71 let Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 17. avgusta 2018

Leto LXXI, št. 66, cena 1,85 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Smrti spet prehitevajo rojstva

»Pri nas je veliko govora o pravicah in svoboščinah, premalo pa o življenju,« je dejal v sredo na Brezjah ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore in opozoril, da smo »znova stopili v senco smrti«.

Jože Košnjek

Brezje – Praznovanje letošnjega velikega šmarna je znova pokazalo, da smo Slovenci veliki častilci Marije, saj na sam praznik in na večer pred njim radi romamo v Marijina svetišča, še posebno na Brezje, na Sveto in Ptujsko goro, na Zaplaz, v Petrovče in na Gorenjskem tudi v Lesce, na Primskovo, Bled in v kraje, kjer so cerkve posvečene Mariji Vnebovzeti. Klasična romanja so znova v porastu. Večina prihaja v naše romarske kraje še vedno z avtobusi in osebnimi vozili, vedno več pa tudi peš ali s kolesom. Sam se že dolgo vozim na Brezje po stari cesti prek Posavca, pa še nikdar nisem srečal ali prehitel toliko romarjev peš ali na kolesu kot to sredo.

Na Brezjah, v osrednjem slovenskem Marijinem svetišču, je bil v torek zvečer, ko je procesija z lučkami in podobo Marije Pomagaj krenila po vasi, in v sredo, na sam velikošmarenski dan, resnični romarski praznik. Samo v sredo se je po podatkih Romarskega urada dopoldanske maše udeležilo več kot pet tisoč ljudi, mnogi pa so prišli pred njo ali po njej, da so se izognili gneči. Slovesno mašo, na kateri se je romarjem pridružil tudi predsednik državnega zbora Matej Tonin z ženo Marjeto, je daroval ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore.

»Morda bi kdo pričakoval, da bom ob tem prazniku govoril o perečih problemih naše družbe, o naših mladih, ki odhajajo v tujino, o nepoštenju in brezpravnosti, ki se razrašča zaradi nedelujočih ustanov,« je dejal Zore.

▸ 2. stran

Foto: Tina Dokl

Ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore je v sredo na Brezjah več tisoč romarjev spomnil, naj Slovenci bolj spoštujemo življenje in naj bomo veseli vsakega novega rojstva.

Nov mejnik slovenskih alpinistov

Slovensko-britanska alpinistična odprava, ki jo sestavljajo Aleš Česen, Luka Stražar in Tom Livingstone, je preplezala prvenstveno smer v severnem ostenju Latoka 1 in se vzpela na 7145 metrov visok vrh v Karakorumu, kar je drugi vzpon v zgodovini na ta pakistanski sedemtisočak in prvi uspešen vzpon s severne strani.

Jasna Paladin

Kranj – Slovenska alpinista Kranjčan Aleš Česen (Alpski gorniški klub) in Ljubljančan Luka Stražar (Akademski AO) ter Britanec Tom Livingstone so 2400 metrov dolgo prvenstveno smer ocenili z ED+, kar je povišana najvišja stopnja francoske šeststopenjske lestvice, poimenovali pa so jo Česen-Livingstone-Stražar. Za vzpon so potrebovali pet dni, še dva dneva pa za sestop z vrha, na katerega so se sicer povzpeli 9. avgusta. Njihov uspeh je že navdušil alpinistični svet, saj jim je uspel prvi vzpon s severne strani, po štiridesetih letih neuspešnih poskusov, ki jih je bilo več kot 25.

»Številnost neuspelih poskusov sicer krni avanturistično plat odprave, obenem pa podžiga z dodatno motivacijo.

Aleš Česen, Tom Livingstone in Luka Stražar / Foto: Aleš Česen

Zavedamo se, da je uspeh v veliki meri odvisen tudi od nepredvidljivih snežnih razmer in vremena, vendar v najzahtevnejših stenah Himalaje ali Karakoruma temu dejstvu ne moremo ubežati,« je še pred odhodom poudaril vodja odprave Aleš Česen.

Vrh Latoka 1 je pred slovensko-britansko odpravo, ki jo je sofinancirala tudi Planinska zveza Slovenije, osvojila le japonska odprava leta 1979, ki je pristopila čez južno steno. Več informacij o vzponu bo znanih, ko se alpinisti vrnejo domov. Česen in Stražar bosta v Slovenijo prispela v nedeljo zvečer.

Đurić je evropski prvak

Darko Đurić je na evropskem prvenstvu v plavanju za invalide v Dublinu osvojil zlato medaljo.

Vilma Stanovnik

Podbrezje – Najboljši slovenski paraplavalec Darko Đurić iz Podbrezij je bil najhitrejši na petdeset metrov prosto v kategoriji S4, prvo mesto pa si je razdelil s Čehom Arnoštom Petračkom. Slovenec in Čeh sta minuli torek v cilj priplavala s časom 40,40, bron je šel v Francijo, osvojil ga je David Smetanine (40,93).

»Počutim se super in zadovoljen sem. Že v disciplini sto metrov prosto sem bil v igri za medalje, lovil sem Francoza, a sem v zadnjih tridesetih metrih zmrznil. O vsem sem se pogovoril s trenerjem Gregorjem Nahtigalom, ki me spremlja na tekmovanju. Odločen sem bil,

Foto: arhiv Darka Đurića

Darko Đurić z zlato medaljo

da danes na petdeset metrov prosto odplavam svojo dirko, z drugimi se ne obremenjujem. Uspelo mi je,« je povedal Darko Đurić.

▸ 11. stran

GORENJSKA
Na Godešiču opozarjajo na slab zrak
Na merilni postaji na Godešiču so zaznali občasne povišane vrednosti koncentracij trdnih delcev. Občinski svetnik Rolando Krajnik pričakuje ukrepe, na občini Škofja Loka so povedali, da bodo zadevo preučili. 8

GG+
Željko bo tekel na maratonu v New Yorku
Željko Najdek, uporabnik CUDV Radovljica, bo prvi Slovenec s posebnimi potrebami, ki se bo udeležil newyorškega maratona. Priprave na enega največjih svetovnih maratonov, ki bo četrtega novembra, so v polnem teku. 18

GG+
Kolesarji cenijo naše delo
Pet Slovencev je zaposlenih v kolesarski ekipi Sky: Marko Džalo in David Rožman, oba maserja, sta soseda v Zgornjih Bitnjah, maser Nik Burjek je iz Žirov, mehanika sta Kranjčan Filip Tišma in Igor Turk iz Novega mesta. 19

ZADNJA
Pri devetdesetih letih poletel s padalom
Devetdesetletni Jože Kalan iz Mekinj pri Kamniku je visoki življenjski jubilej praznoval visoko v zraku. Svojci so mu izpolnili veliko željo in mu podarili polet s padalom v tandemu. Pristal je nedaleč od domače hiše v Mekinjah. 32

VREME

Sončno bo in vroče. Verjetnost popoldanskih vročinskih neviht bo zelo majhna.

15/29 °C

jutri: večinoma sončno

9 770352 666025

Kadrovski razrez še ni končan

Poslanci bodo danes glasovali o predlaganem mandatarju Marjanu Šarcu, generalni sekretarji strank bodoče koalicije pa so včeraj nadaljevali intenzivne pogovore o ministrskih kandidatih in delitvi resorjev med stranke.

Jasna Paladin

Ljubljana – Generalni sekretarji LMŠ, SD, SMC, SAB in DeSUS so pogovore o kadrovskem razrezu vlade začeli v ponedeljek, in čeprav so v javnost že prišle informacije o tem, koliko resorjev bodo prevzele posamezne stranke, pogovori še zdaleč niso končani.

Znano je, da bo finančno ministrstvo pripadlo LMŠ, kot kandidat za ministra se največkrat omenja Vojmir Urlep. SD, ki bo z Dejanom Židanom dobila tudi mesto predsednika DZ, naj bi vodila izobraževalni resor; kot ministrski kandidat se najpogosteje omenja Jernej Pikalo. Prvak SMC Miro Cerar naj bi prevzel vodenje ministrstva za zunanje zadeve. Predsednica SAB Alenka Bratušek se poteguje za kandidaturo za ministrico za infrastrukturo, predsednik DeSUS Karl Erjavec pa bo najverjetneje znova kandidiral za obrambnega ministra. Stranki DeSUS se sicer po dosedanjih dogovorih obeta še kmetijski resor.

Pogovori o kadrovskih razrezih so se nadaljevali tudi včeraj, dokončno pa se bodo stranke o razdelitvi dogovorile po izvolitvi predsednika LMŠ Marjana Šarca za predsednika vlade. Glasovanje o Šarčevi kandidaturi bo na izredni seji DZ danes, 17. avgusta.

Gradnja druge cevi na avstrijski strani

Gradnja druge cevi predora Karavanke se bo na avstrijski strani začela 10. septembra.

Urša Peternel

Jesenice – Gradnja druge cevi predora Karavanke se bo na avstrijski strani začela 10. septembra, je objavil upravljavec avstrijskih avtocest družba ASFINAG. Za izvajalca del na avstrijski strani je bil izbran avstrijski konzorcij Swietelsky Tunnelbau GmbH & Co KG v sodelovanju s Swietelsky Baugesellschaft m.b.H. Pogodba je vredna 89,9 milijona evrov. Predor je dolg nekaj več kot 7900 metrov, od tega je na avstrijskem ozemlju 4.441 metrov, na slovenski strani pa 3.477 metrov. Predor skupaj upravljata avstrijski ASFINAG in slovenski DARS. Promet naj bi, kot so napovedali na avstrijski strani, skozi drugo cev stekel februarja 2024. Po podatkih ASFINAG-a poleti na vrhuncu turistične sezone skozi predor pelje tudi po 32 tisoč vozil na dan.

Za gradnjo druge predorske cevi na slovenski strani je bilo izbrano turško podjetje Cengiz Insaat, a odločitev še ni pravnomočna, pritožbeni rok se izteče 22. avgusta, do včeraj zjutraj pa še niso prejeli nobene pritožbe, so nam povedali na DARS-u.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Nagrajenka

V nagradni igri, ki je bila objavljena 10. avgusta 2018, prejme družinsko vstopnico za gozdno predstavo Gozdne skrivnosti, ki bo v soboto, 18. avgusta 2018, na Pokljuki, Mija Grilc iz Radovljice. Nagrajenki čestitamo!

Smrti spet prehitevajo rojstva

1. stran

Foto: Romarski urad Brezje

Romi so z Marijino sliko in lučkami v procesiji krenili po Parku miru na Brezjah.

Na Brezje so pred velikim šmarnom tudi letos romali Romi iz vse Slovenije. Prišli so v ponedeljek in kampirali na Črnivcu. Z njimi je bil tudi letos koordinator za pastoralo Romov pri Slovenski škofovski konferenci Peter Kokotec. Romi so že v ponedeljek zvečer s sliko Marije Pomagaj in lučkami krenili po Parku miru ter molili in prepevali Marijine pesmi. Po procesiji sta župnik Peter Kokotec in gvardijan frančiškanskega samostana na Brezjah pater dr. Robert Bahčič podelila vsakemu Romu posebej blagoslov. Pri pripravi romskega romanja so sodelovali tudi članice in člani Malteškega viteškega reda v Sloveniji.

»Vendar se problem začenja tukaj, pri veselju nad življenjem. Narod, ki ne zna sprejemati svojih otrok, jih tudi ne bo znal vzgajati, ne bo jim omogočil prihodnosti in ne bo jih spoštoval, pa naj vstopajo vanj ali odhajajo iz njega,« je povedal nadškof. Povedal je, da je treba sprejemati življenje in opozoril, da smo se v »našem narodu spet premaknili na temno stran«. Lani je bilo pri nas rojenih manj ljudi, kot jih je umrlo. Stopili smo v senco smrti, je dejal in povedal zgodbo o zmaju iz knjige Razodetja, ki je prežal na dete, da bi ga požrl. Tak zmaj stoji po njegovem mnenju tudi v našem narodu. Spomnil je na besede pokojnega pesnika Toneta Pavčka, ki je obžaloval, da v življenju ni imel več otrok. Zato nikoli ni šel mimo noseče mamice, da ne bi pozdravil tistega majhnega otročka po njenim srcem in mu izrekel dobrodošlice na našem planetu ali detetu v vozičku zaželel vsega dobrega. Tako ravnajmo tudi mi, je romarjem položil na dušo nadškof. Množica mu je po teh besedah zaploskala in z njim in vsemi duhovniki za oltarjem zmolila molitev za posvetitev slovenskega naroda Mariji, kar je običaj na osrednjih slovenskih svečanostih na dan velikega šmarna.

»Trideset let je v življenju človeka kratka doba. Za župnika pa v današnjem času ni običaj, da bi bil toliko časa v eni župniji. Včasih so imeli župniki neko stalnost in so bili v eni župniji tudi petdeset in več let, sedaj pa ni več tako. Moram povedati, da je bila kar 25 let z menoj na Primskovem tudi mama. Je pa tako, da na Primskovem ne bi bil tako dolgo, če ne bi imel te župnije rad,« je o svojem jubilejnem službovanju med Primskovljani povedal župnik Franc Godec. Bogu je hvaležen, da mu je namenil tako dobre farane in da mu je bila dodeljena župnija s tako čudovito Marijino cerkvijo. »Primskovo je župnija, v kateri se prepletata mesto in podeželje in v kateri živijo in sodelujejo različne generacije faranov. Seveda pa v tako dolgem življenju v župniji doživiš marsikaj: prideš visoko in nato padeš dol. Dalj časa si v župniji, bolj osebno doživljaš stvari,« je povedal jubilant in na vprašanje, koliko časa bo še na Primskovem, odgovoril: »Dokler bo Bog hotel!«

Jubilej primskovškega župnika

V Župniji Primskovo v Kranju, kjer je bila v starih časih zelo obiskana božja pot in na tisti čas spominja več kot šeststo let star lesen kip primskovške Marije, je tudi letos slovesnost velikega šmarna trajala dva dni. V sredo, na sam praznik, so bile popoldne pete litanije, ki jih je vodil nekdanji kranjski župnik in dekan prelat Stanislav Zidar, proti večeru pa maša, ki jo je daroval domači župnik Franc Godec, pridigal pa je primskovški rojak župnik Peter Kokotec, ki ob nalogi predstojnika Bogoslovnega semenišča v Ljubljani opravlja še dolžnost koordinatorja pastoralo Romov pri Slovenski škofovski konferenci. Župnik Peter je imel čast pridigati, v pridigi pa je posebno pozornost posvetil domačemu župniku Francu Godcu, ki je te dni dopolnil trideset let vodenja Župnije Primskovo.

Na predvečer praznika, v torek, pa je bila na Primskovem tradicionalna večerna maša, ki jo je letos daroval upokojeni ljubljanski nadškof Alojz Uran, tudi sam jubilant, saj mineva letos 25 let od njegovega škofovskega posvečenja. Nebo se ni zjokalo, tako da so lahko številni obiskovalci maše po njej v procesiji z lučkami, banderom in kipom primskovške Marije krenili do Zimentovega znamenja na polju in nazaj. Škof Uran je bil tudi na Primskovem zvest samemu sebi: s pesmijo je voščil župniku Francu Godcu za njegov jubilej.

Primskovški jubilant župnik Franc Godec (desno) z dolgoletnim kranjskim župnikom in dekanom Stanislavom Zidarjem (na sredini) in »domorodcem«, župnikom Petrom Kokotcem, ki zna o duhovniškem bratu Francetu povedati veliko lepega. / Foto: Tina Dokl

V dolino Vrata jutri peš, s kolesom, z avtobusom

Jutri, v soboto, bo potekal promocijski dan umirjanja prometa v dolini Vrata. Obiskovalcem bodo ponudili, da avtomobile pustijo v Mojstrani, zatem pa eno najlepših alpskih dolin obiščejo peš, s kolesom ali z brezplačnim avtobusom.

Urša Peternel

Namen promocijske akcije je vsaj za en dan omejiti motorni promet v eni najlepših dolin, v dolini Vrata. Ob koncih tedna je v dolini tudi po petsto vozil, parkirišč pa je bistveno manj.

Mojstrana – Kot je poudaril vodja projekta umirjanja prometa v Vratih Bogdan Janša, podžupan Občine Kranjska Gora, promocijski dan ne pomeni zapiranja doline Vrata, temveč vsaj za en dan želijo vzpostaviti poseben prometni režim, s katerim naj bi čim več motornega prometa zadržali v Mojstrani. Na vrhuncu poletne turistične sezone so namreč zlasti ob koncih tedna razmere neznosne, dolina Vrata je polna pločevine, prahu, divjega parkiranja in nejevolje tako obiskovalcev kot domačinov in lastnikov zemljišč. Ob takšnem motornem prometu skozi dolino so žal, kot je opozoril Janša, prizadeti zlasti obiskovalci, ki jim je mar za naravo in v dolino pridejo peš ali s kolesom. Cesta je ozka in ne omogoča varnega kolesarjenja in pešačenja, poleg tega se makadam močno praši.

Kako bo torej v praksi videti jutrišnji promocijski dan? Akcija bo potekala med 6. in 17. uro, v tem času pa bodo v dolino Vrata spustili le toliko motornih vozil, kolikor je parkirišč pri Aljaževem domu v Vratih (150) in pri Koči pri Peričniku (38). Ko bo omenjenih 188 parkirišč polnih, bodo v dolino obiskovalci lahko šli le še peš, s kolesi ali brezplačnim avtobusom. Vozili bodo trije avtobusi, in to ves čas, tako da obiskovalcem, ki bodo avtomobile pustili v Mojstrani, ne bo treba čakati na prevoz. V Mojstrani bodo uredili dodatna parkirišča, na voljo jih bo okrog tristo. Obiskovalce bo o akciji in o spremenjenem prometnem režimu obveščalo petdeset informatorjev prostovoljcev. Obiskovalce bodo tudi prosili za mnenje o akciji in o tovrstnem omejevanju motornega prometa v alpskih dolinah.

»Zavedati se moramo, da turizma ni nikoli preveč, lahko je le slabo voden. Zato sem promocijske akcije zelo vesel. Dolina Vrata jutri ne bo zaprta, temveč bo za obiskovalce taka, kot mora biti: lepa, pretočna, dostopna,« je poudaril direktor Turizma Kranjska Gora Blaž Veber.

Kot so napovedali, bodo po zaključku analizirali uspešnost akcije in se na osnovi analize odločali, kdaj, kje in na kakšen način bi promet za osebna vozila dolgoročno omejili. Eden prvih ukrepov za izboljšanje stanja pa bo po besedah Bogdana Janše asfaltiranje ceste, v prvi fazi do slapa Peričnik, vzpostavitev informacijskega nadzornega sistema in ureditev parkirišč pred vstopom v dolino.

V jutrišnji promocijski akciji so moči združili Občina Kranjska Gora, Triglavski narodni park in drugi partnerji, od lastnikov zemljišč do lokalne skupnosti, planincev ...

Vrh Triglava bo začasno brez Aljaževega stolpa

Načrti za celovito prenovo Aljaževega stolpa so pripravljeni, čakajo le še na zeleno luč ministrstva. Predvidoma prihodnji mesec naj bi s helikopterjem stolp prepeljali v dolino, ga temeljito strokovno obnovili, zatem pa vrnili nazaj na vrh Triglava.

Urša Peternel

Kranj – Predvidoma prihodnji mesec naj bi Aljažev stolp z vrha Triglava s helikopterjem prepeljali v dolino, ga temeljito obnovili in zatem še pred zimo vrnili nazaj na mesto, kjer stoji od leta 1895. Na Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije so nam povedali, da imajo pripravljene načrte za celovito prenovo stolpa, a še čakajo na zeleno luč ministrstva za kulturo, ki bo zagotovilo potreben denar. Projekt pa bo, kot so dodali, odvisen tudi od vremenskih razmer v visokogorju.

Stolp je kulturni spomenik državnega pomena, za njegovega upravljavca pa je bil v začetku lanskega leta določen Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Ker je stolp precej poškodovan, so na zavodu pripravili strokoven konzervatorski načrt. Stolp je načel zob časa, svoje so naredile ostre vremenske razmere, nekaj pa tudi planinci s cepini in lepljenjem nalepk. Obenem se kažejo poškodbe na konstrukciji, saj se je začel deformirati osnovni volumen stolpa, je poškodbe ob lanski predstavitvi opisal vodja projekta izdelave konzervatorskega načrta dr. Martin Kavčič. Stolp je bil v preteklosti večkrat prebarvan, na enem mestu so tako našli kar 18 slojev barv. Obnova naj bi, kot so napovedali lani, trajala slab mesec dni, zatem pa naj bi stolp še pred začetkom zime vrnili na mesto, kamor ga je postavil Jakob Aljaž. Kot župnik na Dovjem in planinec je takrat za en goldinar kupil vrh Triglava, gradnjo stolpa pa zaupal Antonu Belcu iz Šentvida pri Ljubljani. Ta je izdelal stolp iz šestih delov, ki so jih z vlakom prepeljali v Mojstrano, nato pa jih je šest nosačev v enem tednu znosilo na Triglav. Stolp so postavili v petih urah, in sicer 7. avgusta 1895.

KOMENTAR
Urša Peternel

Selfi pod Triglavsko severno steno

Vsak mora razčistiti pri sebi, ali je res v redu, da se pod Triglavsko severno steno pripelje z avtom zgolj zato, da tam naredi selfi ...« je slikovito ponazoril navade nekaterih obiskovalcev doline Vrata Bogdan Janša, vodja projekta umirjanja prometa v dolini Vrata. Zlasti ob poletnih koncih tedna je ena najlepših alpskih dolin, ki sega vse pod Triglavsko severno steno, povsem zabita s pločevino. Tudi po petsto avtomobilov naštejejo v njej na kakšno nedeljo, kar je bistveno več od razpoložljivih parkirišč. Obiskovalci zato parkirajo povsod – ob cesti, po obronkih gozda ... Onesnaženost doline tako z avtomobilskimi izpuhi kot s prahom je izjemno velika, prav tako obremenitev z odpadki. Samo lani so obiskovalci v Vratih odložili skoraj sto tisoč litrov mešanih odpadkov in več kot tri tisoč litrov embalaže, kaže statistika kranjskogorske Komunale.

Ker stanje zadnja leta postaja nevzdržno, so na Občini Kranjska Gora začeli iskati rešitve, kako bi umirili promet v Vratih, ne da bi obiskovalci dobili občutek, da jim dolino zapirajo. Ob sodelovanju Triglavskega narodnega parka in ostalih partnerjev so se za začetek odločili, da bodo pripravili testni dan umirjanja prometa v dolini Vrata. Izbrali so jutrišnjo soboto, ko bo obiskovalcev zagotovo spet ogromno. Kot načrtujejo, bodo v Vrata zjutraj spustili le toliko motornih vozil, kolikor je v dolini urejenih parkirišč. Ko bodo ta polna, bodo obiskovalcem ponudili, da se v dolino podajo z brezplačnim avtobusom, kolesom ali kar peš. Prav to, da obiskovalci del doline prehodijo in jo izkusijo na malce drugačen, pristnejši način, je eden od ciljev akcije. Kakšni bodo odzivi ljudi, organizatorji ne vedo, kajti predobro poznajo nestrpne odzive nekaterih, ki z avtom na vsak način hočejo priti čim dlje pod gorske vršace ...

»Ljudje se premalo zavedamo, da si je za take naravne lepote treba vzeti čas, iti peš, s kolesom,« poudarja Bogdan Janša, ki se zaveda, da je ozaveščanje obiskovalcev delo na dolgi rok. Rezultate akcije bodo analizirali in potem previdno, z občutkom sprejemali morebitne dolgoročne rešitve.

A ukrepati bo treba, ne le v Vratih. Prejšnjo nedeljo je bil prelaz Vršič povsem ohromljen zaradi poplave pločevine in napačno parkiranih vozil. In namesto sprostitve v neokrnjeni naravi so obiskovalci imeli živčno nedeljo v razgreti pločevini in avtomobilskih izpuhih ... Ne sredi Ljubljane, na vrhu Vršiča.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog/ Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Bohinj na vrhuncu turistične sezone poka po šivih

Letos bohinjski turizem znova podira rekorde. Do konca junija so zabeležili 25-odstotni porast. Ob koncu julija so uvedli dodatni javni prevoz z bolj oddaljenih parkirišč.

Andraž Sodja

Stara Fužina – Letošnje leto bohinjski turizem znova podira rekorde. Še pred začetkom glavne turistične sezone, to je do konca junija, so zabeležili kar 25-odstotno rast v primerjavi z lansko rekordno sezono. V glavni sezoni po besedah Klemena Langusa iz Turizma Bohinj rast praktično ni več mogoča. »V poletni sezoni že lani ni bilo mogoče dobiti proste postelje v Bohinju, tako je tudi letos. Zelo smo zadovoljni. Veliko je tudi dnevnih obiskovalcev, z zadovoljstvom pa lahko rečemo, da je spremenjen prometni režim vseeno nekoliko zmanjšal pritisk na jezero in izboljšal doživetje Bohinja tako za obiskovalce kot tudi domačine. To je velik uspeh in odgovor na vprašanje, ali smo zastavili pravo pot. Smo – in v to smer je treba razvoj tudi nadaljevati.«

Zaradi pritiska na nova parkirišča, od koder je zagotovljen javni prevoz, so konec julija vpeljali dodatne prevoze, vseeno pa so potniki morali kdaj tudi počakati naslednji prevoz. Kot je dodal podžupan v funkciji župana Jože Sodja, se je vseeno dogajalo, da so bila parkirišča ob jezeru polna. »Opazili smo konice od sedme do desete ure, predvsem za pot na planino Blato, tako da so morali potniki čakati na dodatne prevoze. Zato pozivamo obiskovalce, naj uporabljajo tudi zgodnejša termina.« Kljub vsem prizadevanjem pa se še vedno najde nemalo voznikov, ki za parkiranje izkoristijo praktično vsak prostor na obali Bohinjskega jezera, za kar pa so deležni kazni medobčinskega redarstva. Nikakor ne gre za osamljene primere, saj smo sredi preteklega tedna ob cesti iz Ribčevega Laza proti Ukancu našteli vsaj sto nepravilno parkiranih vozil.

Kljub opozorilom številni še vedno parkirajo na vseh mogočih mestih ob jezeru in tvegajo kazen redarstva.

Akrobacije malih letal nad Lescami

Na letališču v Lescah je v sredo potekal že trideseti miting malega letalstva.

Urša Peternel

Lesce – Modelarska sekcija Aerokluba Alpski letalski center Lesce je na veliki šmaren na letališču v Lescah pripravila jubilejni, že trideseti miting malega letalstva. Kot je povedal eden od organizatorjev Bogdan Žnidar, se ga je udeležilo 52 modelarjev iz Avstrije, Italije in Slovenije, ki so se predstavljali s šestdesetimi reaktivnimi, motornimi in jadralnimi modeli. Miting je vsako leto odlično obiskan, letos so našteli več kot dva tisoč obiskovalcev. Vsako leto podelijo tudi priznanja najboljšim v različnih kategorijah. Modeli so ocenjeni po prikazanem letenju in videzu, pokale pa so prejeli Peter Jelenc v kategoriji motorni modeli, Hans Walner v kategoriji jadralni modeli, Christian Gschwentner v kategoriji reaktivni modeli, Kristjan Pustinek v kategoriji helikopterji in Aeroklub Kranj v kategoriji atraktivni modeli. V kategoriji samogradnja pa je bil za najboljšega izbran model DC-9 Super 80 legende leškega modelarstva in prvega organizatorja mitinga, žal že pokojnega Marjana Mencingerja. V njegov spomin je bilo na ogled tudi nekaj njegovih modelov.

Miting je bil jubilejni, trideseti, vsa leta pa je eden od organizatorjev Bogdan Žnidar, ki se spominja, da so prvo leto imeli devet udeležencev, od tega dva iz Avstrije. »Skozi leta se je, rečeno po letalsko, stvar dvigala in spuščala, danes pa se lahko pohvalimo, da je to v tem delu Evrope najbolj prepoznaven miting,« je povedal Žnidar.

Ker je vsako leto na mitingu zbranih veliko fotografov, ki izkoristijo priložnost za odlične posnetke letal, so se organizatorji odločili tudi za fotografski natečaj za najboljšo fotografijo, posneto v sredo.

Foto: Dragan Knežević

Modele ocenjujejo po prikazanem letenju in videzu.

Občinski praznik v znamenju obletnice

V Bohinju bo letos ob občinskem prazniku še posebno slovesno, saj se spominjajo 240. obletnice vzpona štirih srčnih mož, prvopristopnikov na Triglav.

Andraž Sodja

Ribčev Laz – Ne le zadnji dnevi avgusta, kar vse leto se letos v Bohinju vrti okoli pomembnega datuma – 26. avgusta 1778, ko so štirje srčni možje, Bohinjci Luka Korošec, Matevž Kos, Štefan Rožič in Lovrenc Willomitzer prvič stopili na vrh Triglava. Prireditve letošnjega občinskega praznika, ki ga obeležujejo 26. avgusta, se bodo začele že jutri, v soboto, s tradicionalnim tekom štirih srčnih mož okoli Bohinjskega jezera. Tek prireja ŠD Avgust Gašperin Stara Fužina, start bo ob 10. uri na Ribčevem Lazu, pripravljajo pa tudi bogat otroški program. V ponedeljek, 20. avgusta, ob 18. uri bo v Ceconijevem parku tradicionalni nastop lovskih rogistov, v torek ob 18. uri ravno tako v Ceconijevem parku plesne delavnice, v sredo ob isti uri pa pravljični otroški park. V četrtek bo v Domu Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici Županov dan zdravja in v petek ob 18. uri osrednja prireditev pri spomeniku štirim srčnim možem, kjer bodo tudi podelili letošnja občinska priznanja. V ponedeljek, 27. avgusta, ob 13. uri se obeta še odprtje prenovljenega Zoisovega parka v Bohinjski Bistrici.

Na osrednji proslavi pri spomeniku bodo podelili šest občinskih plaket. Plaketo Občine Bohinj za življenjsko delo bo prejel Alojz Budkovič, nekdanji predsednik Planinskega društva Bohinjska Bistrica, izvrstni alpinist in ljubitelj gora, soorganizator Turnega smuka z Rodice ... Začrtal je množico novih plezalnih smeri v bohinjskih gorah, udeležil se je tudi številnih smučarsko-plezalnih odprav na Lofote, Elbrus v Kavkazu, Visoke Tatre, Dolomite, sodeloval je tudi pri obnovi Pantzove žičnice v Soteski. Plaketo Občine Bohinj bosta prejela Marija Brgant, članica Predic pri KUD Srednja vas, nepogrešljiva pri organizaciji Večerov pod vaško lipo v Srednji vasi in kmečki ohceti, ter Andrej Rožič, aktiven član obeh bohinjskih planinskih društev, vodja skupnega mladinskega odseka, aktiven čebelar, gorski reševalec, gasilec Gasilskega društva Savice - Polje ter član in pevec Župnijskega mešanega pevskega zbora sv. Nikolaja in moškega pevskega zbora Franc Urbanc iz Bohinjske Češnjice. Plaketo Občine Bohinj pa bodo dobili Javni zavod Osnovna šola dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica, Društvo gorske reševalne službe Bohinj ter Glasbeno društvo Bohinj.

Občinski denar za kmetijstvo in razvoj turizma

Cerklje – Občina Cerklje bo v ponedeljek, 20. avgusta, objavila javna razpisa za dodelitev pomoči za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva, gozdarstva in podeželja ter za pospeševanje razvoja gospodarstva in turizma v občini Cerklje na Gorenjskem v letu 2018. Razpisna dokumentacija za navedena razpisa bo objavljena na občinski spletni strani v rubriki Javni razpisi, dostopna pa bo tudi v pisarni Občine Cerklje. Rok za oddajo vlog na oba razpisa je četrtek, 20. septembra, do 14. ure.

Tradicionalni Vaški semenj v Seničnem

Senično – V nedeljo bo tradicionalni Vaški semenj v Seničnem, letošnji program je posvečen čebelam. Ob 10. uri bo sveta maša v cerkvi sv. Jerneja, ob 11. uri bo sledila predstavitev dela čebelarja, na ogled bo razstava čebelarske opreme in pokušnja domačega medu, za otroke bo na voljo tudi poslikava obraza z Uršo. Ob 12. uri bo brezplačna pokušina piva iz lesenega soda. Vse od 9. do 13. ure bodo v vaškem jedru ob obzidju tudi stojnice z rokodelskimi in domačimi izdelki.

Spominska slovesnost na Slopeh

Motnik – Člani Krajevnega odbora Združenja zveze borcev za vrednote NOB Motnik - Špitalič vabijo na proslavo in počastitev krajevnega praznika Krajevne skupnosti Motnik in Krajevne skupnosti Špitalič, ki bo jutri, v soboto, 18. avgusta, ob 10. uri pri spominskem obeležju na Slopeh. Slavnostni govornik bo kamniški podžupan v začasnem opravljanju funkcije župana Igor Žavbi.

Stari prti v novi preobleki

V Festivalni dvorani Bled se na razstavi z unikatnimi, ročno izdelanimi vezeninami predstavljajo članice Sekcije Vide blejske, ki deluje pri Društvu upokojencev Bled, Katarine, članice Kulturno-umetniškega društva Zasip in članice Zlate nitke iz Boršta pri Trstu. Razstava je na ogled do vključno 19. avgusta.

Suzana P. Kovačič

Razstava Stari prti v novi preobleki in praznični pogrinjki je v preddverju Festivalne dvorane Bled na ogled do vključno 19. avgusta, vsak dan od 10. do 20. ure. / Foto: Gorazd Kavčič

Bled – Razstavo Stari prti v novi preobleki in praznični pogrinjki so v preddverju Festivalne dvorane Bled odprli v torek. Koncept in postavitev razstave sta delo Brede Jamar, vodje in mentorice Sekcije Vide blejske. Kot je povedala, so vezle po predlogah starih prtov, vbodi pa so popolnoma novi. »Tudi vezilje smo se modernizirale, vse je danes na internetu,« je dejala. Najstarejši prt na razstavi je iz Mošenj, ima letnico 1933, poleg njega je prt z enakim vzorcem, a vezen na sodoben način. Vezen na sodoben način je tudi vzorec iz priloge za ročna dela revije Žena in dom iz septembra leta 1934 in še mnogi drugi.

Razstavo je slovesno odprl blejski župan Janez Fajfar, ki je pohvalil sodelujoče ustvarjalke ročnih del. Poudaril je njihovo neverjetno delo, potrpljenje in znanje ter prizadevanja, da ohranjajo izročilo.

Sekcija Vide blejske vsako leto pripravi pregledno razstavo svojih del v domačem kraju, pogosto razstavlja tudi drugje po Sloveniji. V Festivalni dvorani razstavo pripravijo na dve leti, letošnja je šesta po vrsti. Slovesno jo je odprl blejski župan Janez Fajfar, ki je pohvalil sodelujoče ustvarjalke ročnih del. Poudaril je njihovo neverjetno delo, potrpljenje in znanje ter prizadevanja, da ohranjajo izročilo. Na Bledu ga vsekakor, saj vezilje uspešno sodelujejo z osnovno šolo. Breda Jamar je povedala, da imajo v krožku ročnih del kar 15 učencev četrtega in petega razreda. In dodala, da pa je bila začetnica vseh veziljskih krožkov v blejski občini pokojna Vida Pauluša, po kateri se tudi imenuje sekcija ročnih del pri DU Bled. Kot zanimivost: od leta 2007 vsakemu novorojenčku iz blejske občine izvezejo slinček, ogromno znanja, časa in vztrajnosti pa je bilo treba za izdelavo dveh prtov s klekljano čipko, ki krasita županovo pisarno.

Skupina vezilj Zlata nitka iz Boršta pri Trstu od vseh treh na razstavi predstavljenih skupin deluje najdlje, že skoraj tri desetletja. Preizkušajo in izpopolnjujejo najrazličnejše tehnike vezenja, zelo stare, s čimer nadaljujejo tradicijo svojih babic in prababic, pa tudi nove. Pričujoča razstava je izjemna priložnost, da si njihovo ustvarjalnost pogledamo od blizu tudi na Gorenjskem, zato so jim dali na voljo še več prostora za njihove izdelke. Katarine iz Zasipa naredijo veliko unikatnih izdelkov za svoj kraj (prte za društva in cerkev, darila za goste ...), v 15 letih delovanja so gostovale na več kot petdeset razstavah v Zasipu in drugih krajih po Sloveniji. Izvezle so celo veliko olimpijsko zastavo. Vse tri sodelujoče skupine na razstavi so se uspešno, tudi z osvojenimi nagradami, že predstavile na Mednarodnem festivalu vezenja v Velenju.

V kulturnem programu na odprtju razstave so nastopili Vokalna skupina DU Bled pod vodstvom Metke Rutar Piber, harmonikar Niko Kraigher in vokalistka Martina Špik, program je povezovala predsednica DU Bled Dragica Vesković.

Železna Kapla je praznovala

Kapla, to smo mi – to je bilo geslo praznovanja 750-letnice najjužnejše koroške občine, naše severne sosede.

Jože Košnjek

Železna Kapla – V soboto so bile v Železni Kapli »izredne razmere«, vendar tokrat ne zaradi naravne nesreče, ki bi tako kot lani prizadela občino, ampak zaradi praznovanja 750-letnice trških pravic. Na Glavnem trgu so se od popoldneva do poznih večernih ur predstavljali vsi, ki v najjužnejši koroški občini kaj pomenijo ali počnejo kaj zanimivega, od pevskih in glasbenih skupin do rokodelcev, kmetov, vaških skupnosti in zdravilišča, v katerem so gostje iz Slovenije še redkost. Kapelske mladenke so bile za nekaj ur manekenke na modni reviji, občina pa se je posebej zahvalila tistim, ki so največ naredili za njen razvoj.

Župan Franc Jožef Smrtnik je v prazničnem nagovoru dejal, da so Železna Kapla ljudje, ki so tudi v prihodnje pripravljeni narediti kaj dobrega za razvoj kraja. Najuglednejši gost deželni glavar dr. Peter Kaiser pa je v pozdravnih besedah tudi v slovenščini povedal, da je Železna Kapla poseben kraj s posebno zgodovino, ki ga bogati dvojezičnost in v katerem so prebivalci zelo dejavni, saj vsak četrti občan deluje v enem od društev. Kapelčanom so za praznik voščili tudi sosedje z gorenjske strani: župana Tržiča Borut Sajovic in Jezerskega Jurij Rebolj.

Kapelčani so na praznovanje povabili tudi koroškega deželnega glavarja dr. Petra Kaiserja, ki se je skupaj z županom Francem Jožefom Smrtnikom usedel za krmilo traktorja. Med gosti so bili tudi jezerski župan Jurij Rebolj (levo stoji na traktorju) in tržiški župan Borut Sajovic s soprogo Janjo (desno). /Foto: ORF Celovec

Poletni kino Triglavskega narodnega parka

Mateja Rant

Bled – Javni zavod Triglavski narodni park v okviru projekta Life naturaviva: Biodiverziteta – umetnost življenja nocoj pripravlja filmski večer, posvečen pomenu raznolikosti življenja ne le v zavarovanih območjih, ampak na celotnem planetu. V okviru poletnega kina na prostem bodo tako ob 20. uri pred Infocentrom Triglavska roža na Bledu prikazali večkrat nagrajeni in za oskarja nominirani dokumentarec Sol zemlje. Dokumentarec govori o življenju in delu brazilskega fotografa Sebastiãa Salgada, enega največjih mojstrov reportažne fotografije, ki sta ga posnela njegov sin Juliano in Wim Wenders, tudi sam fotograf, so pojasnili v javnem zavodu TNP. »Sebastião Salgado je zadnjih štirideset let potoval po različnih celinah in v objektiv ujel dogodke, ki so ga globoko zaznamovali – vojne, lakoto in izgnanstvo. Po vseh grozotah, ki jim je bil priča, je zadnja leta upanje spet našel v naravi,« so razložili in dodali, da se zdaj posveča okoljevarstvu in odkrivanju neokrnjenih kotičkov sveta, ki jih predstavlja v obsežnem fotografskem projektu, svojem »ljubezenskem pismu planetu«. Prihodnji petek bodo film prav tako ob 20. uri prikazali še pred kulturnim domom v Stari Fužini, v primeru dežja pa bodo projekcijo prestavili v dvorano.

AVTO SERVISER M/Ž

Avto Lušina, d. o. o., (www.avto-lusina.si), avtomobilsko podjetje z dolgoletno tradicijo, nudi zaposlitev za daljše obdobje v servisni delavnici. Smo razvojno in inovativno usmerjeni, z izjemnim potencialom za nadaljnjo rast, saj je v avtomobilizmu izredno hiter napredek ter s tem povezana šolanja kadrov tako v Sloveniji kot tujini.
Specializirani smo v prodaji in servisiranju znank Hyundai in Suzuki. Vozila teh znamk so na našem trgu odlično poznana.

Opis delovnega mesta:
- diagnosticiranje in servisiranje vozil
- vulkanizerska dela (demontaža in montaža pnevmatik, uravnoteženje koles, ugotavljanje poškodb in popravilo pnevmatik, itd.)
- optične nastavitve podvozij
- komunikacija z zaposlenimi, informiranje, interno izobraževanje zaposlenih
- izvajanje drugih zahtevanih nalog po nalogu nadrejenega
- sledenje dogovorjeni viziji, strategiji, ciljem ter sodelovanje pri razvoju svojega strokovnega področja
- izvajanje timskega in samostojnega dela

Nudimo:
- okolje, kjer boste zagotovo osebnostno in strokovno rasli
- vaše ideje bodo zaželene
- prihodnost, na katero boste lahko ponosni
- redno delovno razmerje in vsak mesec redno plačilo

Pričakujemo:
- govorno in pisno izražanje v angleškem jeziku
- najmanj poklicno izobrazbo (IV. st.) tehnične smeri
- vsaj 3-letne izkušnje ter poznavanje področja servisiranja vozil
- osnovno poznavanje tehničnih predpisov v avtomobilski stroki
- natančnost, zanesljivost, odgovornost do dela, strokovnost, fleksibilnost, samoiniciativnost, pozitiven odnos, pripravljenost do sodelovanja in odprte komunikacije
- vozniški izpit B kategorije ter izpit za vleko vozil
- nekaj smisla za humor

Prijava mora vsebovati:
- vlogo z življenjepisom v slovenskem jeziku
- potrdilo o izobrazbi
- smo pritegnili vaše zanimanje?

V kolikor ste pripravljeni sprejeti izziv, ste se pripravljeni učiti, ste motivirani in pripravljeni delovati v zabavnem timu, vas vabimo, da prijavo oddate na elektronski naslov: **agata.ls@avto-lusina.si** v 15 dneh po objavi oglasa.

AVTO LUŠINA d.o.o.
Gosteče 8, 4220 Škofja Loka, T: 04 50 22 000
www.avto-lusina.si, e-pošta: prodaja@avto-lusina.si

HYUNDAI SUZUKI Way of Life!

Čistočo ponekod stalno preverjajo

Na vrhuncu turistične sezone je večja tudi obremenjenost toaletnih prostorov na avtocestnih bencinskih servisih in počivališčih. Na najbolj obremenjenih za čistočo skrbijo stalno, ponekod pa so postavili tudi premična kemična stranišča.

Aleš Senožetnik

Kranj – V poletnem času, ko Slovenijo in z njo Gorenjsko obišče precej turistov, si potniki svojevrstno sliko o okolju, ki ga obiščejo, ustvarijo tudi ob uporabi stranišč. Na slovenskih avtocestah in hitrih cestah je 64 počivališč, na 52 pa je postavljen tudi bencinski servis.

Mednarodni institut za potrošniške raziskave, ki je lani ocenjeval čistočo stranišč na 22 naključno izbranih avtocestnih bencinskih servisih, je stanje toaletnih prostorov v splošnem ocenil kot pozitivno. Da so stranišča čista, upravljavci še zlasti v poletnem času, ko je obisk počivališč in bencinskih servisov večji, za čistočo skrbijo s pogostejšim čiščenjem in pregledovanjem toaletnih prostorov, na bolj frekventnih lokacijah, pa so postavili tudi premična kemična stranišča, ki se po udobju sicer ne morejo primerjati s stalnimi toaletnimi prostori, ob navalu uporabnikov pa vendarle prispevajo k temu, da vrste niso predolge.

Foto: Tina Dokl

Na najbolj obremenjenih avtocestnih postajališčih za čistočo skrbijo večkrat na dan.

Dars na gorenjski avtocesti vzdržuje toaletne prostore na štirih počivališčih brez bencinskega servisa, in sicer na počivališčih Lipce in Povodje v obeh smereh vožnje. »Za čistočo stranišč zdaj skrbijo delavci Darsa, v turistični sezoni, od junija do septembra, ko je več prometa na avtocesti in tudi več dela za Darsove delavce, pa čiščenje prepustimo zasebnim izvajalcem. Tako smo na razpisu za čistilca sanitarij na obeh gorenjskih avtocestnih počivališčih (v obeh smereh) za letošnje poletje izbrali podjetje Vur. Podjetje na Lipcah stranišča čisti dvakrat na dan, na Povodju pa trikrat na dan,« pojasnjujejo na Darsu. Na počivališčih pa je potnikom omogočeno le opravljanje potrebe, medtem ko denimo previjalnic in kabin za prhanje ni.

Tako kot vsako poletno sezono pa so delavci Darsa začasna stranišča postavili na odseku med Lipcami in Hrušico proti Karavankam, kjer zlasti avgusta prihaja do daljših zastojev na slovenski strani predora Karavanke, ter na ploščadi cestninske postaje Hrušica. Uporaba vseh stranišč v upravljanju Darsa je brezplačna.

Preostala stranišča na gorenjski avtocesti so na bencinskih servisih družb Petrol in OMV. Medtem ko OMV ne zaračunava uporabe sanitarij, so na Petrolu režim uporabe že pred časom spremenili. Petrol ima namreč na posameznih avtocestnih lokacijah nameščene dostopne kontrole za sanitarije. Tam je dostop do sanitarij mogoč s Petrolovimi plačilnimi karticami ali pa s kovancem za petdeset centov. Ob plačilu s kovancem uporabnik prejme vavčer z dobroimetjem z enako vrednostjo, ki ga lahko unovči za nakup na kateremkoli avtocestnem Petrolovem servisu, so nam pojasnili na družbi.

Čiščenje praviloma izvajajo najemniki servisov, za večje pa skrbijo čistilni servisi, s katerimi ima Petrol sklenjene pogodbe. Kot dodajajo na Petrolu, se čiščenje na najbolj frekventnih lokacijah izvaja 24 ur na dan. »V poletnem času na nekaterih najbolj obremenjenih servisih na avtocesti izvajalci čistijo sanitarije pogosteje, vendar je v najmočnejših koncih tedna poletne sezone težko zagotoviti maksimalno čistočo, saj je masa ljudi, ki potujejo prek Slovenije, prevelika za obstoječe kapacitete sanitarij,« pravijo.

Podobno za čistočo skrbijo na bencinskih servisih OMV. Za čistočo skrbijo najeti čistilci ter zaposleni. Sanitarije pregledujejo in čistijo najmanj enkrat na dve uri, po potrebi tudi pogosteje.

Tako kot Dars sta tudi Petrol in OMV v času turistične sezone na počivališčih Radovljica in Jesenice postavila premična stranišča, ki so za uporabnike brezplačna.

Prenova lekarne v bolnišnici

V jeseniški bolnišnici se pripravljajo na poldrugi milijon evrov vredno prenovo bolnišnične lekarne.

Urša Peternel

Jesenice – V Splošni bolnišnici Jesenice se pripravljajo na eno največjih letošnjih investicij, na začetek prenove bolnišnične lekarne. Več kot poldrugi milijon evrov vreden projekt bo v pretežni meri financirala država, v ta namen je vlada pred dnevi projekt že uvrstila v načrt razvojnih programov.

Kot so pojasnili v Splošni bolnišnici Jesenice, s prenovo želijo vzpostaviti sodobno bolnišnično lekarno, ki bo skladna s pravilnikom o pogojih za izvajanje lekarniške dejavnosti. S prenovo bodo izpolnili vse pogoje za opravljanje bolnišnične lekarniške delavnosti in s tem pridobili tudi verifikacijo, delo pa bodo opravljali v skladu z dobro lekarniško in proizvodno prakso.

Lekarna je sedaj v kleti objekta specialističnih ambulant in obsega slabih štiristo kvadratnih metrov neto površin. Glavni problem je, pojasnjujejo v bolnišnici, da se v sedanjih prostorih čiste in nečiste poti križajo, kar je v nasprotju s sodobnimi standardi in zahtevami stroke. Na to je opozorila tudi Lekarniška zbornica, ki je konec lanskega leta opravila strokovni nadzor.

Nujna je tudi celovita zamenjava vseh instalacij, sistema prezračevanja, ogrevanja, alarmiranja in nakup opreme. Prostore bodo uredili tako, da bodo v njih lahko varno pripravljali izdelke, zlasti aseptične (aseptično pomeni brez kužnih klic), tako da bodo izključili tveganje bolnišnične okužbe bolnika z neustreznim zdravilom. Načrtujejo tudi, da bodo v novih prostorih lahko razširili dejavnost za vse uporabnike aseptičnih izdelkov v širši regiji.

Investicija je vredna 1,6 milijona evrov, od tega naj bi 1,5 milijona zagotovilo ministrstvo za zdravje, preostanek pa bolnišnica. Kot so nam povedali v bolnišnici, zdaj čakajo na potrditev idejnega projekta ministrstva za zdravje, časovni načrt izvedbe pa je december letos.

Raketni modelarji med najboljšimi

Naši raketni modelarji so v kar dveh kategorijah postali svetovni ekipni podprvaki, s tretjima mestoma pa sta se izkazala Tomaž Starin in Živa Brinovec.

Vilma Stanovnik

Kranj – Pred kratkim se je s svetovnega prvenstva raketnih modelarjev, ki je potekalo v Włocławeku na Poljskem, vrnila slovenska reprezentanca raketnih modelarjev Letalske zveze Slovenije. Naše barve so zastopali tekmovalci in tekmovalke iz večine slovenskih klubov. Skupaj jih je bilo kar 14, od tega trije mladinci.

Slovenski predstavniki so v hudi konkurenci skoraj štiristo tekmovalcev iz 24 držav osvojili štiri medalje, od tega dve ekipni srebrni ter po eno posamezno bronasto medaljo v mladinski in članski konkurenci.

Odlični so bili že prvi dan prvenstva. Ekipa v kategoriji prostoletečih raketoplanov S4A je zaostala le za rusko ekipo in s samo petimi sekundami zaostanka so Tomaž Starin, Miha Kozjek in Marjan Jenko z drugim mestom slavili naslov ekipnih svetovnih podprvakov. Naš najboljši, Tomaž Starin, je v posamični konkurenci osvojil tretje mesto.

Drugi dan je bila na vrsti kategorija raket za doseganje višine S1B, v kateri so slovenski tekmovalci sodili med favorite. Po prvi seriji letov je že kazalo na zmago, a so nato presenetili kitajski tekmovalci in slovenska ekipa v sestavi Anton Šijanec, Jože Čuden in Janko Rupnik je tekmovanje zaključila kot ekipni svetovni podprvak s srebrno medaljo.

Uspehe članov je dopolnila reprezentantka v mladinski konkurenci Živa Brinovec. V kategoriji raket s trakom S6A, kjer odločajo res najmanjše podrobnosti, je osvojila odlično tretje mesto in bronasto medaljo ter s tem zaokrožila bero slovenskih najžlahtnejših uvrstitev na letošnjem svetovnem prvenstvu. Naši reprezentanti so tudi v drugih kategorijah dosegli številne visoke uvrstitve in z njimi več kot upravičili svoj nastop na svetovnem prvenstvu ter ponovno dokazali, da sodijo v svetovni vrh.

Raketni modelarji se bodo na začetku oktobra zbrali pri nas, ko bo potekalo jubilejno tekmovanje – že štirideseti Pokal Ljubljane, ki velja za tradicionalni finale svetovnega pokala.

Člani reprezentance na skupinski sliki (z leve): Marjan Jenko, Miha Kozjek, Janez Ovsec, Miha Rupnik, Tomaž Starin, Primož Turk, Živa Brinovec, Tilen Čuk, Sonja Palovšnik, Janko Rupnik, Anže Mihelčič, Jože Čuden, Drago Perc, Andrija Dučak in Anton Šijanec

V kemiji sta osvojila srebrni medalji

Na mednarodni kemijski olimpijadi na Češkem in Slovaškem sta srebrni kolajni osvojila Martin Rihtaršič in Vid Kermelj z Gimnazije Škofja Loka. Sodelovala sta že tretje leto zapored, na prejšnjih tekmovanjih sta osvojila bron in srebro.

Danica Zavrl Žlebir

Škofja Loka – In to še ni vse, bi lahko rekli po vzoru televizijskega nakupovanja. Fanta sta bila letos tudi zlata maturanta, Martin je na maturi osvojil celo vse razpoložljive točke. O njunem nadaljnjem šolanju tudi ni dvoma, oba bosta študirala kemijo. Med njunimi najdaljšimi počitnicami smo ju v družbi mentorja profesorja Janeza Šušteršiča ujeli na dan, preden sta se odpravila vsak svoji počitniški pustolovščini naproti.

Martin in Vid imata dobro »olimpijsko kondicijo«. Sodelovala sta namreč na treh mednarodnih kemijskih olimpijadah. Na svoji prvi v Gruziji sta osvojila bronasti medalji, lani v Bangkoku srebro in uspeh ponovila tudi na letošnji jubilejni, petdeseti, ki je potekala na Češkem in Slovaškem. Mentor Janez Šušteršič, za katerega pravita, da je tudi njun glavni motivator, ju pohvali kot talentirana, inteligentna in tudi nadvse delavna dijaka, ki jima ni bilo odveč dodatno učenje in priprave ob prostih sobotah na fakulteti v Ljubljani. »Mladi kemiki se za olimpijade posebej pripravljajo na fakulteti. Tekmovalna snov seže že na področje univerzitetnega znanja in naša olimpijca imata zagotovo znanje, kot ga zahteva prva bolonjska stopnja na fakulteti,« je prepričan Janez Šušteršič, ki mu je bilo dodatno delo z njima v veselje, saj meni, da so takšni ljudje dragoceni kadri za našo prihodnost. Če bodo le voljni ostati v domovini in ne bodo zaradi boljših pogojev odšli na tuje.

Kaj torej motivira Vida in Martina za tekmovanja v znanju, kakršno jima je že tretje leto zapored prineslo olimpijsko odličje? »Učenje ne predstavlja težave, temveč je izziv,« menita fanta, ki ju še posebej pritegne kemija. Takšno tekmovanje pa zahteva veliko priprav, vsako leto več, da se uvrstiš, potrebuješ veliko predznanja. Izkazati se moraš tako s teoretičnim kot s praktičnim znanjem. V teoretičnem delu na tekmovanju dobiš osem nalog, za njihovo reševanje imaš na voljo pet ur časa. Profesor Šušteršič je prepričan, da so tako zahtevne, da jih večina študentov na prvi bolonjski stopnji ne bi rešila. V praktičnem delu pa tekmovalec dobi tri probleme, ki jih mora rešiti. Posebnost teh tekmovanj je, da udeležence urijo tako, da jih usmerjajo k reševanju nalog. Gre za izvirne naloge, precej nekonvencionalne, ki zahtevajo veliko znanja in tudi sposobnosti, da se znajdeš v neznani situaciji, pripovedujeta Martin in Vid, ki brez dvoma premoreta takšno žilico. Priznavata, da samo pamet ni dovolj, potrebnega je tudi veliko učenja. V pogovoru z njima in z mentorjem izvem, da nista ozko umerjena, da sta dobra tudi v matematiki in fiziki, Martin tudi v jezikih. Svojo prihodnost pa vendarle vidita v kemiji.

Martin Rihtaršič, mentor Janez Šušteršič in Vid Kermelj / Foto: Tina Dokl

»Upam, da se mi bo na fakulteti odprla možnost, kaj naj bi v prihodnje počel. Ne vidim se kot znanstvenik, raziskovalec, vendar želim ostati na področju kemije,« na vprašanje, kje se vidi v prihodnosti, odgovori Martin. Vid, ki sodeluje tudi pri oratoriju in ima tam opravka z mladimi, pa pravi: »Razmišljal sem, da bi mogoče v prihodnosti delal z mladimi. Ne vem, kam me bo zapeljala pot, morda na raziskovalno področje.«

Mlada tekmovalca sta lahko upravičeno ponosna na dosežek s tekmovanja, na katerem je sodelovalo okoli tristo mladih iz 76 držav – med njimi se najbolj odlikujejo zlasti tisti iz azijskih držav. Njunega mentorja pa ob tej priložnosti povprašamo tudi o tem, kako da je prav Gimnazija Škofja Loka tako uspešna na mednarodnih tekmovanjih iz različnih znanj. Letos je namreč na tovrstnih olimpijadah sodelovalo osem dijakov. Na nekaj desetih slovenskih gimnazijah je prav gotovo še nekaj nadarjenih in pridnih dijakov, ki bi se lahko izkazali. Janez Šušteršič meni, da zato, ker država takih dejavnosti ne stimulira, zato se le redki učitelji angažirajo kot mentorji na tem področju. Šolski sistem v večji meri spodbuja izmenjave in podobne dejavnosti, tam učitelji vidijo točke, možnost napredovanja in boljšega zaslužka, pri mednarodnih tekmovanjih pa ne – in tako se s tem ukvarjajo le največji entuziasti.

Razstavi o narodnih nošah že pred festivalom

Jasna Paladin

Kamnik – Zavod za turizem, šport in kulturo Kamnik bo med 6. in 9. septembrom organiziral že 48. Dneve narodnih noš in oblačilne dediščine.

»Namen prireditev je predvsem poudariti oblačilno dediščino in njeno zgodovino, kar se odraža tudi prek spremljajočih razstav. Da bi posameznikom čim bolj približali ta spregledani del zgodovine, smo se odločili, da dve od štirih razstav letos odpremo pred začetkom festivala,« pravijo organizatorji, ki bodo dve strokovni razstavi odprli že v torek, 21. avgusta. Ob 16. uri bo v preddverju Občine Kamnik najprej odprtje razstave Markova herbija, ob 17. uri pa v Galeriji Miha Maleš še odprtje razstave z naslovom Zakladi hrvaške oblačilne in nesnovne dediščine.

Obe razstavi bo odprl podžupan v začasnem opravljanju funkcije župana Igor Žavbi.

V okviru 48. Dnevov narodnih noš in oblačilne dediščine bosta potekali še dve razstavi, in sicer: Spodi n'č, gor pa b'l mau v Galeriji Dika (odprtje razstave bo 31. avgusta ob 17. uri) ter Le kam sodi ta obleka v Galeriji nad Kavarno Veronika (odprtje razstave bo 6. septembra ob 19. uri).

Cesta mimo Leka je obnovljena

Preserje – Končana je rekonstrukcija ceste Preserje–Mengeš mimo Leka, ki jo je Občina Domžale začela obnavljati že v začetku junija. Večino časa je na slabih 450 metrov dolgem odseku veljala polovična zapora, zadnjih pet dni pa je bila cesta zaprta za ves promet. Rekonstrukcija ceste bo občino stala okoli dvesto tisoč evrov, poleg novega asfalta pa so cestišče razširili za levi zavijalni pas, deloma pa so obnovili tudi pločnik na levi strani.

Filmi na igrišču na Planini

Vilma Stanovnik

Kranj – Tri petkove poletne večere bo ta mesec moč preživeti tudi na igrišču na Planini 1 v Kranju – v družbi blokov, zvezd in treh različnih filmskih zgodb.

Doživeti bo moč poti jugoslovanske košarkarske reprezentance do zlatega odličja, ki je opisana v filmu Postali bomo prvaki sveta (17. 8.), ljubljansko blokovsko prigodo Šiška deluxe (24. 8.) in očarljivo pripoved s kančkom čarovnije Čarovnija v mesečini (31. 8.). Ogled je brezplačen, predvajanja pa se začnejo ob 20.30. Predvajanje filmov organizirajo Krajevna skupnost Planina, Zavod Carnica (Layerjeva hiša) in Pisarna prenove soseske Planina. Filmske večere sofinancira Zavod za turizem in kulturo Kranj (Visit Kranj). Filmi na Planini bodo v primeru slabega vremena odpadli.

RAZPIS ZA DODELITEV KADROVSKIH ŠTIPENDIJ

V podjetju Elan, d.o.o. bomo v šolskem letu 2018/2019 podelili kadrovske štipendije dijakom in študentom, ki se šolajo za pridobitev poklicev **na področju lesarstva, strojništva ali elektrotehnike.**

Prednost pri pridobitvi štipendije bodo imeli družinski člani naših zaposlenih, ki obiskujejo zadnja dva letnika naslednjih programov:
- mizar, lesarski tehnik, inženir lesarstva
- inštalater strojnih inštalacij, strojni tehnik, inženir strojništva
- elektrikar, elektrotehnik, inženir elektrotehnike
- mehatronik operater, tehnik mehatronike in inženir mehatronike.

Če pri šolanju dosegate dobre uspehe, ste zanesljivi, ambiciozni in imate željo po kasnejši zaposlitvi v Elanu, vas vabimo k oddaji vlog.

Poleg štipendije, vam bomo že med samim šolanjem omogočili spoznavanje s posameznimi procesi v podjetju in pridobivanje dragocenih izkušenj na področju, za katerega se šolate.

Izpolnjeno vlogo za dodelitev kadrovske štipendije pošljite v kadrovsko službo **najkasneje do 10.09.2018** in sicer na elektronski naslov **kadri@elan.si**, ali po pošti: **Elan, d.o.o., Kadrovska služba, Begunje 1, 4275 Begunje na Gorenjskem.**

Obrazec "Vloga za uveljavitev kadrovske štipendije Elan za šolsko leto 2018/2019" lahko dobite na spletni strani ter na recepciji.

elan

Na Godešiču opozarjajo na slab zrak

Na merilni postaji na Godešiču so zaznali občasne povišane vrednosti koncentracij trdnih delcev.

Maja Bertoncelj

Godešič – V četrtek pretekli teden je škofjeloški občinski svetnik Rolando Krajnik iz Komunalno-ekološke liste na župana Škofje Loke Miho Ješeta in kasneje tudi na medije naslovil elektronsko sporočilo z naslovom Alarmantno onesnaženje na Godešiču, v katerem opozarja na povišane vrednosti koncentracij trdnih delcev na merilni postaji na Godešiču.

Krajnik pričakuje ukrepe

»V zadnjem času sem večkrat pogledal na spletno stran občine, ki posreduje določene parametre onesnaženosti zraka v naši občini. Na merilnem mestu Godešič sem zasledil preseženo onesnaženost s PM 10 delci v zadnjih 48 urah, tudi danes zjutraj. Druga merilna mesta v občini pa po drugi strani kažejo nizko stopnjo onesnaženosti,« je zapisal Rolando Krajnik in priložil podatke še s 3. avgusta: »Tudi takrat so bile v zadnjih 48 urah izjemno visoke stopnje onesnaženosti z delci PM 10 in PM 2.5. Najvišje je bilo onesnaženje s PM 10, in sicer 569 qg/m^3. To pa pomeni alarmantno preseganje dovoljene meje, ki je nekaj nad 100 qg/m3. Iz tega izhaja, da je dejansko Godešič najbolj na udaru zaradi umazane industrije na Trati. Drugače si tega ne znam razložiti. To pa tudi pomeni, da so opozorila, ki jih je podajala Komunalno-ekološka lista in predsednik KS Godešič Matjaž Krajnik glede nujnosti zmanjševanja negativnih vplivov industrije še kako na mestu. Zaradi vsega navedenega zahtevam, da občina nemudoma sprejme ukrepe, ki bodo zmanjšali emisije nevarnih snovi na Godešiču. Prepričan sem, da obstajajo ukrepi, ki bi to onesnaževanje bistveno zmanjšali.« Dodal je še, da pričakuje, da bo občina merilno mesto postavila tudi v sosednjih Retečah.

Na občini bodo zadevo preučili

Za odgovore smo se obrnili na Občino Škofja Loka, ki je konec lanskega leta vzpostavila merilno mrežo za spremljanje kakovosti zraka na petih merilnih mestih, v letošnjem poletju pa so ta sistem dopolnili s prikazovanjem rezultatov prek spletne aplikacije. »Podatki o kakovosti zraka na vseh petih merilnih mestih so v razredu nizke stopnje onesnaženosti. So primerljivi z rezultati drugih merilnih mest, ki so v državni mreži monitoringa kakovosti zraka in jih je možno dnevno spremljati na spletnih straneh Agencije RS za okolje. Ugotavljamo pa, da na lokaciji Godešič predvsem v nočnih oz. zgodnjih jutranjih urah občasno beležimo povišane vrednosti urnih koncentracij trdnih delcev, vendar pa vrednosti za dnevno povprečje niso presežene. Povišane vrednosti v jutranjem času bi lahko pripisali tudi povečanemu prometu oz. dostavi v trgovino, ki je v neposredni bližini merilne postaje. Več bo možno povedati po daljšem obdobju spremljanja in analize rezultatov in preverjanja lokalnih razmer in virov emisij pa tudi smeri vetra. V tem kontekstu je treba razumeti tudi izmerjene visoke vrednosti, ki pa jih trenutno še ne znamo povsem natančno pojasniti. Očitno gre za lokalni vir z občasnim delovanjem. Občasno so bile zaznane nelogično povišane vrednosti trdnih delcev v zraku. Zadevo bomo preučili in skušali najti vzroke,« so pojasnili na Občini Škofja Loka in dodali: »Po preteku enoletnega testnega obdobja bomo zbrane podatke o kakovosti zraka in tudi pripombe in predloge prebivalcev strokovno analizirali in dejansko ugotovili kvaliteto zraka, v katerem živimo, in ugotovitve tudi predstavili javnosti.«

Na Godešiču že dlje časa opozarjajo na slab zrak

Godešič je vas z nekaj manj kot 650 prebivalci, prva iz industrijske cone na Trati v smeri proti Ljubljani. Matjaž Krajnik, predsednik KS Godešič, pravi: »KS Godešič že dlje časa opozarja na slab zrak, ki ga proizvaja del umazane industrije v Industrijsko-obrtni coni Trata. Verjetnost prekomernega onesnaženja je iz dneva v dan večja, saj si trenutna občinska oblast močno želi povečati število industrijskih obratov in proizvodnjo. Občina Škofja Loka ima glede na potrebe po delovnih mestih dovolj industrije. Zdaj prihaja čas, da se trend širjenja umazane industrije preneha oziroma da se obstoječi onesnaževalci prisilijo k zmanjševanju izpustov. Pametne občine, ki imajo vizijo in strategijo, usmerjeno v čisto okolje, turizem in trajnostni razvoj, umazano in okolju nevarno industrijo umikajo iz svojih območij.« Krajnik še dodaja, da je svet KS Godešič proti širitvi industrije v coni Trata, in, kot pravi, stalno opozarjajo, da je onesnaženost zraka še večja, kot kažejo meritve.

O tem, kje vidi razloge za izmerjene povišane vrednosti, pravi: »Krivci za zadnje čezmerno onesnaženje se ne bodo javili. Predvidevamo, da bodo za to krivi drugi, mogoče tudi individualna kurišča in promet. Ni samo tovarna pod najvišjim dimnikom na Trati kriva za onesnaženje. Krivda je v občini, ki v svojih spremembah Občinskega prostorskega načrta ne upošteva pobud, da je treba postaviti višje in zahtevnejše standarde glavnim onesnaževalcem. Pri enormnih dobičkih industrije je vložek v čisto okolje malenkost.«

Na Godešiču opozarjajo na slabšo kakovost zraka in s prstom kažejo proti industrijski coni na Trati, ki je v njihovi neposredni bližini. / Foto: Maja Bertoncelj

»Pisan« zaključek škofjeloškega poletja

V okviru festivala Pisana Loka, ki se bo odvijal med 23. avgustom in 2. septembrom, se bo zvrstilo petnajst različnih dogodkov v starem mestnem jedru Škofje Loke in okolici – od koncertov do ustvarjalnih delavnic, različnih predstav in rokodelstva v javnem prostoru.

Mateja Rant

Škofja Loka – S Pisano Loko bodo v Škofji Loki končali še drugi sklop poletnega programa, ki je že doslej z najrazličnejšimi dogodki pritegnil množico obiskovalcev, je zadovoljen župan Miha Ješe. Tudi s programom festivala Pisana Loka se trudijo zadostiti različnim okusom, tako da bo vsak lahko našel kaj zase, obljublja koordinatorica kulturnih prireditev na Občini Škofja Loka Jana Fojkar.

»Pisana Loka bo bogata kot vedno doslej, sloves naših prireditev pa že privablja tudi obiskovalce od drugod,« se je pohvalil župan in dodal, da z obnovo središča mesta povečujejo tudi število prizorišč. Na ta način se trudijo oživljati nekatere kotičke v mestu, ki bi sicer ostali skriti. Tako bo tudi letošnji osrednji koncert Nuše Derenda, ki bo eden izmed dvajsetih koncertov, s katerimi zaznamuje dvajsetletnico svoje samostojne glasbene kariere, na novem, atraktivnem prizorišču na dvorišču Puštalskega gradu, je pojasnila predsednica Turističnega društva Škofja Loka Monika Tavčar. Koncertu z naslovom Čez 20 let bo mogoče prisluhniti 30. avgusta ob 19. uri, na njem pa bo Nuša Derenda z gosti predstavila največje uspešnice iz svoje bogate dvajsetletne kariere. V primeru slabega vremena bodo koncert prestavili v športno dvorano na Trati. Festival in z njim koncertni spored se bo po besedah Jane Fojkar sicer začel prihodnji četrtek ob 20. uri na najlepši terasi nad mestom, to je terasi mladinskega oddelka Knjižnice Ivana Tavčarja s koncertom Sounds of Slovenia Boštjana Gombača in Janeza Dovča. Nadaljevali bodo na Loškem gradu, kjer se 25. avgusta obeta koncert legendarne zasedbe Demolition Group. Ljubitelji klasične glasbe bodo prišli na svoj račun s koncertom V mesečini Irene Rovtar, Tomaža Hostnika in Jake Trilarja, za ljubitelje rapa pa pripravljajo koncert Kla kla klasika Roka Terkaja – Trkaja in Igorja Sakside. Cikel koncertov bodo končali 2. septembra ob 19.30 na Loškem gradu s predstavitvijo dveh novih plošč Svemirka in Blaža Gracarja. »Festival Pisana Loka se bo letos zamaknil še v jesenski čas; 12. oktobra bo na vrtu Loškega gradu nastopila ena od najpriljubljenejših pop-rock skupin nekdanje Jugoslavije Parni valjak z domačima predskupinama John F. Doe in Fireskulls,« je še pojasnila Jana Fojkar.

Program Pisane Loke so predstavili (od leve proti desni) Jana Fojkar, Miha Ješe, Monika Tavčar in Jernej Tavčar.

V času festivala se obeta še vrsta drugih zanimivih dogodkov. Na Mestnem in Cankarjevem trgu se bodo odvijale ustvarjalne delavnice, v atriju hiše na Mestnem trgu 38 pa delavnica animiranega filma za mlade. Oživili bodo tudi Spodnji trg, kjer bodo 1. septembra od 10. do 13. ure na trgu pod lipo in pred Kreativnim centrom Kreativnice pripravili Rokodelstvo v javnem prostoru in Kavarno Štrikeraj, zvečer pa bodo na Loškem odru gostili lutkovno-glasbeno predstavo Totem Amadeo. Mlade ljubitelje glasbe vabijo na koncert Od flavte do strun, kjer bodo s klasičnimi glasbeniki spoznavali različne inštrumente in nanje tudi zaigrali. Mestni trg se bo za eno popoldne spet spremenil v pravi mestni skatepark, manjkalo pa ne bo niti humorja, in sicer tistega najbolj črnega Jerneja Celca, Saša Stareta, Marka Žerjala in Roka Bohinca, je predstavitev programa strnila Jana Fojkar.

Prejela prestižno priznanje

Veronika Pretnar Kunstek iz Vikrč je letošnja prejemnica priznanja Angele Boškin za življenjsko delo, ki ji jo je podelila Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije.

Maja Bertoncelj

Vikrče – Veronika Pretnar Kunstek iz Vikrč je v medvoškem okolju v zadnjih letih v prvi vrsti znana kot predsednica Društva upokojencev Pirniče, zelo aktivna pa je še vedno tudi izven lokalne skupnosti. Je prepoznavna in zaslužna članica Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (Zbornice – Zveze), ki ji je letos podelila nagrado Angele Boškin za življenjsko delo – kot najmlajši članici, ki so ji namenili to prestižno priznanje.

Sodelovala pri reševanju v nesreči letala

Kot štipendistka se je takoj po opravljeni diplomi na Višji šoli za medicinske sestre zaposlila na Kirurški kliniki. V svoji poklicni karieri je opravljala številna dela in naloge, ki so prispevali zdravstveno (in babiško) nego dvigniti na visok strokovni, organizacijski in prepoznavni nivo, ne le v Kliničnem centru Ljubljana, kjer je bila zaposlena na vodilnih in vodstvenih položajih, temveč v vsem slovenskem, nekdanjem jugoslovanskem, evropskem in svetovnem prostoru. Že prvo leto službovanja je sodelovala pri reševanju situacije po tragični nesreči angleškega letala pri strmoglavljenju blizu Letališča Brnik s številnimi smrtnimi žrtvami in nekaj preživelimi. Leto kasneje je postala ena prvih medicinskih sester instrumentark v Sloveniji oziroma takratni Jugoslaviji pri invazivnih kardiovaskularnih, nevrokirurških in uroloških preiskavah (kateterizacijah). Želja po širšem poznavanju stroke zdravstvene nege in povabilo prof. dr. Kornhauserja sta jo privedla do odločitve, da se je leta 1972 zaposlila na Pediatričnem oddelku kirurških strok. Njihov tim je kot prvi v takratni državi začel uvajati sodobne pristope pri zdravstveni oskrbi bolnih otrok v smislu večje humanizacije in odprtja klinike za celodnevne obiske, kar je bilo za tiste čase izjemno revolucionarno. Že od samega začetka je bila vključena tudi v ekipo za transport življenjsko ogroženih novorojenčkov in dojenčkov iz regionalnih bolnišnic v Klinični center, kar je leta 1981 zelo uspešno predstavila na Svetovnem kongresu medicinskih sester v Los Angelesu, posebno njihov model transporta.

Izobraževala se je tudi pri Janezu Ruglju

Veronika Pretnar Kunstek je nenehno tudi izpopolnjevala svoje znanje tako doma kot v tujini. Njeno delo ni bilo nikoli omejeno zgolj na delovno mesto, saj se je vključevala v različna področja zdravstvene nege. Leta 1984 je sprejela izziv in postala glavna medicinska sestra Univerzitetne klinike za nevrokirurgijo. Leta 1995 je zaključila enoletno podiplomsko izobraževanje iz menedžmenta in procesa zdravstvene nege za glavne medicinske sestre na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani. Od leta 1996 do upokojitve je bila pomočnica glavne medicinske sestre OE Kirurške klinike v Kliničnem centru v Ljubljani.

Poleg odgovorne službe je kot predavateljica v okviru Rdečega križa Slovenije vodila tečaje prve pomoči, predavala na osnovni in srednji šoli predmet Zdravstvena vzgoja in bila izpraševalka na strokovnih izpitih. Dvajset let je delovala kot terapevtka v Klubu za zdravljene alkoholike v Medvodah, za kar se je izobraževala pri znanem psihiatru in terapevtu Janezu Ruglju. Pomemben in obsežen del njenega profesionalnega delovanja je bilo tudi društveno delo v stanovskih organizacijah v domačem in tujem prostoru. Bila je predsednica Pediatrične sekcije ZDMS Slovenije, generalna sekretarka ZDMSJ, sodelovala je pri ustanovitvi Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije ter bila tudi njega druga predsednica po osamosvojitvi Slovenije, bila je tudi glavna in odgovorna urednica Časopisno založniške dejavnosti Zbornice – Zveze in kasneje še dolga leta članica uredniškega odbora informativnega biltena Utrip.

Prejela že številna priznanja

Zelo aktivna je bila v mednarodnem prostoru. V letih od 1992 do 2001 je bila prva uradna predstavnica strokovne organizacije v Stalnem odboru medicinskih sester Evropske unije s sedežem v Bruslju, dve leti članica Izvršnega odbora za Evropski forum Evropskega urada WHO s sedežem v Kopenhagnu. Od leta 2001 do 2009 pa je bila kot prva medicinska sestra iz Slovenije izvoljena za članico najožjega vodstva Mednarodnega sveta medicinskih sester s sedežem v Ženevi. Prejela je številna priznanja, med pomembnejšimi je zlati znak Zveze medicinskih sester Slovenije, srebrni znak Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana, plaketa srebrni znak Zveze zdravstvenih delavcev Srbije in Črne gore.

Aktivna je tudi v pokoju. »Na svoji poklicni in osebni življenjski poti sem z veseljem in prostovoljno opravljala številna dela in naloge, predvsem z namenom, da bi prispevala k večjemu in hitrejšemu napredku ter prepoznavnosti stroke zdravstvene nege, v zadnjih letih pa, da bi z dobro organizirano medsebojno pomočjo čim več starejših lahko čim dlje in kakovostno preživljalo svoja leta doma, kajti živimo čedalje dlje, a smo velikokrat medsebojno odtujeni,« pravi Veronika Pretnar Kunstek, ki je številna priznanja za svoje delo prejela že prej, letos pa še najprestižnejšega. Veliko časa nameni tudi skrbi za svojo »tetko« Cirilo Jesihar, ki je letos dopolnila že 101 leto.

Za visoko priznanje, ki ga je prejela, se je v Cankarjevem domu zahvalila z besedami: »Priznanje sprejemam z vso spoštljivostjo in ga delim z vsemi, ki ste me skozi leta spremljali in me podpirali pri važnih odločitvah, ker pomeni potrditev našega skupnega in trdega dela. Zahvala gre še posebej moji družini, ki me je potrpežljivo in z razumevanjem spremljala vsa leta.«

Veronika Pretnar Kunstek je ob letošnjem praznovanju mednarodnega dneva medicinskih sester prejela priznanje za življenjsko delo. / Foto: osebni arhiv

Borba za slovenstvo

Na Štefanji gori so se spomnili napada na Drugo grupo odredov in padle borce.

Aleš Senožetnik

Štefanja gora – Udeleženci pohoda po poti spomina in tovarištva v Spominski park tovarištva Davovec so v soboto dopoldne položili venec ter obudili spomin na napad na Drugo grupo odredov in padle borce Druge grupe odredov ter Krvavške čete. Po vrnitvi na izhodišče pohoda pa je pri lovskem domu na Štefanji gori potekala tudi krajša spominska slovesnost, ki jo je organiziral Območni odbor Združenja borcev za vrednote NOB Cerklje na Gorenjskem.

Poleg kratkega kulturnega progama je predsednik odbora Božo Janež obudil spomin na dogodke iz leta 1942, ko je v napadu padlo 13 borcev Druge grupe odredov in trije borci Krvavške čete. Ker se spominske slovesnosti ni mogel udeležiti, je zbrane prek pisma, ki ga je prebral Miha Grobelnik, nagovoril tudi Božidar Gorjan - Bogo, eden od še živečih borcev Druge grupe odredov. Kot je zapisal Gorjan, so imeli borci nalogo preprečiti prisilno izseljevanje Slovencev. »Ta naloga je bila ena najbolj plemenitih v korist slovenstva. To ni bila borba za komunizem ali kolaboracijo s sovjetskim komunizmom. To je bil boj za preživetje slovenskega naroda,« je med drugim zapisal Gorjan in dodal: »Obratno pa so tisti Slovenci, ki so prevzeli nacistično-fašistične uniforme in orožje, hlapčevsko pomagali zločincem pri uničevanju našega naroda.«

Spomine na čas druge svetovne vojne je obudil Božo Janež.

Gradnja na Drulovki

Vilma Stanovnik

Kranj – Predvidoma te dni se bo – po pravnomočnosti gradbenega dovoljenja ter izvedeni izbiri izvajalca del – začela gradnja vodovoda, kanalizacije in javne razsvetljave na Drulovki. Potekala bo od hišne številke 42b do hišne številke 56. Komunala Kranj, d. o. o., bo izvedla ureditev približno 135 metrov komunalne infrastrukture v vrednosti dobrih petdeset tisoč evrov (brez DDV). Poleg kanalizacije in vodovoda bo na tem območju urejena tudi javna razsvetljava, ki jo bo izvedel koncesionar Vigred, d. o. o. Dela naj bi trajala okoli dva meseca.

Najlepša ruska glasba

Maša Likosar

Škofja Loka – V sklopu prve slovenske turneje je v Škofji Loki nastopil Orkester ruskih ljudskih inštrumentov Nekrasov, ki deluje pod okriljem Ruske radiotelevizije in velja za nacionalno bogastvo. Vodili so ga izvrstni ruski dirigenti, med drugim Vladimir Fedosejev in Nikolaj Nekrasov, po katerem se je orkester tudi poimenoval, od leta 2012 pa je stalni dirigent orkestra maestro Andrej Šljahkov. Ob tej priložnosti je dejal: »Izvajali bomo najlepšo rusko glasbo, ki izhaja iz poganskih slovanskih korenin, zato tudi menim, da bo Slovencem naša glasba blizu.«

Orkester Nekrasov se odlikuje z jasnim in obenem individualnim slogom igranja. Toplina in melodičnost godal, bogata izraznost solističnih inštrumentov in izvajalska iskrenost, prepletena z do popolnosti izbrušeno virtuoznostjo, se zlivajo v neponovljivo esenco, ki je zvočna vizitka orkestra. Izvaja glasbo različnih stilov, obdobij in zvrsti. Njegov repertoar obsega rusko ljudsko glasbo, glasbo sodobnih ruskih skladateljev, ruska in tuja klasična in moderna dela. Na škofjeloškem koncertu so zaigrali skladbe, kot so Kalinka, Podmoskovski večer, Ruska plesna, Kamarinskaja, presenetili pa so s svojstveno izvedbo skladbe Mojmirja Sepeta Zemlja pleše.

Rusko-slovenska violinistka Nadežda Tokareva je kot solistka zaigrala dve skladbi. / Foto: Tina Dokl

Z orkestrom nastopajo najboljši izvajalci na različnih glasbilih, kot so balalajka, domra in flavta, pa tudi ugledni operni solisti in mladi glasbeniki, v Škofji Loki pa se jim je pridružila rusko-slovenska violinistka Nadežda Tokareva, ki je bila med drugim tudi koncertna mojstrica v Simfoničnem orkestru RTV Slovenija.

Poslastice za ljubitelje džeza

Danes se začenja že petnajsti Jazz Kamp Kranj, ki bo potekal vse do naslednje nedelje, vmes pa organizatorji pripravljajo tudi bogat festivalski program.

Vilma Stanovnik

Kranj – »Letošnji program festivala je raznolik, saj se nam bodo predstavili številni slovenski in tuji izvajalci, v okviru glasbenih delavnic pa bodo kot mentorji predavali priznani slovenski in evropski glasbeniki, ki bodo tudi tradicionalno nastopili na koncertnem večeru mentorjev glasbenih delavnic Jazz Kampa Kranj 2018. Novost v letošnjem programu delavnic je delavnica odrskega nastopanja in priprave na nastop. Delavnice bo vodil priznani švedski boogie-woogie pianist in terapevt Ulf Sandström,« pravi Gregor Grašič, ki je ustanovitelj in organizator festivala Jazz Kamp Kranj.

Festivalski program se bo danes zvečer začel s koncertom Big Banda Bled z gostjo Alenko Godec. / Foto: Miro Zalokar

Tako bo v okviru koncertnih večerov že danes zvečer ob 20.30 na vrtu Cafe galerije Pungert nastopil Big Band Bled z gostjo, priznano slovensko pevko Alenko Godec, jutri ob 20.30 pa mu bo sledil koncert mentorjev glasbenih delavnic.

Večina koncertov bo potekala na odru pri Cafe galeriji Pungert na koncu starega mestnega jedra, le sredin koncert bo v Letnem gledališču Khislstein. V soboto bodo zaživela tudi različna prizorišča v starem mestnem jedru Kranja. Nadomestna lokacija v primeru dežja je stolp Škrlovec. Vstop bo prost.

»V nedeljo, 19. avgusta, se nam bo predstavila novejša slovenska dixieland zasedba Oberdixie, ki med drugim igra tudi narodno-zabavne skladbe legendarnih bratov Avsenik, tokrat na dixieland način. V večernem programu se nam bodo v ponedeljek predstavili udeleženci poletne šole džeza oziroma glasbenih delavnic Hrvatska glasbena mladež (Hrvaška glasbena mladina) iz Grožnjana. V torek se bo predstavil hrvaški bobnar Branimir Gazdik s svojim kvartetom. Ob tej priložnosti bo glasbenik predstavil svoj novi album z naslovom Link. Tradicionalna sreda, tokrat je to 22. avgusta, je namenjena koncertu dueta klavirjev. Ob spremljavi odličnega hrvaškega basa kitarista Maria Mavrina in francoskega bobnarja Christopha Brasa se bosta predstavila pianista David Gazarov iz Nemčije in Emil Spanyi iz Madžarske. Novost sredinega koncertnega večera je, da se bo pianistoma v drugem delu večera pridružil priznani angleški pevec in klaviaturist Georgie Fame. V četrtek bo s svojim projektom Tribute to Bille Holiday nastopil v New Yorku živeči slovenski saksofonist Igor Lumpert. Petek je rezerviran za »hot jazz« Fletcherja Hendersona v izvedbi enajstčlanske mednarodne in neusmiljene zasedbe multiglasbenika Eddieja Luisa. V soboto, 25. avgusta, se bodo predstavili udeleženci glasbenih delavnic Jazz Kampa Kranj 2018, in sicer dopoldan v okviru Jazz Kamp Kranj Festa in zvečer na zaključnem koncertu,« je o programu povedal Gregor Grašič in dodal, da bodo pred večernimi koncerti tudi letos potekale vinske degustacije Vinski scenosled Jazz Kamp Kranj 2018, na katerih se bodo predstavili priznani slovenski vinarji, pridružili pa se jim bodo kulinariki.

Tudi letos se je jazz Jazz Kamp Kranj začel s fotografsko razstavo fotografov Gorazda Uršiča in Zorana Kozine, ki je svoja vrata odprla včeraj. Ta poteka kar na treh lokacijah: v Galeriji Pungert, Otroškem stolpu Pungert in Galeriji Bala.

Novost ob letošnjem 15. Jazz Kampu Kranj je ulična razstava plakatov preteklih Jazz Kampov na uličnem razstavišču pri kranjski Mestni knjižnici na Gregorčičevi ulici, ki bo na ogled še do konca tega meseca.

Zvonjenje pod zvezdami

Samo Lesjak

Smlednik – Prejšnjo soboto je bilo vreme naklonjeno organizatorjem zanimivega filmskega večera pod zvezdami – na čudovitem vaškem trgu sv. Urha v Smledniku.

Ko so zvezde zažarele z vsem svojim sijajem pod okriljem lune, so se prižgali snopi filmskega projektorja in na platnu so se prikazali posnetki dokumentarnega filma Pentaptih pa se sliš ... – smleške pokrajine, Save in Sorškega polja, kamera je zaplavala nad smledniškim gradom, prek cerkve sv. Urha. Gledalci so lahko prisluhnili pripovedi smleških pritrkovalcev, ki gre iz roda v rod. S projekcijo filma je želel režiser filma Janez Meglič prikazati, da pritrkavanje ni hrup, temveč glasba. V filmu je sodelovala tudi dr. Mojca Kovačič, znanstvena sodelavka ZRC SAZU Slovenija.

Po koncu se je oglasila Urhova viža iz zvonika sv. Urha, ki so jo izvajali mlajši smleški pritrkovalci: Marko Kumar, Blaž Kumar, Gregor Rozman in Peter Kapun. Zvoki zvonov so napolnili vaški prostor in poleteli v vesolje do večernih zvezd.

Filmski večer je potekal v organizaciji KUD JaReM, KS Smlednik in KUD Smlednik ob devetstoti obletnici omembe Smlednika in bližnjih krajev.

Nastopili bodo zadnji: Greentown jazz band

Tržič – Na vrtu Tržiškega muzeja bo danes, 17. avgusta 2018, ob 20.30 še zadnji Glasbeni večer v tej sezoni. Na ta poletni večer bodo zaigrali vrhunski glasbeniki Greentown jazz banda, ki velja za eno najboljših tradicionalnih džezovskih skupin v Evropi. Trenutno zasedbo banda, ki je bil ustanovljen leta 1982 in prihaja iz Ljubljane, sestavljajo: Borut Bučar (klarinet), Marko Petrušič (klavir), Dominik Krajnčan (trobenta), Marjan Petrej (trombon), Klemen Krajc (kontrabas) in Jani Šalamon (bobni). Klarinetist Borut Bučar v Tržiču obljublja bogat in raznolik program: »Igramo zelo tehnično zahtevne skladbe, odlikuje nas virtuozno izvajanje, imamo pa tudi balade, take, da se šivanka sliši, če pade na tla. Tako je treba igrati. Cel koncert mora biti ena zgodba, tako da ljudje na koncertu dejansko nekaj doživijo.«

Ex-tempore pod Storžičem

Bašelj – Turistično društvo Bašelj pri Preddvoru v sklopu Kmečkega praznika pod Storžičem v nedeljo, 19. avgusta, vabi na enodnevni ex-tempore. Zaželena tematika je Bašelj s svojimi motivi. Priglasitev za sodelovanje in žigosanje platen bosta potekala pri brunarici Turističnega društva Bašelj od 8. ure dalje. Najboljši dve deli bosta tudi denarno nagrajeni in ju bo obdržal organizator. Za vse ostale informacije vam je na voljo predsednica Turističnega društva Bašelj Jana Smolej na telefonski številki 041 781 316.

Uvod v jubilejno sezono

Z današnjo pripravljalno tekmo proti madžarski ekipi Fehervar se na Jesenicah začenja jubilejna hokejska sezona. Sezonske vstopnice so že v prodaji.

Vilma Stanovnik

Jesenice, Bled – Nova hokejska sezona je pred vrati, kot pravijo na Jesenicah, pa bo zanje letos nekaj posebnega, saj praznujejo jubilejno, sedemdeseto leto obstoja hokeja na ledu.

Zanimiva sezona

»Za nami so častitljiva leta, pred nami pa zanimiva in novosti polna hokejska sezona, na katero se v jeseniškem hokejskem kolektivu pospešeno pripravljamo. Prepričani smo, da bo visoka obletnica tako nam kot vsem podpornikom hokeja na Jesenicah prinesla uspešno sezono ter da si bomo ob koncu ponosno segli v roke in si čestitali za nove uspehe kluba,« sporočajo in dodajajo, da se zvestoba splača in da sezonske vstopnice tokrat prinašajo številne nove ugodnosti.

V Dvorani Podmežakla bodo namreč domači hokejisti v novi sezoni odigrali vsaj 33 tekem, z nakupom sezonske vstopnice si bo moč vsako tekmo lahko ogledati za ceno ene blejske kremne rezine. Poleg sezonske vstopnice bo vsak dobil uradni navijaški rekvizit HDD Jesenice, skupaj s partnerji pa pripravljajo tudi številne ugodnosti. Nakup sezonske vstopnice za letošnjo sezono bo tudi v novi sezoni 2019/2020 prinesel dodatnih deset odstotkov popusta na sezonsko vstopnico.

Trener Gaber Glavič letos v moštvu Jesenic računa tudi na številne mlade domače igralce. / Foto: Gorazd Kavčič

Vstopnice so od minule od sobote že v prodaji, kot pravijo v klubu, pa so pri pripravi paketov vstopnic še zlasti mislili na družine z otroki, na najmlajše, na zveste navijače in člane sindikatov ter zaposlene v podjetjih svojih pokroviteljev. Naprodaj so prek podjetja Moje Karte (www.mojekarte.si). Lahko jih kupite na njihovi spletni strani, na vseh njihovih prodajnih mestih ali pa na blagajni društva pred Dvorano Podmežakla na Ledarski 4 na Jesenicah. Prodaja pred dvorano že poteka, nakup pa je možen v ponedeljek in petek med 17. in 19. uro ter v sredo in soboto med 10. in 13. uro.

»Vse obiskovalce tekem in ljubitelje hokeja vabimo k nakupu, saj s tem pripomorete k novim uspehom HDD SIJ Acroni Jesenice in k obstoju hokeja v mestu,« sporočajo iz jeseniškega kluba in na prvo tekmo sezone vabijo že danes ob 19. uri, ko se bo domače ekipa pomerila z madžarskim moštvom Fehervar AV19 II.

Poletna hokejska liga na Bledu

V Ledeni dvorani na Bledu pa se že pripravljajo na 15. mednarodno poletno hokejsko ligo Bled 2018. Tekmovanje se bo začelo v četrtek, 23. avgusta, ob 20. uri s tekmo med ekipama zagrebškega Medveščaka in Beljaka. V petek ob 20. uri bo tekma med Beljakom in češkim ekstra ligašem moštvom Karlovy Vary, za katerega v novi sezoni nastopata tudi slovenska reprezentanta Sabahudin Kovačevič in Matic Podlipnik.

V soboto se obetata dve srečanji. Najprej se bosta ob 16.30 pomerili ekipi Medveščak in Karlovy Vary, ob 20. uri pa bo na sporedu prvi letošnji slovenski obračun med ekipama SIJ Acroni Jesenice in Olimpija. Poletna hokejska liga na Bledu se bo zaključila z nedeljsko popoldansko tekmo (ob 16.30) za tretje mesto in finalom za prvo mesto ob 20. uri.

»Na turnirju se bodo igrali po pravilih IIHF. Če bo rezultat po rednem delu tekme neodločen, bo sledil petminutni podaljšek. V primeru, da tudi v podaljšku ne bo zmagovalca, se bodo izvajali kazenski streli. Na vsaki tekmi bosta določena najboljša igralca ekip po izboru trenerjev, ki bosta dobila nagrado, zmagovalec turnirja pa bo dobil pokal v trajno last,« pravi sekretar organizacijskega komiteja lige Brane Terglav.

Vstopnina za tekme bo osem evrov, otroci do 12. leta starosti pa bodo imeli prost vstop. Prodaja vstopnic poteka na www.mojekarte.si, kupiti pa jih bo mogoče tudi uro pred tekmo na blagajni Ledene dvorane Bled.

Nogometaši Triglava in Domžal na gostovanje

Kranjčane čaka Celje, Domžalčane Gorica.

Jože Marinček

Kranj – Med tednom so nogometaši odigrali tekme prvega kroga nogometnega Pokala Slovenije, v katerem pa gorenjski klubi niso imeli prav velikega uspeha, saj se je v drugi krog uspelo uvrstiti le Triglavu, od tekmovanja pa sta se poslovila tako Zarica Kranj kot SIJ Acroni Jesenice. Triglav je v Vidmu pri Ptuju strl odpor domačinov šele v podaljšku, ko je za zmago z 2 : 1 zadel Qendrim Hasanaj. Triglav je povedel v 21. minuti, ko je zadel Dickson Afoakwa, a so domačini že čez enajst minut izenačili, do konca rednega dela pa se rezultat ni več spremenil.

Konec tedna bodo nogometaši v prvi SNL Telekom odigrali tekme petega kroga. Jutri Triglav čaka težko gostovanje, saj odhajajo v Celje, kjer jih ob 18. uri čaka obračun z nogometaši Celja. V nedeljo ekipa Domžal gostuje v Novi Gorici.

Tekme tretjega kroga bodo konec tedna odigrali nogometaši v drugi SNL. Jutri bo Roltek Dob ob 17. uri gostil Beltince, nogometaši Kalcerja Radomlje pa bodo v nedeljo gostovali pri Iliriji 1911.

Tekme prvega kroga so odigrali nogometaši v tretji SNL – center. Danes ob 19. uri se bo v Športnem parku Šenčur začela tekma med ekipama Tinex Šenčur in Arne Tabor 69, ostale štiri tekme bodo odigrali jutri. Vse tekme se bodo začele ob 17.30, pomerili pa se bodo Zagorje – Komenda, Žiri – Sava Kranj in Bled Hirter – Ivančna Gorica.

Đurić je evropski prvak

1. stran

Darko je član Plavalnega kluba Gorenjska banka Radovljica in od lani jeseni trenira na Nizozemskem.

»Še enkrat se je izkazalo, da je bila prava odločitev, da odidem na trening na Nizozemsko. Sicer pa Evropsko prvenstvo še ni končano, sproščeno grem na tekmi na dvesto metrov prosto in petdeset metrov delfin,« je povedal Đurić, ki je nastope na letošnjem prvenstvu začel s petim mestom na sto metrov prosto. Danes ga čaka še disciplina dvesto metrov prosto, evropsko prvenstvo pa se bo zanj zaključilo v nedeljo, ko bo nastopil še v disciplini petdeset metrov delfin.

Poleg letošnje zlate medalje ima Darko v svoji zbirki že dve s prejšnjega evropskega prvenstva leta 2016, ko je bil srebrn na sto metrov prosto in bronast na dvesto metrov prosto.

Lep uspeh kranjskih šahistk

Zala Urh in Monika Rozman sta se zadovoljni vrnili z evropskega prvenstva za mlade v pospešenem in hitropoteznem šahu.

Vilma Stanovnik

Kranj – V začetku tega meseca je v romunskem mestu Oradea potekalo evropsko prvenstvo za mlade v pospešenem in hitropoteznem šahu, na katerem so uspešno nastopili tudi mladi slovenski šahisti.

Domov so prinesli kar nekaj medalj, najbolj žlahtne, zlate, pa se je veselila odlična mlada kranjska šahistka Zala Urh (ŠK Stari Mayr), ki je v ekipnem tekmovanju skupaj z Nušo Hercog (Celjski ŠK) osvojila naslov evropskih prvakinj v pospešenem šahu za letošnje leto. Z drugim mestom se je izkazala prav tako odlična Monika Rozman (ŠK Tomo Zupan), ki je srebrno odličje osvojila skupaj z Ivano Hrešćak (ŠK Postojna).

Foto: arhiv Zale Urh

Monika Rozman in Zala Urh z zasluženima pokaloma

Monika je osvojila tudi drugo mesto in srebro v posamičnem tekmovanju, Zala Urh pa je, tudi z nekaj smole, osvojila četrto mesto.

Šahisti bodo tudi nadaljevanje počitnic preživljali na tekmovanjih, saj jih že od nedelje naprej čaka evropsko prvenstvo v počasnem šahu, ki bo potekalo v latvijski Rigi, v septembru in oktobru pa sta na sporedu svetovni prvenstvi do 18 in do 20 let, ki bosta v Grčiji in Turčiji.

Himna za Vito Lukan

Vilma Stanovnik

Kranj – Potem ko je mladinka Vita Lukan (ŠPO PD Radovljica) na svetovnem mladinskem prvenstvu v športnem plezanju minulo nedelo osvojila bronasto kolajno v balvanih, je v sredo v Moskvi stopila še na najvišjo stopničko v težavnostnem plezanju. Tako je v Rusiji v čast novi mladinski svetovni prvakinji zadonela tudi slovenska himna.

Na bohinjskih planinah ves zaslužek vlagajo v objekte in pašnike

Bohinjske agrarne skupnosti ohranjajo planine in planinsko pašo. Ves denar, ki ga zaslužijo same ali dobijo od države, vlagajo v objekte na planinah, urejenost pašnikov in dostopnih poti ter izboljšanje oskrbe z vodo in elektriko ter ponudbe mlečnih izdelkov.

Cveto Zaplotnik

Srednja vas v Bohinju – »Načrt, ki smo si ga glede bohinjskih planin zastavili pred 15 leti, se uresničuje in daje rezultate. Planine se ohranjajo, število živine, ki se pase na planinah, se ne zmanjšuje, letos je na njih celo več krav molznic kot prejšnja leta. Vse več mleka se predela v izdelke, ki so tudi vse kakovostnejši. Obisk planin narašča, prav tako prodaja mlečnih izdelkov. Razmere na planini se izboljšujejo, saj agrarne skupnosti ves denar, ki ga zaslužijo same ali dobijo od države, vlagajo v izboljševanje objektov in urejanje planin,« ugotavlja Dušan Jović, kmetijski svetovalec v Kmetijsko-gozdarskem zavodu Kranj in tudi sicer zelo dober poznavalec razmer na bohinjskih planinah. Kot je dejal, se letos na 28 planinah pase čez devetsto goved, blizu tristo glav drobnice in 14 konj. Skoraj vsa goveja živina je iz Bohinja, medtem ko je polovica drobnice od drugje. V zadnjih desetih letih v Bohinju niso opustili nobene planine, nasprotno – prej zaraščeno planino Govnač med Komno in Voglom je kmet iz Bohinjske Bistrice vzel v najem, jo očistil zarasti in jo uredil za pašo.

Letos dobre razmere za pašo

»Letos so bile doslej za planinsko pašo ugodne razmere, trave je bilo dovolj, tudi vode za zdaj še ne primanjkuje, marsikje v zaledju planin je še sneg,« je dejal Jović in dodal, da po tem, ko so predlani v Bohinju uplenili problematičnega medveda, nimajo več težav z medvedi, se je pa letos pojavil volk, ki je na Voglu julija pokončal štiri ovce in jagnjeta. »Paša drobnice je sicer nadzorovana, vendar pa je zvečer na planinah ne zapirajo v hleve oziroma v obore, tako da je izpostavljena napadom zveri. Problem je tudi v tem, da rejci dobijo odškodnino od države le za najdene živali z ušesno številko, ne pa tudi za tiste, ki jih kljub iskanju ne najdejo.«

Vlagajo v hleve, pastirske stanove in sirarne

Agrarne skupnosti, ki gospodarijo s planinami, dobro vzdržujejo objekte in pašnike, za to namenjajo ves denar, ki ga same zaslužijo s posekom lesa, in vse subvencije, ki jih za planinsko pašo dobijo od države. Kot je dejal Jović, so na planini Zajavornik uredili novo molzišče in dodaten prostor v sirarni, na planini Velo polje so na streho sirarne in pastirske koče namestili panele za izkoriščanje sončne energije in si s tem izboljšali oskrbo z elektriko, na Dednem polju, kjer doslej mleka niso predelovali v mlečne izdelke, urejajo sirarno – pastirski del so že končali, sirarskega bodo jeseni, na Voglu so na hlevu naredili novo streho in uredili molzišče. Agrarna skupnost Bohinjska Češnjica obnavlja sirarno na Zajamnikih, načrtuje gradnjo nadomestne sirarne v vasi, kjer bi lahko tudi pozimi predelovali mleko v izdelke, v prihodnje pa jo čakajo še večja vlaganja na Velem polju v tamkajšnjo lovsko kočo, ki so jo dobili nazaj v denacionalizacijskem postopku. Agrarna skupnost Gorjuše - Nomenj naj bi v sodelovanju z občino uredila sirarno v nekdanji šoli na Gorjušah, tam naj bi bili tudi trgovina, bife in informacijska točka.

Sedem planin z registrirano sirarno

Na sedmih bohinjskih planinah, to so Vogel, Krstenica, Laz, Velo polje, Konjščica, Uskovnica in Zajavornik, imajo registrirane sirarne, v katerih vse mleko, namolzeno na planinah, tudi predelajo v mlečne izdelke.

Občina je v sodelovanju z nekaterimi ustanovami pripravila strategijo razvoja bohinjskih planin, ki pa je občinski svet za zdaj še ni sprejel. Kot je dejal Dušan Jović, je strategija dobra osnova za spremembo nekaterih zakonov in drugih predpisov, ki zdaj otežujejo ohranjanje značilnosti in posebnosti bohinjskih planin in njihov razvoj, vzdrževanje in urejanje ter zagotavljanje več reda na planinah.

Dušan Jović: »V Bohinju za zdaj ni težnje, da bi agrarne skupnosti premoženje in denar, ki ga zaslužijo same ali dobijo od države, razdelile med člane. Upam, da bo tako tudi v prihodnje in da bodo planine še naprej prvenstveno namenjene kmetijski rabi.«

Povsod lahko obiskovalci planin dobijo kislo mleko, sicer pa delajo tudi sveže, poltrde in trde sire. S planin še vedno nekaj mleka odpeljejo v dolino, Jović ocenjuje, da se ta količina giblje od 150 do dvesto litrov na dan.

Paša pod nadzorom pastirjev

Na vseh planinah so pastirji, letos med njimi no nobenega novinca, vsi imajo že nekaj izkušenj, med njimi so tudi mladi. »Pastirja, ki bi skrbel samo za pašo, ni težko dobiti, precej težje pa je dobiti pastirja, ki ima tudi sirarsko znanje,« je dejal Jović in dodal, da kmetijska svetovalna služba vsako leto pripravi na planini Zajavornik dva tečaja sirarjenja na planinah. Letos sta tečaja že bila, skupno se ju je udeležilo 25 ljudi, en tečaj načrtujejo še jeseni.

Na planinah bodo urejali kali

Medtem ko fužinarske planine in tiste na Pokljuki nimajo težav z zagotavljanjem vode za napajanje živine in za oskrbo pastirskih stanov, je večji problem na spodnjih bohinjskih planinah, kjer ni vodnih virov in se oskrbujejo iz zajetij, ki poleti tudi presahnejo. Na Ribčevo planino običajno polovico pašne sezone vozijo vodo iz doline. V okviru projekta PUN 2000, ki ga vodi zavod Triglavski narodni park, eden od partnerjev je Kmetijsko-gozdarski zavod Kranj, sodelujejo pa tudi agrarne skupnosti, bodo na planinah začeli urejati obstoječe in že opuščene kali, to je kotanje za vodo. Preuredili jih bodo tako, da živina ne bo vstopala v kali, ampak bodo vodo speljali ven, tako da bo vedno čista.

Večina planin dostopna s traktorjem

Vse planine, razen Vogla, kamor so speljani električni vodi, se z elektriko oskrbujejo s pomočjo sončnih elektrarn, akumulatorjev in agregatov. Na večino planin je možen dostop s traktorjem, ne pa tudi na planine Ovčarija, Viševnik, Velo polje in pod Mišelj vrhom. Z ureditvijo poti od planine Jezero do Laza so precej olajšali oskrbovanje planine Laz, želje pa so tudi po ureditvi dostopa do planine Suha, o čemer se že pogovarjajo z gozdarji in naravovarstveniki.

Dobro obiskana sirarska pot

Bohinjska sirarska pot, ki vključuje tudi sirarne na bohinjskih planinah, je dobro obiskana. »Tudi obisk turistov je prispeval k temu, da na planinah vse več vlagajo v sirarsko znanje in opremo ter v izboljševanje ponudbe,« je dejal Jovič in dodal, da bo Turistično društvo Bohinj letos pregledalo in ocenilo vse sirarne in najboljšim na Kravjem balu podelilo priznanja. S tem bodo tako agrarnim skupnostim kot sirarjem pokazali, da cenijo njihovo delo na planinah.

V sirarni na planini Krstenica

Hlebci sira med zorenjem v sirarni na planini Laz

Kombuča za posel in predvsem zdravje

Mladi Kamničan Mirza Ljubijankić je to poletje uresničil svojo veliko željo postati podjetnik in odpreti proizvodnjo kombuče, pijače, ki nastane s fermentacijo čaja ob prisotnosti kulture kombuče. Ta je pri nas manj znana, a ima vrsto zdravilnih učinkov, poudarja dvajsetletnik.

Jasna Paladin

Kamnik – Konec julija je v Volčjem Potoku svoja vrata odprla prva prava kombučarna v Sloveniji, za katero stoji družinsko podjetje BeLife z direktorjem Mirzo Ljubijankićem na čelu. Prav nič nenavadnega, če Mirza ne bi imel zgolj dvajset let, njegova podjetniška vizija pa je tako izrazita, da kombuča že postaja vse bolj priljubljena pijača tudi pri nas.

Pijača nastane s sočasno alkoholno in ocetnokislinsko fermentacijo čaja ob prisotnosti kulture kombuče. / Foto: Tina Dokl

Probiotik na osnovi čaja

Da bo podjetnik, Mirza ve že nekaj let, a dolgo mu ni bilo znano, kaj bi želel početi. Ko pa se je spoznal s kombučo, ga je pijača takoj navdušila, hkrati pa je v tistem obdobju za rakom na črevesju zbolel njegov oče in čas je bil za temeljit razmislek o načinu življenja in predvsem tem, kaj vnašamo v svoje telo. »Pravo gorivo za naše telo je zdrava hrana in gibanje – in kombuča je živilo, ki pomaga uravnovesiti prebavo in močno izboljša počutje, vzdržuje imunski sistem in pripomore k neki stabilnosti. Kombuča je pijača iz istoimenske gobe – kvasovk in bakterij, ki fermentirajo čaj, v katerega jih dodamo. Napitek izvira iz Azije, kjer so ga nekoč imenovali božji čaj ali eliksir življenja. Ime je verjetno posledica dejstva, da pri fermentaciji nastanejo številne snovi s poživljajočim, zdravilnim in razstrupljevalnim učinkom. Napitkov okus sicer spominja na mošt, je pa odvisen od uporabljenega čaja. Američani in Avstralci so iz kombuče naredili velik posel, ki se vse bolj širi tudi po Evropi. Gre torej za probiotik na osnovi čaja,« nam razloži Mirza, ki se je posla lotil skupaj s svojim 27-letnim bratom Zlatanom in prijateljem, veliko pa jim pomagata tudi starša. Napitek so poimenovali BeLife kombucha.

Začel je v domači sobi

Prve litre kombuče je skuhal v domači kuhinji, nato pa manjšo proizvodnjo za družino in prijatelje razvil v domači sobi, kjer pa je pogojev in prostora hitro zmanjkalo. Svojo podjetniško idejo je razvijal tudi v sklopu podjetniškega Ustvarjalnika in hitro je prišel čas za odločitev, da se bo posla treba lotiti zares. Prekinil je s študijem menedžmenta in proizvodnjo iz svoje sobe preselil v najete prostore, ki so jih našli v nekdanji gostilni v bližini golfskega igrišča v Volčjem Potoku. Tam ima zdaj proizvodnjo in polnilnico. »Trenutno lahko na mesec napolnim po 2700 stekleničk oziroma devetsto litrov kombuče. Za zdaj smo razvili štiri okuse – klasiko, konopljo, ingver z limonsko travo in kombučo s sadnim čajem, možnosti za okuse pa je še zelo veliko,« pravi Mirza in nas popelje po proizvodnji. Najprej skuha velik kotel čaja, mu doda kulturo kombuče, vse skupaj pusti teden dni, da na 26 stopinj Celzija fermentira, nato napitek filtrira in napolni stekleničke.

Njegovi odjemalci so specializirane trgovine in gostilne, ki podpirajo lokalno, pijačo pa bodo prodajali tudi po spletu.

Ni kosila brez kombuče

Pa je po vsem tem času nad to pijačo še vedno tako navdušen? »Seveda, pri nas doma res ne mine kosilo brez kombuče, tudi prijatelji jo radi pijejo. Nas pa čaka še veliko dela, saj prav splošno znana kombuča še ni. Zato se na vsakem koraku trudim izobraževati, ozaveščati. Kdor pozna kombučo, pomisli le na gobo, sam pa se trudim sporočiti, da je za tem lahko zelo zdrav in osvežujoč napitek.

Načrtov za svoj lokal za enkrat še nima, mu zato ne manjka drugih. In tudi tu s svojim odgovorom kar malo preseneti. »Vizija našega podjetja je oblikovati nekakšno skupnost, kjer bomo predajali ljudem najboljše, kar lahko naredijo zase. S tem razlogom tudi organiziramo dogodke, poudarjamo zdrav način življenja, zdravo hrano. Tudi ime našega podjetja poudarja to, naj zaužijemo življenje. Ni vse v denarju.«

Foto: Tina Dokl

Kombuča je dokaz, da lahko pijemo zdravo gazirano pijačo, je prepričan Mirza Ljubijankić.

Že več kot osemdeset malih pivovarn

Slovenija je s količino osemdeset litrov popitega piva na prebivalca na devetem mestu v Evropi.

Cveto Zaplotnik

Kranj – V Sloveniji je poleg ene velike pivovarne, to je Pivovarne Laško Union, že več kot osemdeset malih pivovarn. Velik del teh pivovarn je včlanjenih v Združenje slovenskih pivovarn, ki si prizadeva ustvariti pivu prijazno gospodarsko okolje, hkrati pa se zavzema tudi za odgovorno uživanje piva. V okviru teh prizadevanj je združenje poskrbelo tudi za prvi prevod knjige Pivo in zdravje, zmerno uživanje piva kot del zdravega načina življenja v slovenski jezik.

Po podatkih združenja je Slovenija s povprečjem osemdeset litrov popitega piva na prebivalca na devetem mestu v Evropi. Na prvem mestu je Češka (143 litrov), sledijo ji Nemčija (104), Avstrija (103), Poljska, Litva, Irska, Estonija in Romunija, za Slovenijo pa so se uvrstile Latvija, Finska, Bolgarija, Hrvaška, Luksemburg in Slovaška, na zadnjem mestu pa je Turčija.

Več piva uvozili kot izvozili

Po podatkih državnega statističnega urada je bilo lani v Sloveniji 57 podjetij, katerih glavna dejavnost je bila proizvodnja piva. Njihovo število se je zelo povečalo po letu 2010, takrat jih je bilo le 13. Lani se je prvič v zadnjih desetih letih zgodilo, da je bil uvoz piva večji od izvoza. Izvoz je znašal 28,5 milijona litrov, uvoz pa 29,5 milijona litrov. Največ piva je Slovenija izvozila na Hrvaško, v Italijo ter v Bosno in Hercegovino, največ pa ga je uvozila iz Avstrije, Hrvaške in Italije.

Potrošniki so lani v gostinskih lokalih v povprečju odšteli za pol litra svežega piva 2,78 evra, v trgovinah pa je povprečna cena za liter piva (v steklenicah po 0,5 in 0,66 litra) znašala malo manj kot dva evra.

En deciliter piva ima štirideset kilokalorij

V Zvezi potrošnikov Slovenije so pred nedavnim na testu preizkusili deset vzorcev svetlega piva tipa lager. »Prav vsa piva so se na testu dobro odrezala, a med njimi so razlike glede senzoričnih ali kemijskih lastnostih ali označb,« ugotavljajo v zvezi potrošnikov, kjer se ne strinjajo, da je za proizvajalce navajanje hranilne vrednosti in sestavin na alkoholnih pijačah prostovoljno, na brezalkoholnih pa obvezno. »Da bo potrošnik lahko zdravo izbiral in vedel, kaj alkoholna pijača vsebuje, potrebuje popolno informacijo. Če je nima, ne more vedeti, da ima pivo skoraj enako energijsko vrednost kot Coca-cola. En deciliter piva ima približno štirideset kilokalorij.«

Prvi petek v avgustu je bil mednarodni dan piva. V Sloveniji so ga letos na pobudo Združenja slovenskih pivovarn organizirano praznovali že tretjič, namenjen pa je bil hmeljarjem, pivovarjem, lastnikom gostinskih lokalov, ki strežejo pivo, in vsem pivcem (ljubiteljem) piva.

Zbiranje ponudb za Globus

Cveto Zaplotnik

Kranj – Podjetje Globus trgovina je že približno tri leta in pol v stečajnem postopku. Doslej so bili v okviru stečajnega postopka že trije poskusi prodaje objekta blagovnice Globus v Kranju na javni dražbi – dve sta bili lani in ena letos, vendar so bile vse neuspešne. Stečajna upraviteljica Mojca Breznik je pred nedavnim objavila javno vabilo k dajanju zavezujočih ponudb za prodajo blagovnice po delih. Naprodaj je osem sklopov nepremičnin, za katere se izhodiščne cene gibljejo od dvajset do 624 tisoč evrov. Izhodiščne cene so nižje od tržnih in likvidacijskih vrednosti. Sodni cenilec je namreč tržno vrednost vseh posameznih delov stavbe in pripadajočih solastniških deležev na skupnih in posebnih delih stavbe ocenil na 4,2 milijona evrov, likvidacijsko vrednost pa na nekaj več kot 3,3 milijona evrov.

Stečajna upraviteljica bo ponudbe zbirala do 8. novembra, med ponudniki pa bo izbrala tiste, ki bodo izpolnjevali vse razpisne pogoje in bodo ponudili najvišjo ceno, vendar ne nižjo od izhodiščne.

Tovornjak je znova podrl zapornice

Vilma Stanovnik

Podnart – Radovljiški policisti so v torek popoldan v Podnartu znova obravnavali prometno nesrečo, ki se je zgodila na prehodu ceste čez železniško progo. V nesreči je bil udeležen voznik tovornega vozila, ki je bil na prehodu v trenutku, ko so se zapornice začele spuščati. Zaradi nepravilne vožnje z vozilom na prehodu ceste čez železniško progo policisti proti vozniku vodijo prekrškovni postopek.

Policisti znova opozarjajo, da ima na prehodu ceste čez železniško progo vlak prednost pred vsemi udeleženci cestnega prometa. Udeleženec cestnega prometa se mora ustaviti pred prehodom čez železniško progo vedno, ko svetlobni znaki naznanjajo prihod vlaka oziroma to, da se bodo zapornice ali polzapornice začele spuščati. Prav tako mora ustaviti, ko se zapornice ali polzapornice spuščajo ali so že spuščene, ko ustavlja promet pooblaščeni železniški delavec s predpisanim znakom, na nezavarovanem prehodu pa tudi, ko se prehodu približuje vlak, čeprav udeleženec cestnega prometa na to ni posebej opozorjen. Progo sme prečkati šele, ko se prepriča, da se prehodu ne približuje vlak.

Kazen za prekršek je dvesto evrov za pešca oziroma kolesarja, za voznike motornih vozil pa petsto evrov in pet kazenskih točk.

Nesreča na Jelovici

Kranj – Bralec nam je pred dnevi poslal spodnjo fotografijo tovornjaka pod cesto, ki jo je posnel na območju Jelovice. Kot so pojasnili na Policijski postaji Kranj, gre po do sedaj znanih podatkih za nesrečo, ki se je zgodila zaradi vožnje preblizu roba ceste in posledično udrtja bankine. V nesreči ni bil nihče poškodovan.

Na Jelovici se je zvrnil tovornjak, k sreči ni bil nihče poškodovan.

Štopali sta na avtocesti

Kranj – Policisti so na gorenjski avtocesti med Kranjem in Šenčurjem obravnavali prijavo o nevarnem štopanju. Prijaviteljica je sporočila, da ob robu voznega pasu hodita dve štoparki z velikima nahrbtnikoma in da obstaja nevarnost, da ju kdo povozi. Policisti so ju izsledili in obravnavali v prekrškovnem postopku. Kršiteljici sta tujki. Iz območja avtoceste sta bili odstranjeni.

Našli so dva mrtva

Kranjska Gora, Radovljica – Na območju Kranjske Gore so kriminalisti obravnavali smrt moškega v zasebnem prostoru. Na pokojniku so našli sledi, ki so značilne za udar električnega toka. Moški je pred smrtjo izvajal inštalacijska dela. Na območju Radovljice pa so policisti obravnavali povoženje osebe na železnici. Okoliščine še preverjajo.

Kampirajo tudi na nedovoljenih mestih

Bled – Blejski policisti so minuli torek z občinskimi redarji na območju Bohinja preverjali upoštevanje predpisov o kampiranju. Policisti so ugotovili sedem kršitev tujcev, ki so šotorili na kraju, kjer to ni dovoljeno, ali brez soglasja lastnika zemljišča. Po izvedenem prekrškovnem postopku so kršitelje napotili na mesta, kjer je kampiranje dovoljeno.

Padca kolesarjev

Zgornje Gorje, Bled – Mlajša oseba je s kolesom padla v Zgornjih Gorjah, drugi kolesar pa je bil samoudeležen v nesreči na Bledu. Oba sta po podatkih policije utrpela lahke telesne poškodbe.

Kradejo celo iz vozičkov

Tatovi in vlomilci tudi poleti ne počivajo, saj policisti dnevno dobivajo prijave, tatvino pa so obravnavali tudi po sporočilu varnostnika v trgovini, češ da je ženska ukradla torbico iz nakupovalnega vozička.

Vilma Stanovnik

Nakupovalni voziček, v katerega odložite torbice, denarnice ali mobilne telefone, imejte ves čas na očeh, še bolje pa je, da jih imate pri sebi. / Foto: Tina Dokl

Kranj – Na Koroški cesti v Kranju sta pred dnevi v trgovino prišla moški in ženska. Mlajši moški je zamotil prodajalko, ženska pa je v tem času v svojo torbico zložila več artiklov. Po kraji sta oba pobegnila iz prodajalne.

Ali so ju že našli, nimamo podatka, so nas pa obvestili še o eni malce bolj nenavadni, a menda vse pogostejši kraji v prodajalnah.

Varnostnik je namreč obvestil policiste o tatvini torbice. Kranjski policisti so osumljenko obravnavali, ob tem pa so ugotovili, da je tatvino v prodajalni storila v trenutku, ko je bil lastnik krajši čas nepozoren na svoje stvari v vozičku. Varnostnik je dejanje opazil in osumljenko na kraju zadržal. Osumljenko so policisti nato tudi zaslišali, za dejanje pa jo bodo še kazensko ovadili. Osumljenka je državljanka Češke.

»Odložene stvari v nakupovalnih vozičkih so bile že večkrat tarča tatov, storilci pa si jih prilastijo v trenutku, ko se lastniki ukvarjajo z artikli na nakupovalnih policah in so obrnjeni stran od svoje lastnine. Te tatvine storilci izvršijo zelo hitro, so zelo tihi, po dejanju pa trgovino tudi hitro zapustijo. Takšna dejanja lastniki stvari lahko preprečijo že z osnovnim samozaščitnim dejanjem, ki je, da imaš lastnino, od denarnic do torbic in telefonov, pri sebi in ne v nakupovalnem vozičku, za katerega vemo, da v prodajalnah ni in ne bo stalno pod nadzorom,« svetujejo policisti.

Ostali brez avtomobila, kosilnice, kolesa

Za zdaj še neznani storilec je v zadnjih dneh na območju Radovljice oškodovancu odtujil dve ročni kosilnici, eno pa razstavil in z nje vzel motor.

Prav tako neznani storilec je v Ribčevem Lazu v Bohinju vlomil v počitniški objekt. Na območju Tržiča je bil ukraden osebni avtomobil VW Golf serije V. črne barve, letnik 2008 in registrske oznake LJ PU-469. Iz kleti na Skladiščni ulici na Jesenicah je bilo iz večstanovanjskega objekta odtujeno gorsko kolo.

Na Trgu svobode v Tržiču je neznani storilec ponoči vlomil v gostinski obrat. Lastniki po do sedaj preverjenih podatkih ne pogrešajo ničesar. Prav tako še neznani storilec je minuli torek ponoči na Ulici Tuga Vidmarja v Kranju vlomil v prostore društva in odnesel manjši znesek menjalnega denarja ter nekaj pijače.

S sreči pa so policisti v zadnjem času dobili tudi sporočila o poštenih najditeljih, ki so našli izgubljene denarnice. Seznam še drugih najdenih predmetov si lahko ogledate na povezavi: https://policija.si/apps/predmeti/index.php#/.

Zbiranje denarja brez dovoljenja

Policisti so na območju Gorenjske letos ugotovili pet kršitev zbiranja prostovoljnih prispevkov, bistveno več pa je bilo prijav, največkrat proti tujcem, ki so zbirali prispevke pod pretvezo, da so gluhonemi.

Vilma Stanovnik

Kranj, Bled – Večina od nas že ima izkušnjo, da nas je na ulici ogovoril neznanec in prosil za denar. Nekateri so želeli zgolj evro ali dva »za sendvič«, drugi so imeli utečen način zbiranja denarja »za dober namen«, na primer za preživetje slepega, gluhega, brez nog. Čeprav marsikdo izmed nas rad pomaga v stiski, pa imamo zadnje čase pri tem vse več pomislekov, saj smo priča različnim zgodbam, ki razkrivajo goljufe.

Nista bila gluhonema

Tako je zadnje dni odmevala pripoved študenta Bineta Hodžića Černeta, ki je opazoval tujca, ki sta na Bledu zbirala denar za pomoč gluhonemim. »Med počitnicami delam kot taksist in tako je k meni, ko sem šel k taksiju, stopil neznanec in mi ponujal list za podpis in prispevek. Ker mi je že nekaj dni prej brat pripovedoval o tujcih, ki so se izdajali gluhoneme, nato pa so se zbrali pri avtu z bolgarskimi registracijami in se normalno pogovarjali, sem takoj vedel, da gre za potegavščino. Rekel sem mu, naj gre, sicer ga bom prijavil policiji. Najprej se je pretvarjal, da me ne razume, nato jo je ucvrl, jaz pa sem mu sledil. Srečal sem še enega moškega, ki je molil list neki ženski. Rekel sem ji, da je prevarant, on pa mi je začel groziti. Vendar se nisem bal. Poklical sem policijo, nato sem moral v službo,« pravi Bine Hodžić Černe, ki je del dogodka posnel tudi s telefonom. Od takrat ju ni več videl.

»Zakon o varstvu javnega reda in miru opredeljuje dve obliki prekrška, in sicer beračenje ter zbiranje prostovoljnih prispevkov. Oseba, pa naj bo pravna ali fizična, lahko zbira prostovoljne prispevke le na podlagi dovoljenja pristojne upravne enote. Če oseba ne poseduje takega dovoljenja, stori prekršek po 17. členu Zakona o varstvu javnega reda in miru,« pojasnjuje višji samostojni policijski inšpektor I Bojan Kos in dodaja, da so policisti na območju Gorenjske letos ugotovili pet kršitev zbiranja prostovoljnih prispevkov, bistveno več pa je bilo prijav, največkrat proti tujcem, ki so zbirali prispevke pod pretvezo, da so gluhonemi. »Kršitve ni bilo mogoče potrditi, če prijavitelj, priča ali oškodovanec v postopku ni želel sodelovati oziroma če ni bilo mogoče ugotoviti kršitelja ali prekrška,« pojasnjuje Bojan Kos.

Beračenje ni prepovedano

Druga oblika prekrška pa je beračenje, ki kot tako ni prepovedano. Prekršek je storjen šele takrat, ko berač nekoga na vsiljiv ali žaljiv način nadleguje. »Za nadlegovanje gre takrat, ko je berač aktiven proti posamezniku in na primer hodi za njim, ga vleče za rokav, prijema za roke, ovira in podobno. Kršitev beračenja so policisti letos ugotovili v desetih primerih,« še pravi Kos in dodaja, da policisti prekrške ugotavljajo tudi sami. Policisti lahko kršitelju zasežejo predmete, ki so povezani z zbiranjem prispevkov in beračenjem.

Odlično ocenjeno Sonce balkonce

Za Bojana Rozmana se po upokojitvi čas ni ustavil. Na pol prazno domačo hišo sta s soprogo preuredila in ponudila v turistični najem. Apartma Sonce balkonce, ki ga oglašujeta pri globalnem spletnem ponudniku, tuji gostje ocenjujejo najvišje, z oceno deset. Kot pravi Bojan, je najpomembnejše zadovoljstvo gostov, potem pa pride na vrsto tudi udobna postelja ...

Suzana P. Kovačič

Bojana Rozmana upokojitev ni ustavila, da ne bi razmišljal, kako bi še naprej lahko bogatil svoje življenje. Nov izziv je našel v sobodajalstvu, kot pojasni: »Hčerki sta se preselili na svoje in domača hiša na Brezjah pri Tržiču je kar naenkrat postala prevelika. Z ženo sva razmišljala, ali jo prodava in se preseliva v manjšo hišo ali pa v domači razvijeva neko novo zgodbo. Tako sva prišla na idejo oddajanja apartmaja z osmimi posteljami. V tistem času je Ljudska univerza Tržič s podporo Občine Tržič organizirala Podjetniško akademijo in pridružil sem se jim. Tam sem pridobil nova znanja in motivacijo, predvsem pa začel verjeti, da iz tega mora nekaj uspeti. Zakoreninil sem osnovno misel, da sobodajalci prodajamo najprej zadovoljstvo, šele potem udobno posteljo.« Prvega julija lani sta zakonca Rozman, Erika in Bojan, sprejela prve goste. Izraelce. A tudi po dobrem letu dni oddajanja apartmaja večina gostov pripotuje iz oddaljenih dežel – Japonske, Indije, Kuvajta, Južne Koreje .... Izraelci zaradi lepe izkušnje ostajajo njuni gostje. Med Evropejci sta gostila Poljake, Ruse, Nemce, Estonce, Slovencev še ne ... Lani so, v glavnem družine, pri njih ostali v povprečju 2,5 dneva, zdaj 3,5 dneva. Gostje pri ocenjevanju pri spletnem ponudniku booking.com, kjer Bojan Rozman oglašuje apartma Sonce balkonce, sežejo po najvišji desetici. »Gostje najbolj cenijo gostoljubnost in pripravljenost pomagati. Promoviramo tudi lego apartmaja na sončni strani pod Dobrčo in čudovit razgled. Od tod ime apartmaja Sonce balkonce, ki ga je v blagovno znamko razvil zet, pri trženju in spletnemu informiranju sta precej pomagali hčerki,« je pojasnil Bojan Rozman.

Med njihovimi gosti so večinoma družine. / Foto: Tina Dokl

Glavni adut: voda

Kot je še povedal, njihovi gostje večinoma prihajajo v Slovenijo z vnaprej pripravljenim načrtom, ki zajema obisk Bleda, Bohinja, Kranjske Gore, Posočja, Postojnske ali Škocjanske jame, Ljubljane s starim delom in BTC-jem. »Vedno bolj pa se trudimo, še posebej pri tistih, ki se vračajo, da jim predstavimo domače okolje. Imam licenco lokalnega turističnega vodnika in rad jih peljem na ogled Dovžanove soteske, Šentanskega rudnika, starega Tržiča ali pa na Bistriško planino na pokušanje tradicionalnih jedi, kot sta masovnek in žganci. Zelo veliko zanimanja je za Dovžanovo sotesko, tekoča bistra voda je namreč za večino naših gostov, ki doma zaradi pomanjkanja ali onesnaženosti ne morejo piti vode izpod pipe, glavni adut.«

Prvi zajtrk je brezplačen

Bojan Rozman poudarja, kako pomemben je prvi stik z gosti. Razloži, da išče harmonijo v stiku z gostom, a te mora biti ravno prav, da ne prekorači meje vsiljivosti. »Vsakemu gostu pripravimo dobrodošlico. Postrežemo z domačim sokom in piškoti in jih seznanimo s pomembnimi informacijami

Bojan Rozman: »Gostje najbolj cenijo gostoljubnost in pripravljenost pomagati.« / Foto: Tina Dokl

(kontaktnimi telefonskimi številkami za primer, če bi se znašli v težavah, pregledom restavracij, trgovin, turističnimi ogledi z uporabnimi napotki, npr. vpisom navigacije poti, da ne zaidejo, pa z delovnim časom muzejev ...). Drugi del dobrodošlice je brezplačen prvi zajtrk. Noben zajtrk pa se pri nas ne konča s tistim, kar postrežemo na mizi, ampak si gostje hrano lahko dodatno vzamejo še za na izlet. To ima izjemno dober odziv pri ocenah gostov.« Julij in avgust sta bila lani in letos vrhunec sezone glede zasedenosti apartmaja, a Rozman razmišlja, kako še več gostov pritegniti tudi v drugih mesecih leta. »V nižji sezoni želimo biti bolj zanimivi s ponudbo, tako da predvsem starejše goste, ki niso vezani na glavno sezono, pridemo iskat na letališče, jih prepeljemo do nastanitve in med bivanjem popeljemo na bližnje turistične destinacije, jim ponudimo tudi ideje za krajše peš izlete. »Poleg tega ima občina Tržič pozimi na voljo kar nekaj sankaških prog, možnosti za turno smučanje in tudi to lahko predstavlja pomemben izziv lokalnim turističnim ponudnikom.

Mentor drugim sobodajalcem

Bojan Rozman je v tem relativno kratkem času, kar se ukvarja s sobodajalstvom in svojo poslovno zgodbo, ki jo nadgrajuje, že mentor sobodajalcem, ki stopajo na to pot. Kot poudari, morajo ponudniki turističnih kapacitet delovati odprto glede idej in dobrih praks: »Če bo eden na območju delal dobro, bodo vsi izboljšali kakovost in bodo imeli večji uspeh tudi ostali.« V odnosu do gostov doda še eno pomembno dimenzijo – osebno zahvalo in spomin na bivanje pri njih: »Gostje za darilo prejmejo lectovo srce z našim logotipom ali pa ključek z logotipom, na katerem so skupaj z njimi posneti filmčki v prelepem okolju Brezij pri Tržiču. Filmček potem pokažejo doma, prijateljem, znancem ... in morda s tem navdušijo še koga, da nas obišče.«

Zgodbe

Željko Najdek, prvi Slovenec s posebnimi potrebami, na newyorškem maratonu. **Stran 18**

Pogovor

Kar pet Slovencev je zaposlenih v kolesarski ekipi Sky, med njimi tudi Marko Džalo. **Stran 19**

MultiKulti

Družina Globočnik iz Cerkelj že več kot tri leta živi v Združenih državah Amerike. **Stran 20**

Od petka do petka

Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) se letos obeta 35 milijonov evrov več prihodka, kot so načrtovali. / Foto: Gorazd Kavčič

Razmere za opazovanje utrinkov so bile te dni odlične, saj pogleda nanje ni motila svetla Luna. / Foto: Gorazd Kavčič

Večkilometrski zastoj na gorenjski avtocesti pred predorom Karavanke / Foto: Gorazd Kavčič

Tujih zdravnikov še ne bo

Predsednik sveta Nacionalnega inštituta za otroške srčne bolezni Igor Gregorič je napovedal, da bodo že dogovorjene prihode tujih zdravnikov v Univerzitetni klinični center Ljubljana verjetno prestavili do prevzema celotnega programa zdravljenja otrok s srčnimi obolenji in prirojenimi srčnimi napakami.

Jasna Paladin

Težave pri programu otroške srčne kirurgije

Težavam pri programu otroške srčne kirurgije v Univerzitetnem kliničnem centru Ljubljana ni videti konca.

Potem ko je ta teden zaradi zapletov nenadno umrl otrok, ki so ga v preteklih tednih operirali tuji otroški srčni kirurgi, je Igor Gregorič, predsednik sveta Nacionalnega inštituta za otroške srčne bolezni (NIOSB), opozoril, da posamezniki zaradi prevelikih in predvsem drugačnih interesov želijo ovirati njihovo delo in začetek delovanja omenjenega inštituta. V Ljubljani naj bi bila na voljo že večina potrebnega za uspešno delovanje programa po mednarodnih standardih, prav tako so že bili sklenjeni dogovori med nekaterimi uglednimi tujimi zdravniki, ki bi zdravili v Ljubljani, manjka pa koordinacija med vsemi različnimi specialnostmi. Ker so se pojavile tudi logistične težave in NIOSB programa še ne more v celoti prevzeti od UKC Ljubljana, je Igor Gregorič napovedal, da bodo že dogovorjene prihode tujih zdravnikov v Univerzitetni klinični center Ljubljana verjetno prestavili do prevzema celotnega programa zdravljenja otrok s srčnimi obolenji in s prirojenimi srčnimi napakami na NIOSB.

Iz UKC Ljubljana so sporočili, da jih je takšna odločitev presenetila, a zagotavljajo, da bodo otrokom do takrat zagotovili optimalno in karseda varno obravnavo.

V zdravstveni blagajni več denarja

Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije se letos obeta 35 milijonov evrov več prihodka, kot so načrtovali v finančnem načrtu za letošnje leto.

Višek sredstev želijo nameniti za skrajševanje čakalnih vrst, o čemer so ta teden razpravljali tudi v državnozborskem odboru. Najdaljše čakalne vrste, za katere bi namenili dodatna sredstva, so po pojasnilih državne sekretarke z ministrstva za zdravje Jožice Maučec Zakotnik med drugim na kardiologiji, okulistiki, zobozdravstvu in ortopediji. A na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije poudarjajo, da so finančna sredstva samo eden od vidikov reševanja čakalnih dob in da zagotovil, da se bodo čakalne dobe zaradi tega zares skrajšale, ni.

Več poslancev je v razpravi, v kateri ni manjkalo očitkov na račun stanja v zdravstvu, opozorilo, da je dodatnih 35 milijonov evrov sredstev premalo za učinkovito reševanje čakalnih dob, od vlade pa pričakujejo podrobnejši načrt, kako se bo teh dodatnih 35 milijonov evrov razdelilo.

Odlične razmere za opazovanje utrinkov

V noči na ponedeljek so imeli ljubitelji utrinkov odlične razmere za opazovanje vrhunca meteorskega roja Perzeidov na nebu, saj pogleda nanje ni motila svetla Luna.

Roj Perzeidov, ki mu rečemo tudi solze svetega Lovrenca, velja za najhitrejši in najsvetlejši roj meteorjev, ki je vsako leto aktiven med 17. julijem in 24. avgustom, največ – do 150 na uro – pa jih je bilo mogoče opaziti prav te dni. V ponedeljek so bili najbolj vidni tik pred svitom. Aktivnost roja se začne zvečer in močno naraste po 23. uri, astronomi pa svetujejo, da jih opazujemo s prostim očesom (zaradi širokega vidnega polja) in stran od mestnih luči.

Praznična sreda v znamenju gneče na cestah

Praznična sreda – tako kot tudi vsi dosedanji konci tedna v avgustu – ni minila brez gneče na cestah. Najbolj na udaru so bile ceste do najbolj znanih romarskih središč v državi, kot je bazilika Marije Pomagaj na Brezjah.

Večkilometrski zastoji so nastajali na več odsekih avtoceste, prav tako brez čakanja ni šlo na mejnih prehodih in pred predorom Karavanke proti Avstriji, ki so ga občasno tudi zapisali. Na nekaterih mejnih prehodih s Hrvaško (predvsem na mejnih prehodih Dragonja, Sečovlje in Jelšane) je bilo treba čakati tudi več kot dve uri.

Postojnska jama podrla nov rekord

Turistične atrakcije, združene pod streho Parka Postojnska jama (jama, Predjamski grad in druge znamenitosti), so v torek, 14. avgusta (tudi zaradi slabše vremenske napovedi, ob kakršnih je obisk jame večji), presegle nov rekord, saj jih je v enem dnevu prvič obiskalo več kot 14 tisoč ljudi, od tega je Postojnsko jamo obiskalo 7781 ljudi, Predjamski grad pa 3522 radovednežev.

Med obiskovalci je bilo največ Italijanov (dobrih 27 odstotkov), Nemcev (8,5 odstotka), Špancev (osem odstotkov), Izraelcev (6,5 odstotka) ter gostov iz Nizozemske in Francije s po 5,5-odstotnim deležem.

Slovenci v zamejstvu (625)

Na Rebrci je vladala ljubezen

Jože Košnjek

med sosedi

»To, kar je nastalo iz propadajoče osemsto let stare komende (komenda je ime za posestvo viteškega reda, op. a.) na Rebrci, je pravi čudež,« je ob štirideseti obletnici obnovitve propadajočega gradu na Rebrci / Rechbergu pri Železni Kapli dejal dolgoletni kapelski župnik Poldi Zunder. In prav ima. Župnik Poldi s sodelavci je v komendi uredil Mladinski center in ji tako vrnil mladost. Že leta 1979 je bil na Rebrci organiziran prvi Teden mladih umetnikov, ki je prerasel v edinstveno poletno druženje, vezivo pa je slovenščina, ki je glavni pogovorni jezik. Pri organizaciji sodeluje tudi Krščanska kulturna zveza iz Celovca. »Če kdo v slovenščini šepa, sporazumevanje med mladimi ni problem, saj so otroci med seboj najboljši tolmači,« pove župnik. »Tudi umetniki se med ustvarjanjem z mladimi pomladijo in je Rebrca tudi zato zanje poseben užitek.«

Že nekaj let je navada, da se zadnji teden julija in prvi teden avgusta v dveh skupinah za šest dni zbere na Rebrci 120 otrok, ki ustvarjajo na različne teme in svoje izdelke na zaključni prireditvi tudi predstavijo. Letos je bila tema ustvarjanja Ljubezen, in sicer v najširšem pomenu besede. Kot je povedala voditeljica tedna Sabina Anderwald iz Krščanske kulturne zveze iz Celovca, je šlo za pogled mladih na ljubezen do domačih, soljudi, narave, živali, boga in vsega, kar nas obkroža in spremlja v življenju. V človekovem srcu je namreč ključ do sveta in življenja. Mladi so bili razdeljeni v šest skupin z zanimivi imeni: Vrtnice, Ta mali, Golobčki, Žabe, Dom in Flower Power. Sklepna prireditev Tedna mladih umetnikov se vselej začne z mašo v znameniti rebrški cerkvi svetega Jerneja ali Bartolomeja iz 14. stoletja, ki se nadaljuje z nastopom na travniku pred cerkvijo in nato še v dvorani. Letos, ob jubileju obnovljene komende rebrških vitezov, je župniku Poldetu Zundru izrekel zahvalo za opravljeno delo tudi kapelski župan Franc Jožef Smrtnik in si zaželel, da bi rebrška srečanja še naprej bogatila življenje v občini Železna Kapla. Rebrška komenda je pred novo obnovo in z novimi načrti. V njej naj bi že to jesen začeli z literarnimi večeri, razstavami in drugimi kulturnimi dogodki.

Duša Rebrce in srečevanja mladih, dolgoletni kapelski župnik Poldi Zunder, in njegov pomočnik duhovnik Louis Agim iz Nigerije; v koroških župnijah duhovniki iz afriških držav niso več redkost.

Otroška radost za zaključek Tedna mladih umetnikov na Rebrci

Po svetu

Najlepši na svetu

Največkrat nas zanima, katere so na svetu najlepše, zlasti med ženami. To pot pa nam gre za najlepše kraje tega sveta. Naštejemo jih natančno sto, vi pa sami izberite najlepšega in ugotovite, koliko ste jih že obiskali ...

Miha Naglič

Koliko od sto?

Najprej torej seznam stotih najlepših oziroma stotih »najbolj navdušujočih krajev na Zemlji«: Abu Simbel, Egipt; Akropola, Grčija; Afarska depresija, Etiopija; Alhambra, Španija; Altiplano, Peru, Bolivija, Argentina, Čile; Amazonska opera, Brazilija; Angkor Vat, Kambodža; Antarktični polotok; Aqua Tower, ZDA; Freske v kapeli Arena, Italija; Astana, Kazahstan; Bajkalsko jezero, Rusija; riževe terase v Banaueju, Filipini; Narodni park Banff, Kanada; svetilnik Bell Rock, Škotska; obala Big Sur, ZDA; stadion Ptičje gnezdo, Kitajska, ali Kolosej, Italija; Modra mošeja, Turčija; tržnica Boqueria, Španija; Bora Bora, Francoska Polinezija; Carnac, Francija, ali Stonehenge, Anglija; katedrala v Chartresu, Francija; Chatsworth House, Anglija; Chryslerjev nebotičnik, ZDA; Crac des Chevaliers, Sirija; Kristalna jama, Mehika; Culloden, Škotska; Stari Delhi, Indija; Dubrovnik, Hrvaška; Velikonočni otok, Čile; Eifflov stolp, Francija; Erg Čebi, Maroko, ali Bela puščava, Egipt; Prepovedano mesto, Kitajska; gora Fudži, Japonska; Galapaški otoki, Ekvador; Narodni park Los Glaciares, Argentina; Golden Gate, ZDA, ali Ponte Vecchio, Italija; Veliki kanjon, ZDA; Kitajski zid, Kitajska; Gros Morne, Kanada; Guggenheimov muzej v Bilbau, Španija; Zaliv Halong, Vietnam; Haida Gwaii, Kanada; havajski vulkani, ZDA; Heidelberg, Nemčija; slapovi Iguazi, Brazilija, Argentina; skalne slikarije v Kakaduju, Avstralija; Narodni park Kanha, Indija; stoječe vode v Kerali, Indija, ali angleški kanali, Velika Britanija; Narodni park Khao Sok, Tajska; Krakov, Poljska; Lalibela, Etiopija; Leptis Magna, Libija; Louvre, Francija; Machu Picchu, Peru; Narodni park Manu, Peru; Matterhorn, Švica, Italija; Meninska vrata, Belgija; Mesa Verde, ZDA; Zaliv Milford, Nova Zelandija; samostani v Meteori, Grčija; Monetov vrt, Francija; črte Nazca, Peru; Neuschwanstein, Nemčija; krater Ngorongoro, Tanzanija; Olinda, Brazilija; Pantanal, Brazilija, Bolivija, Paragvaj; Paro Taktsang, Butan; Petra, Jordanija; jama Phong Nha, Vietnam; dolina Pokhara, Nepal; palača Potala, Kitajska, ali Versailles, Francija; dolina Rena, Nemčija; romunske poslikane cerkve, Romunija; Sankt Peterburg, Rusija; San Gimignano, Italija; San Telmo, Argentina; Sana, Jemen; Santorini, Grčija; pagoda Svedagon, Mjanmar (Burma); Staffa, Škotska, in Giant's Causeway, Severna Irska; Sladkorni stožec, Brazilija; Svaneti, Gruzija; sydneyjsko pristanišče, Avstralija; Tadž Mahal, Indija; Teotihuacan, Mehika; vojska iz terakote, Kitajska; Fontana di Trevi, Italija, ali dubajska fontana, ZAE; zaliv Trunk, Ameriški Deviški otoki; koralni greben Tubbataha, Filipini; Uluru, Avstralija; Salar de Uyuni, Bolivija; Varanasi, Indija; Benetke, Italija; Visby, Švedska; Volkswagnova steklena tovarna, Nemčija; Romarska cerkev v Wiesu, Nemčija; Narodni park Yellowstone, ZDA; pokopališče Zentralfriedhof, Avstrija; premogovnik Zollverein, Nemčija. (Vir: Najlepši kraji na svetu, po izboru revije Reader's Digest, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2018.) / Kar se mene tiče, ne upam zatrditi, kateri od te stotnije je najlepši. Z žalostjo ugotavljam, da sem jih sam doslej obiskal le 13 odstotkov in da jih kaj dosti več tudi ne bom. No, nekatere pa vendarle.

Športniki proti Trumpu

»V zadnjih nekaj mesecih sem opazil, da je Trump navajen uporabljati šport za to, da nas deli, in s tem se ne morem poistovetiti. Ne morem sedeti križemrok in biti tiho.« S temi besedami je ameriški košarkarski superzvezdnik LeBron James obtožil predsednika, da športnike, ki med predvajanjem ameriške himne protestirajo, uporablja za svoje politične namene. Športnik je nastopil na slovesnosti v domačem Akronu (Ohio), kjer s svojo fundacijo podpira javno šolo; na njej z obogatenim programom dajejo priložnosti otrokom na številnih področjih, ne samo na športnih. Trikratni prvak severnoameriške košarkarske lige NBA je imel v mislih predvsem igralca nogometne lige NFL Colina Kaepernicka, ki je med himno pokleknil, in košarkarja Stephena Curryja, ki je odklonil obisk Bele hiše. Trump je večkrat zahteval kazen za športnike, ki protestirajo na takšen način. Kaepernicka, ki od leta 2016, ko je nehal igrati za San Francisco, nima ekipe, je organizacija Amnesty International letos nagradila s svojo najvišjo nagrado – nagrado ambasador vesti.

Parker leti proti Soncu

Medtem ko se mi razgledujemo po svetu, je ameriška vesoljska agencija NASA izstrelila sondo Parker, ki bo v raziskovalne namene letela v neposredno bližino Sonca in med letom postavila tudi hitrostni rekord s kar sedemsto tisoč kilometri na uro! Naj se Sonce ne ustraši.

Nekdanji premogovnik Zollverein v Essnu v Nemčiji je danes tehnični spomenik na seznamu Unesca in vrhunski muzej. / Foto: Wikipedija

Foto: Wikipedija

LeBron James (desno) v akciji, ko je bil še aktivni igralec, na tekmi Cleveland Cavaliers – Washington Wizards, 2006.

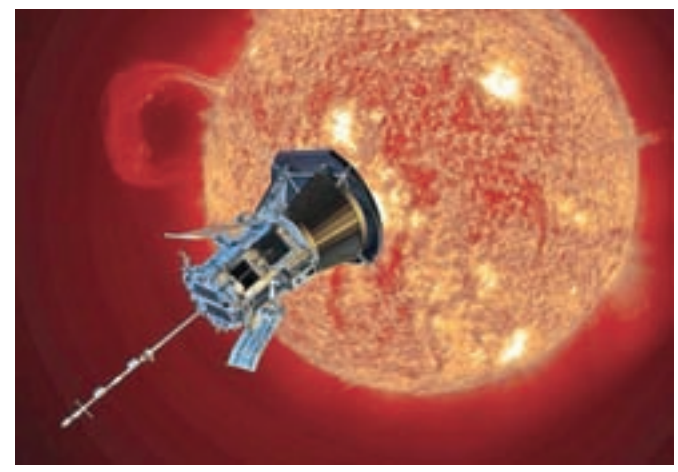

Nasina robotizirana solarna sonda Parker leti proti Soncu, umetniška simulacija / Foto: Wikipedija

Petinšestdeset let Gorenjskega muzeja (29)

Spoznavanje bohinjske kulturne dediščine

Anja Poštrak

GORENJSKI MUZEJ

Gorenjski muzej ima kot pokrajinski muzej pooblastilo za izvajanje javne službe s področja varovanja premične kulturne dediščine tudi na območju občine Bohinj. Muzeji v Bohinju so njegova dislocirana enota in obsegajo tri muzejske hiše: Oplenovo hišo pod Studorom, Planšarski muzej v Stari Fužini in Muzej Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici. Lastništvo muzejev je leta 1995 od Občine Radovljica prešlo na Občino Bohinj, že ves čas pa strokovno zanje skrbi Gorenjski muzej. Kustodiat Muzeji v Bohinju je po nastanku med mlajšimi v Gorenjskem muzeju, delovno mesto kustosa za muzeje v Bohinju je bilo odprto šele leta 1997.

Muzej, ki ima v Bohinju najdaljšo tradicijo in je najbolj prepoznaven, je Planšarski muzej. Kustodinja Anka Novak je sprva pripravljala različne tematske razstave na temo Planšarske kulture na Gorenjskem in del predmetov in vsebine pred več kot 45 leti prenesla v opuščeno vaško sirarno v Stari Fužini. Leta 1990 je bila sirarna obnovljena, razstava pa prenovljena na podlagi novih spoznanj in fotografskega gradiva. Letos je bil Planšarski muzej, ki si ga tudi ogleda največ obiskovalcev, zopet deležen prenove.

Muzej Tomaža Godca je bil odprt leta 1979. Slovesnega odprtja se je udeležil vrh nekdanje SFRJ s Titom na čelu. Muzej je urejen v hiši Tomaža Godca, kjer je bila nekoč usnjarska delavnica. Sprva je bila poleg usnjarske zbirke v muzeju na ogled razstava o gibanju NOB v Bohinju, razstava Mali vojni muzej soške fronte in razstava likovnih del društva Alpalik. Leta 2013 je Občina Bohinj muzejsko stavbo obnovila in sodelavci v Gorenjskem muzeju smo pripravili tri stalne razstave: Bohinj 1914–1918, 1941–1945, Izbrane podobe Bohinja in Arheologija Bohinja. Tehniški muzej Slovenije je postavitev nadgradil z razstavo Bohinjci in usnje. V muzeju pripravljamo tudi občasne razstave, muzejske večere in delavnice za odrasle in otroke.

Arhiv Gorenjskega muzeja

Oplenova hiša pod Studorom je tipična bohinjska domačija, ki pod eno streho združuje bivalno in gospodarsko poslopje.

Oplenova hiša, muzej bivalne kulture s konca 19. in začetka 20. stoletja, je v lanskem letu praznovala 25 let, odkar je kot muzej odprta za javnost. Na ognjišču lahko zakurimo v črni kuhinji in se ob topli kmečki peči v »hiši« vrnemo v čas naših prednikov. Avtentično doživetje nadgrajujejo prireditve, kot sta otepanje decembra in ličkanje koruze jeseni.

Bohinj s svojo bogato kulturno tradicijo in pestro dediščino predstavitvam v muzejih ves čas prinaša nove izzive, ki se jih zaposleni v Gorenjskem muzeju vedno znova veselimo. In Bohinjci nam s svojim obiskom pokažejo, da znajo ceniti vse vloženo delo.

Zgodbe

Željko bo tekel na maratonu v New Yorku

Jeseničan Željko Najdek, sedemintridesetletni uporabnik CUDV Radovljica, bo prvi Slovenec s posebnimi potrebami, ki se bo udeležil slovitega newyorškega maratona. Priprave na enega od šestih največjih svetovnih maratonov, ki bo potekal četrtega novembra, so v polnem teku, Željko zavzeto trenira in stopnjuje formo.

Urša Peternel

Željko Najdek teče že vrsto let, predlani je pretekel svoj prvi maraton, zdaj ga čaka New York. / Foto: Tina Dokl

Udeležba na maratonu v New Yorku, enem od šestih največjih svetovnih maratonov, so sanje in cilj marsikaterega tekača. Na ulice New Yorka vsako leto privabi množico maratoncev z vsega sveta. In letos bo med njimi tudi 37-letni Jeseničan Željko Najdek, navdušeni rekreativni tekač, pred leti tudi uspešen judoist, od predlani pa tudi pravi maratonec, saj je uspešno pretekel svoj prvi 42-kilometrski veliki Ljubljanski maraton. In zdaj ga čaka New York! Tam bo Željko nastopil kot sploh prvi Slovenec s posebnimi potrebami. S tem ta predani tekač dokazuje, da je šport področje, na katerem se tudi osebe z različnimi omejitvami, tudi motnjo v duševnem razvoju, lahko enakovredno vključujejo in presegajo ovire, ki jim jih je postavilo življenje. In to z nasmehom in dobro voljo!

Od juda do teka

Željko teče že vrsto let. Kot pravi, je najprej treniral judo, kjer je prišel vse do rjavega pasu. Kot udeleženec svetovnih iger specialne olimpijade je bil pred leti celo na Kitajskem, v Šanghaju, kar je bilo posebno doživetje, med udeležence sta takrat prišla celo Jackie Chan in Arnold Schwarzenegger, se spominja Željko. Zadnja leta pa se je našel v teku; najprej je tekel na manjših tekih na Jesenicah, začel na razdalji šeststo metrov, nadaljeval pa na čedalje daljših razdaljah. Ker je uporabnik Varstveno-delovnega centra Jesenice (ta sodi pod okrilje CUDV Radovljica), je pred petimi leti imel to srečo, da je spoznal tekaškega trenerja Klemena Dolenca iz Vrbenj. Klemen je kot velik ljubitelj teka in srčen človek leta 2013 začel akcijo Pet tekov za pet nasmehov, s katero je želel pet oseb z motnjo v duševnem razvoju navdušiti nad tekom. In med petimi oziroma na koncu šestimi tekači iz CUDV Radovljica je bil tudi Željko. Klemen je hitro ugotovil, da je Jeseničan odličen tekač in sposoben velikih rezultatov tudi na daljših tekih, celo maratonih. Tako je svojo ekipo Klemen prvo leto peljal na pet tekov, najprej na osemkilometrski Langusov tek, pika na i v prvi sezoni pa je bila ljubljanska »desetka«. Že naslednje leto je Željko pretekel mali Ljubljanski maraton, to je 21-kilometrsko razdaljo, predlani pa skupaj s še dvema uporabnikoma CUDV že kar veliki Ljubljanski maraton! To je bila za Željka odlična izkušnja, maraton je pretekel z rezultatom 4;42:22 in že takrat je Klemen napovedal, da bo Željko nekega dne sposoben preteči enega od največjih svetovnih maratonov, tistega v New Yorku. Lani je tik pred Ljubljanskim maratonom Željko žal zbolel in se teka ni mogel udeležiti, letos pa je vse podrejeno pripravam na New York. Željko ob veliki podpori staršev zavzeto trenira, za zdaj ima štiri tekaške treninge na teden, do prvega konca tedna v novembru, ko bo stal na startu maratona v New Yorku, pa bo priprave še stopnjeval. Kot pravi, najraje teče sam, njegova najljubša trasa je ob Savi ali pa po kolesarski stezi z Jesenic proti Mojstrani, na enem treningu pa preteče med deset in dvajset kilometrov. Pogosto trenira tudi s prijatelji, s člani tekaške skupine Klemena Dolenca.

»Pri tridesetem kilometru je bila kriza … Pa stisneš zobe in greš naprej …« o izkušnji Ljubljanskega maratona pravi Željko. Za newyorški maraton si je postavil cilj, da bi tekel pod štirimi urami. Klemen Dolenc ob tem pravi: »Verjamem, da bo Željko izkušnje z Ljubljanskega maratona obrnil sebi v prid, je pa newyorški maraton nepredvidljiv. Glavni cilj je, da srečno pridemo skozi cilj.«

V ekipi dvajset tekačev

Nepogrešljiv član Željkove ekipe je tudi Jure Vajs, športni pedagog in strokovni delavec CUDV Radovljica, ki je poleg Klemena Željkov drugi tekaški »angel varuh«. Željku je napisal tudi program treningov. Željko si je kupil profesionalno športno uro, s katero beleži svoje pretečene kilometre in čase, Jure pa jih spremlja prek računalnika in mu svetuje.

prav tako so mu priskrbeli vso opremo, od tekaških copat do očal. »To bo dogodek za vso skupino, ne le za Željka,« je prepričan Klemen Dolenc, ki je bil sicer v Združenih državah Amerike že večkrat (med drugim kot član spremljevalne ekipe ultramaratonskega kolesarja, žal že pokojnega Jureta Robiča), na newyorškem maratonu pa bo prvič. Tudi Jure Vajs bo na tem maratonu tekel prvič.

Željko spreminja svet na bolje

»Ena Željkovih najboljših lastnosti kot tekača, ki pa je obenem lahko tudi slabost, je ta, da je kar preveč zavzet. Tako ga je ves čas treba ustavljati, da ne treni-

Željkova tekaška »angela varuha« sta športni pedagog Jure Vajs in atletski trener Klemen Dolenc.

Klemen Dolenc in Jure Vajs poudarjata, da je eden najpomembnejših dosežkov projekta Pet tekov za pet nasmehov (projekt se je v petih letih razširil na vso Slovenijo in danes so med tekači uporabniki CUDV iz vse države) ta, da se osebe z motnjo v duševnem razvoju povsem enakovredno vključujejo v običajne tekaške skupine in se udeležujejo običajnih organiziranih tekov. Danes so ti tekači tako samostojni, da gredo brez težav sami na vlak do Ljubljane, se prijavijo na tek, ga odtečejo in se vrnejo domov. Tudi s pomočjo teka so se začele podirati ovire, tekači s posebnimi potrebami pa dokazujejo, da ni stvari, ki je z veliko volje ni mogoče doseči.

Jure bo ob Željku tekel tudi v New Yorku. V ekipi je sicer dvajset tekačev, s katerimi bo tekel in jih spodbujal tudi Klemen Dolenc. Na tek gredo prek agencije, startnina znaša štiristo ameriških dolarjev (okrog 350 evrov), skupaj s prevozom in nastanitvijo bodo stroški znašali okrog dva tisoč evrov. Za Željkove stroške je Klemen Dolenc našel sponzorje, ra preveč,« pravi Jure Vajs. Kot dodaja, pa je Željko kot oseba neverjetno pozitiven, vedno dobre volje. »Prav te pozitivnosti se tudi sam učim od njega in jo uporabljam tako pri svojem teku kot tudi v življenju. Ta njegova dobra volja je nalezljiva in se je nalezejo tudi drugi tekači. Lahko rečem, da Željko spreminja svet na bolje!«

Pogovor

Kolesarji cenijo naše delo

Marko Džalo

Kar pet Slovencev je zaposlenih v kolesarski ekipi Sky. Marko Džalo in David Rožman, oba maserja pri ekipi, sta soseda v Zgornjih Bitnjah, maser Nik Burjek je iz Žirov. Še dva mehanika sta, Kranjčan Filip Tišma, ki zdaj živi v Ljubljani, in Igor Turk iz Novega mesta. Vse štiri Gorenjce je bilo v tem času nemogoče dobiti doma, saj so na dopustu ali z ekipami. Marko Džalo pa je bil pred nekaj dnevi tik pred odhodom na priprave z ekipo v francosko-švicarske Alpe. Z njim smo govorili o njihovem delu pri Skyu ...

Suzana P. Kovačič

Zakaj ima Sky, ekipa z največjim proračunom v kolesarstvu, tako rad Slovence?

»Očitno dobro delamo in imamo mentaliteto, ki ustreza Skyevi ekipi. Za Italijane in Špance pravijo, da veliko govorijo in malo naredijo. Pravimo jim kar ''latino grupa''. Belgijci in podobno Nizozemci dobro delajo, ampak samo tisto, kar morajo. Precej podoben pa je slovenski in nemški sistem dela. Vse mora biti narejeno ''v piko'', pa še kaj ekstra. Dosti jih meni, da je to, kar delamo, sanjska služba. Morda že, ampak si dvesto dni na leto od doma.«

Kako velik sistem je Sky?

»Ima 29 kolesarjev in okrog devetdeset zaposlenih, od trenerjev, maserjev, mehanikov, uslužbencev v pisarnah in v logistiki do znanstvenikov, ki raziskujejo nove materiale, na primer da bodo kolesa čim lažja. Imamo tudi tri sodelavce, ki raziskujejo samo vplive na spanje kolesarjev. Naj navedem samo en primer s telefonom, ki ga imaš ponoči nekje blizu. Sredi noči dobiš sporočilo, in tudi če imaš telefon na tiho, se na ekranu pojavi modra svetloba. Podzavestno te to zmoti, kar vpliva na kakovost spanja. Dobili smo navodila, da moramo modro svetlobo spremeniti v rumeno, ki ne zmoti spanja. Ali na primer temperatura sobe: idealna temperatura za dober spanec je 18 stopinj Celzija so tudi ugotovili, za popolne zatemnitve sob kolesarjem čez okenski okvir prelepimo folije. Kolesarjem maserji zagotavljamo vse potrebno udobje tudi v avtobusu. Na letošnji belgijski otvoritveni klasiki je bila zunanja temperatura minus štiri stopinje in še vetrovno je bilo. Ko so stopili v avtobus, smo jih ovili v folije, takšne, kot jih imajo reševalci za poškodovance, da smo jih takoj ogreli.«

Že pred leti ste mi dejali, da ne delate samo kot maser, ampak ste deklica za vse ...

»In še zmeraj to velja.«

So še kakšna zlata pravila, ki se jih morate držati?

»Formirali smo svoj, t. i. Skyev način dela (Team Skyway). Za vsako področje dela imamo interne priročnike, ki smo jih sami napisali, in ko pride nekdo v ekipo, mora priročnik najprej predelati.«

So ti priročniki poslovna skrivnost?

»So, a vam kakšen primer lahko opišem. V priročniku je nazorno prikazano, kako moramo maserji pravilno napolniti spremljevalne avtomobile. V avtu morajo biti hladilna skrinja, rezervna čelada, tri brisačke (za mehanika, zdravnika in športnega direktorja, da se jim ne drobi, ko sendvič jedo v avtu). V vratih na levi strani spredaj morajo biti krema za sončenje, navadni geli, kofeinske ploščice, zadaj, kjer sedi mehanik, pa olja, vrečke za smeti in vlažilni robčki, da se mehanik po popravilu kolesa lahko očisti. V vratih na desni strani spredaj morajo biti proteinski geli, še ena krema za sončenje, razne tabletke za hidracijo. Točno je določeno, kje mora kaj biti – in ne smeš se zmotiti. Stalno iščemo alternative, kaj bi dodali, še izboljšali. Prav vsak detajl namreč prispeva h končnemu uspehu kolesarjev.«

Ima vseh pet Slovencev redno zaposlitev?

»S Skyem imamo sklenjeno pogodbo za nedoločen čas oziroma dokler ima Sky pogodbo s televizijsko hišo, ki so jo ravno podaljšali do leta 2024. Je pa to vseeno malo drugače urejeno kot pri nas. Prispevke za zdravstveno zavarovanje, pokojninski sklad si plačujemo sami.«

Koliko časa na leto preživite z ekipo?

»Kot sem že omenil, sem od doma okrog dvesto dni na leto. To niso samo tekme, so tudi priprave. Te dni se odpravljam na trening kamp v Alpe na francosko-švicarski meji (medtem je že odpotoval, op. a.); gre za priprave na špansko klasiko Vuelto. Kar pomeni, da en dan prej poletim v Bruselj, od koder imam še kakšno uro vožnje z vlakom do Skyeve baze. V bazi naložim vse potrebno v avto (masažno mizo, hrano ...) in se odpeljem v Alpe. Na pripravah bom ostal deset dni, potem se po enaki poti vrnem domov. Doma bom kakšen teden, potem spet letim v Bruselj, do baze, ko bom spakiral kamion in se odpeljal na Dirko po Britaniji, ki bo tretjega septembra. Do konca leta grem še na dirko na Kitajsko.«

Marko Džalo (desno) in Geraint Thomas /Foto: osebni arhiv

Na Dirki po Franciji letos niste bili zaradi posebnega osebnega razloga ...

»Res je. Ravno v tem času se je naša družina povečala, triletni hčerki Tinkari se je pridružila Anika. Rodila se je na dan, ko je bila etapa na Alpe d'Huez, ko je slavil Skyev kolesar Geraint Thomas, ki je tudi zmagal na letošnjem Touru.«

Kako je bilo spremljati Gerainta Thomasa na Touru iz domačega fotelja, in ne na dirki?

»Glede na to, da sem njegov maser, je bilo kar težko gledati od doma.«

Za koga ste na Dirki po Franciji navijali – glede na to, da je zmagal Skyev kolesar, izjemen uspeh pa je dosegel rojak Primož Roglič?

»To so me dosti spraševali. Težko vprašanje. Za rumenega sem navijal (smeh), tudi Roglič je tudi malo rumene. Lepo je videti Slovenca, da je tako visoko, sem vesel zanj. A karkoli več rečem, se lahko vzame dvoumno. Na eni strani sem nekje, kjer delam že šest let, po drugi strani je Slovenec dosegel izjemen uspeh v kolesarstvu. In to Slovenec, ki ima za seboj malce drugačno športno zgodbo.«

Koliko je zvezdništva med kolesarji, kakšen je njihov odnos tudi do vas?

»Kolesarji so kar prizemljeni. Nogometaše si predstavljam kot bolj zvezdniške. Morda še najbolj zvezdniški do zdaj, a bolj v smislu napornega karakterja, je bil Peter Kennaugh. Ravno pred dnevi sem dobil SMS, v katerem me je kolesar Stannard spraševal, kako je kaj z dojenčico, Chris Froome je bil na Rožmanovi poroki v Sloveniji ... Kolesarji znajo ceniti delo maserjev, mehanikov. Ko so na masažni mizi, maserjem pogosto zaupajo, kaj jih teži.«

Se nagrade za etapne zmage razdelijo med vse?

»Petnajst odstotkov od vseh nagrad iz cele sezone gre v fond za osebje, poleg rednih izplačil. Razdeli se med štirideset, petdeset zaposlenih; zdravniki tako ne smejo prejemati nagrad, pisarniški uslužbenci jih tudi ne dobijo, ker se vsak dan po službi odpeljejo domov. V glavnem smo deležni nagrad tisti, ki smo na terenu.«

Kako poteka vaš dan na večji večdnevni dirki?

»Vnaprej v ekipi dobimo urnik za naslednji dan; kdaj gremo iz hotela, kako dolg je transfer do starta dirke, kdo gre kam; vse je poimensko. Dve uri in pol pred odhodom je zajtrk, potem spremljevalna ekipa pripravi vse potrebno – pospravimo kovčke kolesarjev, razdelimo hrano med kolesarje in v avtomobile ... Na večjih dirkah imamo s seboj kuharja, če tega ni, mora eden od nas poskrbeti za zajtrk za kolesarje. Ko sem bil pred kratkim v Franciji na manjši dirki, smo bili brez kuharja, hotel pa zajtrka ni zagotavljal. V trgovino sem šel po sestavine in kolesarjem spekel omlete, skuhal riž ...

Po jutranjem odhodu iz hotela gre del spremljevalne ekipe na dirko, drugi del ekipe se odpelje do naslednjega hotela, kjer bodo kolesarji nastanjeni, in poskrbi, da so pripravljene masažne mize, prezračene sobe ... Tudi delo ekipe, ki spremlja dirko, se razdeli. Maser se z avtobusom odpelje do cilja in že v avtobusu pripravi vse potrebno za kolesarje – hrano, pijačo, regeneracijske napitke ... Dva člana ekipe gresta na vmesne postaje dirke, da oskrbita kolesarje s pijačo, energijskimi ploščicami, eden pa čaka na cilju. Če gre kolesar na zmagovalni oder, ga pospremi tja oziroma ga v takem primeru še prej pospremi do dopinške kontrole in poskrbi, da se kolesar preobleče ...«

Kako usklajujete delo, odsotnost od doma predvsem z družinskim življenjem?

»Ko sem od doma, včasih pride kakšna kriza, pa si potem rečem, raje delam to, kot da vstajam vsak dan ob petih zjutraj in oddelam osem ur. Kadar sem doma, pa imam ves čas na voljo za družino, kar je po svoje tudi prednost. Načeloma ni praksa, da bi bile družine z nami. Ko smo na dirkah, vsak dan menjamo hotele, tempo je naporen. Na prost dan pridejo žene nekaterih kolesarjev in preživijo dan ali dva z njimi. Partnerka Maja je samo enkrat spremljala zaključek Dirke po Franciji v Parizu, pa še tedaj je bilo mesto pod pritiskom terorističnih groženj ... Morda bo kdaj priložnost, ko bosta hčerki večji.«

»V priročniku je nazorno prikazano, kako moramo maserji pravilno napolniti spremljevalne avtomobile. V avtu morajo biti hladilna skrinja, rezervna čelada, tri brisačke (za mehanika, zdravnika in športnega direktorja, da se jim ne drobi, ko sendvič jedo v avtu). V vratih na levi strani spredaj morajo biti krema za sončenje, navadni geli ...«

MULTIKULTI

Iz Cerkelj v Ameriko

Več kot tri leta je že, odkar se je družina Globočnik iz Cerkelj na Gorenjskem preselila v Združene države Amerike. »Če si želite v tujino, pojdite, saj se lahko vedno vrnete. Je pa res, da selitev v tujino ni lahka, vsaj na začetku ne,« je v pogovoru dejal Gregor Globočnik.

Maja Bertoncelj

Zdi se, da se vedno več slovenskih družin odloči za selitev v tujino. Kakšni so razlogi za vašo selitev v Združene države Amerike?

»Žena Katja, zaposlena v Leku (član skupine Sandoz), si je že od nekdaj želela delati v tujini. Dokler so bili otroci še majhni, to ni bilo mogoče. Takoj ko pa so malo zrasli, sva se pogovorila in odločila, da je to nekaj, kar bi lahko speljali kot družina. Najprej smo imeli v mislih Evropo. Glede na to, da Sandoz spodbuja relokacijo kadrov, je prva ponudba za Evropo prišla kar hitro. Ta se sicer ni izšla in nekaj mesecev kasneje so nas vprašali, ali bi šli v Ameriko. Moram priznati, da žena ni veliko premišljevala in tri mesece kasneje sva že letela na ogled. Rekla sva si, pa pojdimo, še vedno lahko pridemo nazaj, če nam ne bo uspelo.«

Kdaj ste se preselili, kaj je bilo tisto, kar vas je najbolj skrbelo?

»Katja je šla prva, pol leta pred nami, in sicer v začetku leta 2015. Jaz sem počakal doma v Cerkljah do junija, da sta otroka zaključila prvi in drugi razred osnovne šole. Najbolj nas je skrbelo, kako se bosta znašla otroka, kje bomo našli nov dom in kako bo z mojo zaposlitvijo. Maj je bil takrat star devet let, Nik pa osem. Ker sta bila še majhna, se nista preveč obremenjevala, saj nista vedela, kaj pomeni selitev v tujino.«

V katerem mestu živite?

»Sandoz ima sedež v zvezni državi New Jersey, v mestu Princeton, ki je najbolj znano po prestižni univerzi. Hišo sva si poiskala v bližini podjetja, in sicer v mestecu Skillman, ki leži v Montgomeryju.«

Kako so potekali prvi meseci. Katere so največje spremembe v primerjavi z življenjem v Sloveniji?

»Prvi meseci, leta so naporna, ker si prisiljen začeti z nič. Najprej greš po novo davčno številko – »social security number« (SSN), da sploh lahko začneš. Nato greš v banko odpret nov račun. A ker si brez kreditne zgodovine, lahko dobiš samo varovano kreditno kartico, kar pomeni, da moraš v banki pustiti določeno vsoto denarja, ki postane tvoj limit na kartici. Na začetku je to samo tristo dolarjev. V ZDA je najpomembnejša tvoja kreditna ocena, ''credit score'', ki je na začetku seveda porazna. Z dobro oceno ti je dovoljeno kupiti avto, vzeti hipotekarni kredit ... Da si dvigneš oceno, moraš začeti odpirati nove in nove kreditne kartice in začeti kupovati vse na kredit. Skoraj dve leti traja, da si nekje na enaki ravni kot v Sloveniji, ne glede na to, kakšni so tvoji dohodki in da pridno plačuješ račune. V treh mesecih moraš narediti izpit za avto, ker evropski ne velja več. Naporno je tudi iskanje nove hiše, saj se nepremičnine tukaj po kakovosti in opremi ne morejo primerjati z našimi v Sloveniji, v glavnem je vse iz lesa, v posebnem ameriškem tradicionalnem stilu, slabe kakovosti. Kot pravi (pretirava) moja žena, je vse videti kot v Sloveniji pred tridesetimi leti. Poleg tega so razdalje velike in tukaj ne moreš nikamor brez avtomobila. Pogrešamo tudi hribe, čisto in mirno morje, vodo in slovensko hrano. Šele ko se preseliš, vidiš, kako pomembni so nekateri čisto osnovni dejavniki v življenju. Najtežje od vsega pa je živeti brez družine, sorodnikov in prijateljev. Ko ugotoviš, da si za vse sam, je to kar velika preizkušnja za vsakega posameznika in tudi družino. Res pa je, da smo sedaj veliko bolj povezani in trdni kot prej.«

Kako sta se prilagodila otroka, kako je s šolanjem?

»Izbira prave šole nama je bil glavni cilj, ko sva kupovala hišo. Sistem deluje nekako takole: bolj bogata je občina, v kateri živiš, boljša je šola oziroma sistem. Pogledala sva raven šole in izbrala Montgomery School District. Otroka hodita v javno šolo in sta letos zaključila peti in šesti razred. V ZDA sta prišla brez predznanja angleščine in sta čez poletje obiskovala tečaj v jezikovni šoli. Prvo leto so ju uro ali dve na dan učili angleščino posebej z ostalimi angleško negovorečimi otroki. Program se imenuje ESL – English as a second Language oziroma Angleščina kot drugi jezik. Poudarek je bil predvsem na branju in opisovanju poglavij iz prebranih knjig. Po končanem prvem letu sta govorila in pisala angleško kot vsi ostali otroci in danes govorita in pišeta neprimerno bolje kot midva, in to brez naglasa.«

»Otroka hodita v javno šolo in sta letos zaključila peti in šesti razred. V ZDA sta prišla brez predznanja angleščine in sta čez poletje obiskovala tečaj v jezikovni šoli. Prvo leto so ju uro ali dve na dan učili angleščino posebej z ostalimi angleško negovorečimi otroki, po končanem prvem letu sta govorila in pisala angleško kot vsi ostali otroci in danes govorita in pišeta neprimerno bolje kot midva, in to brez naglasa.«

Gregor in Katja z otrokoma Majem in Nikom / Foto: arhiv družine

Kako sta vidva zadovoljna z zaposlitvijo in kje ste jo našli vi?

»Kot že rečeno, je Katja zaposlena v farmacevtskem podjetju Sandoz in je vodja oddelka za lansiranje novih zdravil na trg. Jaz sem službo našel na sodišču in sem zaposlen kot vodja oddelka v IT-službi. Ženino življenje se vrti okoli njene službe, saj ima delovnik od jutra do večera, prisotnega je tudi veliko stresa. Po drugi strani pa je to tudi trg, kjer se lahko največ naučiš, predvsem kako biti fleksibilen in se stalno prilagajati novim okoliščinam in spremembam. Jaz delam v javni upravi, tako da imam več prostega časa in dovolj balansa med službo in zasebnim življenjem. Tako lahko več časa preživim z otroki, kar je v Ameriki sicer lahko kar problem. Veliko družin namreč najema varuške, ki po ves dan skrbijo za otroke, tako da jih starši včasih kakšen dan sploh ne vidijo.«

Kot vem, po Združenih državah Amerike tudi veliko potujete.

»Radi obiščemo New York in Philadelphio, saj sta obe mesti od našega doma oddaljeni le slabo uro vožnje. Podaljšane konce tednov preživimo v Washingtonu DC, Marylandu in Virginiji. Obiskali smo Boston, New Orleans in Niagarske slapove. Na dopust pa najraje odletimo na kakšen karibski otok ali domov v Slovenijo.«

Kako pogosto pa se vračate v Slovenijo?

»Otroka že tretje leto zapored za celotne poletne počitnice in v Sloveniji naredita izpite v slovenski šoli, da se jima prizna razred. Katja ima srečo, ker dela v mednarodnem podjetju in lahko kdaj tudi poveže službeno pot v Evropo z obiskom Slovenije. Jaz sem letos obiskal Slovenijo drugič po treh letih življenja v ZDA.«

Kako dolgo nameravate ostati čez lužo?

»Ker smo pred letom dni postali lastniki zelenih kart in smo se po treh letih končno nekako prilagodili okolju in ustalili, trenutno še ne razmišljamo o vrnitvi domov.«

Kaj bi povedali tistim, ki imajo načrte, želje po selitvi v tujino?

»Zelo dobro je treba pred odločitvijo in odhodom narediti domačo nalogo, kar pomeni pridobiti čim več informacij iz prve roke, najbolje od različnih ljudi in virov, saj na koncu ni tako enostavno, kot predvidevaš. Preveriti je treba, koliko je vredna tvoja plača v novem okolju, saj običajno ni primerljiva s Slovenijo. Cene storitev, kot so vrtec, šola, zdravstveno zavarovanje, avtomobilsko zavarovanje, cena nepremičnin, davki ... vse to je lahko precej drago v nekaterih državah, še zlasti v ZDA. Dobro je tudi preveriti oziroma oceniti kakovost življenja v okolju, kamor se nameravaš preseliti, kakovost hrane, vode, varnost ... Predvsem pa se zavedati, da selitev v tujino ni lahka, vsaj na začetku ne. Če nisi pripravljen, je lahko kar šok. Ko pa se navadiš, je kar težko nazaj. V tujini se ogromno naučiš, doživiš in tudi večinoma spremeniš pogled na svet. Mi smo res ponosni, da nam je uspelo in da sva otrokom lahko pokazala nov svet in nove kulture. V Ameriki se namreč srečujemo s precejšnjo raznolikostjo na vsakem koraku. Za konec bi rekel, da če si želite v tujino, pojdite, saj se vedno lahko vrnete.«

Maj in Nik sta se prilagodila na novo okolje in obiskujeta javno šolo. / Foto: arhiv družine

Na robu

Hudič v človeški podobi, 3. del

Milka končno dobi družino

Milena Miklavčič

usode

»Vrnitev v pekel je bila tlakovana z najboljšimi nameni. Mama je obljubila, da me ne bo tepla, jaz pa sem verjela njenim besedam. Nekaj časa sva kar dobro vozili. Potem pa je v neki knjigi odkrila pismo – edino pismo, ki mi ga je nekoč napisal Boris. Bilo je res malo spotakljivo, saj je opisoval, kaj sva počela, ko me je obiskal. Mamo je skoraj kap ...«

Milki se zarosijo oči. Težko ji je. V njenem življenju se je zgodilo toliko gorja, da ne ve, kaj bi mi še povedala, o čem bi še naprej molčala. Pogosto so ji očitali, zakaj ni šla na policijo, na CSD, zakaj ni poklicala kakšnega mišičnjaka, ki bi ponoči, ko nihče ne bi videl, mami naložil dve, tri vzgojne. Tako govoričijo samo tisti, ki kar naprej jedo le bel kruh, žalostno doda.

»Ko sem bila v največji stiski, ko nisem imela česa jesti, so mi prinesli papirje, češ izpolni to, izpolni ono, pa boš dobila denar in podporo. Kako naj izpolnim, če pa imam zaradi številnih glavobolov in udarcev v glavo dvojni vid, sem jim odgovarjala. A me niso več slišali. So že odšli.

Mama je začela okoli govoriti, da sem postala zmešana, da sem nezanesljiva, malo nora, da bo za skupnost bolje, če mi ljudje ne prihajajo blizu. Tudi Blažu je povedala enako, ko sta me z ženo obiskala, ampak on je bil iz drugačnega testa. Ni in ni mogel razumeti, da je iz dekleta, ki mu je bilo nekoč všeč, nastala takšna razvalina. Da sem se tako spremenila! In to na slabše, ne na bolje. Precej sem bila tudi sama kriva, saj sem rinila v nesrečo povsod, kjer se je le dalo. Moram biti pravična, zato pograjam tudi sebe.

Ko so se rane od zadnjega tepeža pocelile (Milko so operirali, op. a.), ko sem mami prisegla, da se bom moškim izogibala, sva nekaj časa kar znosno živeli. Blaž je pomagal, da sem dobila delo na domu, da sem vsaj malo zaslužila. Pomagala mi je tudi mama, da je bilo delo hitreje opravljeno.

Potem je zbolela za zelo hudo obliko sladkorne bolezni, dvakrat tedensko so jo prihajali iskat s kombijem in jo vozili na dializo. Precej je shujšala, še bolj je postala verna. Kadar je le mogla, je šla k maši, tudi doma sva kar naprej molili. Ko so nekoč prinesli sosedje nekaj dobrot z ohceti (poročila sem jim je hči, ki pa je šla k poroki že noseča), jih ni marala vzeti, češ da so grešna. Tepla me ni več toliko, me je pa zato psihično maltretirala.

Nekoč sem šla na pregled zaradi kolen, ki so me po tistem, ko mi je zdrobila obe pogačici, zelo bolela. Zdravnika sem prosila, ali mi lahko predpiše kakšno zdravilo, s pomočjo katerega bom ponoči spala. Po njem sem se začela rediti. Mama je bila prepričana, da sem noseča, in spet je bil ogenj v strehi! Lotila se me je kar s pestmi. Padalo je povsod, po glavi, hrbtu, prsih.

Prvič v življenju sem se začela spraševati, zakaj je mama takšna. Zakaj ji je že misel na moškega, ki bi se dotikal mojega telesa, tako strašna, tako nagnusna in vsega obsojanja vredna? Čez nekaj dni sem se zapeljala k župniku in ga kar naravnost vprašala, ali kaj ve. Bil je v veliki zadregi. ''Nič ti ne morem povedati, ker me veže spovedna molčečnost!'' je končno odgovoril. Povabil me je na sok, in preden sem odšla, mi je dal nasvet, naj mamo ubogam, da moški za invalidko, kakršna sem, res niso. Njegove besede so mi vzele sapo. ''Nisem od zmeraj invalidka!'' sem se uprla. ''Mama je je takšno naredila. Ona in njeni strahovi!'' A se ni dal omajati. Mamo je treba spoštovati in imeti rad, ne glede na to, kakšna je.

Od tistega trenutka naprej se z njim nisem več pogovarjala. Odgovori, ki mi jih je dal, so bili tako nečloveški in neživljenjski, da bolj niso mogli biti.

A ker nisem imela nobenega denarja, nisem mogla nikamor pobegniti. Da bi se zamotila, sem začela obiskovati knjižnico. Bilo je prav smešno: pripeljala sem se do vrat, ker pa po stopnicah z vozičkom nisem mogla, sem prosila dobre ljudi, da so mi prinašali knjige. Včasih sem jih prebrala tudi po deset v enem tednu. Bolj kot so bile romantične, raje sem jih imela. Spominjam se serije knjig Čarovnica z griča. Tri dni nisem ponoči zatisnila očesa, tako so me potegnile vase.

Mama je začela vedno bolj hirati. Le njena zloba in sovraštvo do moških sta ostajala enaka. Odkrili so ji raka na trebušni slinavki. ''Ne bo dolgo,'' mi je rekel zdravnik, ko me je Blaž pripeljal k njej v bolnišnico na obisk. Ničesar nisem čutila. Ne žalosti ne veselja. Samo občutek, da bom zdaj zdaj sama, da ne bo nikogar zraven mene, niti takšnega ne, ki me bo udaril za vsako figo, je bil vedno bolj grozen. Začela sem se zavedati, da sem se z leti na mamine udarce tako navadila, da bom težko brez njih. Znašla sem se v čudni čustveni kolobociji: bolj ko je postajalo jasno, da bo mama umrla, bolj sem jo pogrešala. Nekoč, ko je bila že na kisiku, sem jo prosila, naj mi pove, kdo je moj oče. S sunkovito kretnjo, ne vem, kje je našla moč zanjo, me je odrinila od sebe.

Potem je umrla in ostala sem sama. Blaž mi je predlagal, da bi hišo prodala in se tako znebila grdih spominov, a nisem hotela. Pa še tisti kotiček sredi gorenjskih planin se mi je prirasel k srcu. Odločila sem se, da prodam le zgornje nadstropje, zase sem želela obdržati dve sobici v pritličju. A je bilo to laže načrtovati kot narediti. Kupci so prihajali, hišo bi kupili, a brez mene. Mnogi so mi to resnico brez milosti zalučali v obraz.

Čez kakšni dve leti životarjenja se mi je končno nasmehnila sreča. Prišel je neki gospod, ki je želel na hitro najti stanovanje za hčerko, ki je bežala pred nasilnim partnerjem. Plačal je več, kot bi plačali tisti, ki so prihajali pred njim.

Že čez kakšen teden se je družinica vselila. Mlada mamica, zelo podobna meni. Le da je njo pretepal partner. Trije otroci so bili še majhni, skrivali so se za njenim hrbtom, gledali so v tla. V tistem trenutku so se v meni porušili jezovi, začela sem jokati, da sem se komaj umirila. Zelo sem se navezala nanje. Postali so moja družina. Mislim, da sem se tudi jaz spremenila. Postala sem bolj vesela, radostna. Pazila sem na najmlajša dva, ki sta imela tri in pet let. Starejša je že obiskovala drugi razred. Pri meni je delala domače naloge, ko je bila mamica v službi.

Z Agato sva se veliko pogovarjali. Si izmenjavali trpke izkušnje. Ona ni razumela moje mame, jaz nisem razumela njenega partnerja. Kako je lahko bil tako divjaški ob tako čudovitih otrocih? A navada je železna srajca! Po kakšnem letu je Agata čez noč izginila. Naslednji dan me je poklicala ter se opravičila. Začasno se je vrnila k surovežu. Brez otrok, seveda. Ker mu gredo na živce! Poklicala sem Blaža, kaj naj storim. ''Počakaj kakšen teden, vrnila se bo!'' In se je res. Pretepena in porezana po obrazu. V naslednjih letih je izginila še večkrat. Zelo se mi je smilila. V njej sem videla sebe. To je bilo tisto najbolj strašno.«

(Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Valerija Strnad – prva z medicinsko fakulteto

Peter Colnar

Pravijo, da so bili leta 1921 moški v Železnikih zelo ogorčeni in odločeni, da se bodo pritožili. K »babi« zdravnici pa že ne bodo hodili! Tega leta je namreč prišla k njim Valerija Strnad, prva slovenska zdravnica z dokončano popolno medicinsko fakulteto. Hči direktorja Tobačne tovarne v Ljubljani se je rodila 13. avgusta 1880. Po končani gimnaziji je leta 1916 v Pragi diplomirala na Medicinski fakulteti. Najprej je delala v Čeških Budějovicah in srbskem Zaječarju, kjer je s češko ekipo delovala na zatiranju pegavice. V Hrastniku je leta 1919 postala revirska zdravnica za rudarje in tam delala dve leti.

Ogorčene moške v Železnikih je zdravnica po dveh letih dela ohladila s svojo strokovnostjo in požrtvovalnostjo. Delala je na velikem področju v času, ko cest praktično ni bilo ali pa so bile slabe. Najhuje je bilo pozimi v podratitovških vaseh, pod gorami zaradi debele snežne odeje. Spredaj je gazil kmet z laterno, za njim pa sta šli zdravnica in njena pomočnica, s palico v roki in z do tal dolgim krilom. Do pacientov so lahko potovali cele ure, vsi trije so nosili nekaj materiala in instrumentov, ki so bili potrebni za porod ali druge posege. Strnadova je kmalu spoznala vse družine v Selški dolini. Ko je prišla k revnim družinam z veliko otroki, je včasih prinesla tudi kakšno hrano ali rjuhe. Marsikateri porodnici in dojenčku je rešila življenje. Na Gorenjskem je bila priznana kot ena najboljših porodničark.

Nekatera zdravila je izdelovala sama ter vodila priročni laboratorij. Po šolah je poučevala in cepila otroke. Bila je tudi vodja krajevnega Rdečega križa, higienik, oglednik mesa, mrliški oglednik ... Med okupacijo v vojni je ranjenim borcem pomagala in z zdravili in sanitetnim materialom oskrbovala tudi bolnišnico Franja. Nekaj ranjenih partizanov je celo skrila v majhno sobico v svoji hiši, ki ji je služila za lekarno in laboratorij.

Po 33 letih dela v Železnikih se je upokojila. Bila je skromna, njeno edino razvedrilo je bil klavir, ki ga je občasno igrala doma. Ljudje niso vedeli, kako bi se ji oddolžili in zahvalili. Komaj so jo prepričali, da je prišla čez cesto v Sokolski dom za poslovitev od sokrajanov. Vso začudeno so jo posadili v prvo vrsto v nabito polni dvorani, kjer so domači igralci odigrali dramo Mire Puc (Miheličˇ) Operacija. Po končani igri so Strnadovo skoraj odnesli na oder. Pred domom jo je čakal natanko takšen avtomobil, kot so ji ga med vojno vzeli partizani, poleg avtomobila pa je stal šofer Viko Benedik, ki jo je pogosto vozil okrog, čeprav je Strnadova še pred vojno naredila šoferski izpit.

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- **V Kamni Gorici se je 14. 8. 1901 rodil sindikalist Anton (Tone) Toman. Bil je član vodstva krščanskosocialistične Jugoslovanske strokovne zveze.**
- **V Virmašah pri Škofji Loki se je 15. 8. 1913 rodil slovenski zdravnik internist Viktor Volčjak. Med drugim je vodil začetek gradnje partizanske bolnišnice Franja.**
- **V Križah pri Tržiču se je 16. 8. 1815 rodil teolog in narodni buditelj Jernej Dolžan. V strogo cerkvenem duhu je zagovarjal misel, da je vera poglavitni del narodnosti.**
- **Na Visokem pri Kranju se je 19. 8. 1872 rodil urar Janez Eržen. Bil je prvi načelnik čebelarske podružnice in najzaslužnejši za ustanovitev Čebelarskega društva v Cerkljah.**

GG +

Razgledi

Vikinški kotliček

Alenka Bole Vrabec

mizica, pogrni se

Na 36. Festivalu Radovljica je bil doslej najbolj osupljiv, izvrsten in nenavaden koncert Kvasirjeveva kri z izročilom skaldov – vikinških pesnikov na replikah starih instrumetov. Velika mojstra sta bila Šveda Miriam Andersén, ki je prepevala in igrala na liro, zvonce in kravji rog, ter Poul Høxbro, ki je igral na koščeno piščal, kosti, roževinasto piščal in kravji rog. Miriam, skoraj belolasa, bi bila – če bi se preoblekla v zgodovinski kostum – lahko tudi vikinška kraljica. Obnebje nordijskih legend nam je s prevodi približal umetniški direktor festivala Domen Marinčič, da smo bili lahko očarani poslušalci priče starih zgodb, legend in zapisov z runskih kamnov, nastalih okoli leta tisoč. V programski knjižici je zapisano: »Začela sva odkrivati najzgodnejše zapise tradicionalne glasbe iz krajev, kjer so nekoč živeli Vikingi. Našla sva starinske melodije, ki ustrezajo staronorveškim metrumom, ki jih je pogosto mogoče povezati z glasbili, podobnim tistim iz vikinških najdb … Spored Kvasirjeva kri je umetniški rezultat najinih sanj in dela, ki so ga spodbudile.«

Ob vsakem festivalu me zaščemi, da bi skuhala kaj na dane teme. A vikinških receptov ni bilo ravno lahko najti. Ko sem jih iskala, sem naletela na podatek, da je eden izmed receptov »får i kål« jed, ki jo je imel najraje »nordijski Ahil« Olav Tryggvason (968–1000), norveški kralj med letoma 995 in 1000. Ohranjeni so samo še štirje njegovi srebrni pfenigi z latinskim napisom »REX NOR«. Kronista Adam Bremenski in Saxo Gravatus sta mu dala tudi naziv »krokarjeva noga«, ker si je kljub privzetemu krščanstvu dal po poganski navadi še vedno prerokovati iz ptičjih kosti. Leta 997 je uveljavil krščansko vero na Ferskih otokih. Oženil se je s strastno ljubiteljico starih bogov Tyro, ki ga je na poročno noč hotela zabosti. A gospa se z moževo močjo ni mogla kosati … Ni je sicer ubil, jo je pa še isto noč nagnal z dvora. Nato se je poročil s sestro danskega kralja. Junaške smrti je omahnil na morju v nasledstvenih bojih za danski prestol. Skaldi so opevali njegovo modrost, plovbe in pohode na angleške otoke ter junaštva, ki so bila včasih tudi zelo kruta.

Prijatelje sem torej povabila na »får i kål« ter ajdovo kašo z borovnicami in medom za poobedek. Seveda nista manjkala ne sadjevec, ki so ga Vikingi poznali, ne pivo …

»Får i kål« – ovčetina (ali bravina) z zeljem

Za 6 do 8 oseb potrebujemo: 150 g slanine, 750 g ovčetine ali bravine, 500 g čebule, 750 g naribanega svežega zelja, sol in poper, 10 g moke, pest peteršilja in težak lonec.

Slanino narežemo na rezine in z njimi obložimo dno posode. Meso narežemo na kosce kot za golaž, čebulo pa na ploščke. Nato na slanino nalagamo v plasteh čebulo, meso in zelje. Vrhnja plast mora biti zelje. Začinimo. Nato zalijemo z vodo, da so sestavine dobro zalite, in posodo pokrijemo. Na srednji vročini se enolončnica kuha približno dve uri ali dve uri in pol. Jedi ne mešamo, ampak posodo večkrat samo potresemo. Na koncu moko zmešamo z malo vode, zalijemo in počakamo, da dobro prevre. Ponudimo s kruhom.

Pa dober tek!

Vaš razgled

V Podblici so imeli najprej slovesnost ob prevzemu novega gasilskega vozila, potem pa, kot se za gasilce spodobi že od nekdaj, še gasilsko veselico. Nam, dekletom, je še posebno všeč, da so fantje pomagali pri čiščenju miz, ki jih je pred veselico namočil dež. Sem se morala uščipniti, ali je res ali sem čez nekaj dni samo sanjala, da fantje za krpo poprimejo tudi doma … S. K. / Foto: Tina Dokl

Počitnice niso samo za to, da preštevamo, koliko kilometrov poti bomo naredili v hrib ali s kolesom. Počitnice so tudi in predvsem namenjene temu, da se sprostimo, pozabimo na vsakdanje skrbi, uživamo v drobnih trenutkih, pogledih, ki jih nudi narava. To je čas, ki ga brez slabe vesti lahko posvetimo sebi. S. K. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (447)

Saj grem samo mimo

Miha Naglič

»Nekateri od Aleševih rednih prejemnikov so to čudaško navado pisanja razglednic označevali kot predmoderno, preddigitalno, dejansko kot nekakšno predhodnico esemesov. Neki litovski pesnik je kot primer Aleševe predmodernosti omenil njegovo nezmožnost, da bi na računalniku obvladal emotikon smeška ali sploh katerikoli emotikon; v elektronskih sporočilih je vztrajno pisal ''haha'', kar je bilo že skoraj pisna ustreznica govornega tika. Vendar pa se je njegov analogni, preddigitalni smeško redno pojavljal na razglednicah in lističih – veseli emblem, navržen poleg podpisa kot kakšen stripovski grb. Njegovi najstniški otroci se spominjajo njegovega sentimentalnega in komičnega nerazumevanja sodobnih okrajšav, saj je bil leta prepričan, da LOL pomeni ''lots of love'' (veliko ljubezni), ne pa ''laughing out loud'' (glasen krohot). / Spet drugi pa so povsem nasprotnega mnenja: ne, ne, vztrajajo, razglednice niso predmoderne, temveč izrazito postmoderne, to je pravi vseživljenjski umetniški performans – palimpsest, kolaž, pastiš, ki združuje visoko ekspresivno umetnost poezije z nizkimi oblikami komercializma, kiča, miniaturizacije. Obe stališči je mogoče zagovarjati, čeprav je nekaj gotovo: tisti, ki delajo analogije z esemesi, niso prejemali Aleševih zgodnjih razglednic, na katerih je bila omejena površina prekrita z vrsticami in vrsticami stlačene pisave, ki jo je bilo mogoče razvozlati edino s pomočjo povečevalnega stekla; to niso bila bežna sporočila, temveč pravi opusi – bolj predhodniki dolgih razprav po Skypu kot pa esemesa. A navsezadnje je medij nepomemben oziroma ni glavna zgodba. Neizpodbitno namreč je, da je bila najdoslednejša, daleč najpomembnejša dejavnost Aleševega življenja prenašanje, kolikor je mogoče neposredno, vseh misli, čustev, idej, navdihov, ki so se mu pojavili v glavi, v konkretno obliko besed na papirju.« (Str. 13–14)

Dobili smo še eno zelo posebno knjigo. Ta prinaša izbor razglednic, ki jih je v svojem življenju na veliko pisal pesnik in esejist Aleš Debeljak (1961–2016). Gornji odlomek je iz uvodnega eseja njegove žene Erice Johnson Debeljak, svoje komentarje so prispevali tudi Aleš Berger, Andrew Zawacki, Matjaž Pikalo in Igor Štiks. Tu je seveda bogat izbor razglednic. Vse, ki boste vzeli to knjigo v roke, pozivam, da tudi sami ne opustite te stare in žlahtne navade – pisanja razglednic, ki ga vse bolj izpodrivajo razna e-sporočila. Na razglednicah je mogoče zapisati tudi kaj več kot šablonski: »Lep pozdrav z morja!«

Saj grem samo mimo, Razglednice Aleša Debeljaka, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2018, 200 strani

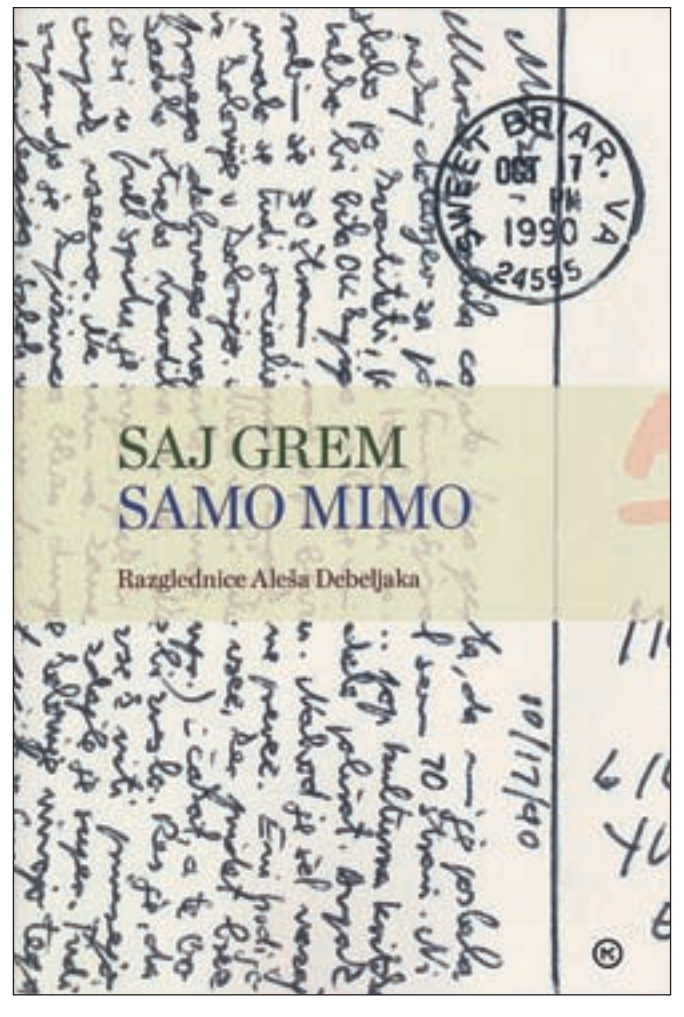

SARINA OMAKA IN MOJČINI ŽLIKROFI

V soboto, 25. avgusta, bo Trg sv. Ahacija v Idriji med 11. in 22. uro gostil tradicionalni Praznik idrijskih žlikrofov. Organizatorji festivala želijo žlikrofe približati obiskovalcem in jih predstaviti na različne načine. Prišli bosta tudi Izoljanka Sara Rutar in Idrijčanka Mojca Blaško, zmagovalka lanskega slovenskega MasterChefa in tekmovalka v letošnjem, zadnjem MasterChefu.

Alenka Brun

Mojca Blaško pravi, da se ji zaradi udeležbe v šovu življenje ni spremenilo. »No, sem pa tja me pocukajo za rokav, to pa je tudi vse.« Medtem pa Sara ostaja edina ženska zmagovalka v slovenskem MasterChefu, saj je letos ponovno zmagal moški. Sara nadaljuje: »Mislim, da sem s tretjo sezono šova dokazala, da smo ženske borke in lahko premagamo stres, napetost in izzive, kot smo jih bili deležni tekmovalci v MasterChefu.« Meni sicer, da je med izzivi potrebne nekaj sreče, pa tudi trezno razmišljanje. Njen recept za zmago je bil: zaupaj sam sebi in kuhaj z ljubeznijo. Kako pa se je njej spremenilo življenje po sodelovanju v šovu? »Vsekakor je prva sprememba, da te na vsakem koraku ljudje prepoznajo. Še danes želijo, da se jim podpišem, se slikam z njimi ... Odpirajo se nova vrata, prihajajo novi izzivi, tako da sem zelo hvaležna za to življenjsko priložnost, ki mi je nedvomno spremenila življenje.«

Mojca je sodelovala v letošnjem MasterChefu in izpadla kot šesta tekmovalka. »Glede na to, da sem res amaterski ljubitelj kuhanja in kulinarike nasploh, si lahko rečem samo: bravo. Vsak nov izziv je bil stopnička višje. Pogorela pa sem pri izdelavi zelo kompleksne sladice, mislim, da je bila kar šestkomponentna. Že tako nisem ljubitelj sladic, kaj šele, da bi jih kdaj izdelovala, tako da ni nič čudnega, da mi ni šlo od kuhalnice.« (smeh)

Obe dekleti pa poznata idrijske žlikrofe. Mojca se je z njimi srečala že kot majhna deklica. »Prababica je brez izjeme vsako nedeljo izdelala in pripravila žlikrofe z zajčkom. To je moja – za zdaj – najljubša priloga k žlikrofom. Kasneje, ko sem odraščala, pa sem sama pri izdelavi pomagala mami. Največkrat pri polnilu. Joj, kako sem morala žvižgati, da nisem vseh kroglic že sproti pojedla ...« Da jih je izdelala od začetka do konca – od polnila do testa in samega oblikovanja – pa se je prvič zgodilo pred kakimi desetimi leti. »Moram priznati, da jih še vedno raje jem pri mami, saj je njihova izdelava res tehnično in časovno zahtevna. In seveda – mamini so daleč najboljši,« še doda.

Tudi Sara se je z žlikrofi srečala že v zgodnjem otroštvu, čeprav niso bili velikokrat na krožniku, a konec koncev gre za polnjene testenine in te Primorci obožujejo. Pri njih se večkrat jedo tortelini, ravioli in podobno. »Idrijski žlikrofi so pa specifični; polnjeni s čebulo, krompirjem in slanino, tako da mora biti zraven postrežena omaka kontrastna, da se okusi lepo povežejo v celoto.«

Obe dekleti boste lahko srečali na Prazniku idrijskih žlikrofov. Sara ostaja skrivnostna, Mojca pa bo sodelovala pri zelo zanimivi stojnici. Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica se bo namreč tudi letos udeležilo Praznika idrijskih žlikrofov. Če bi radi spoznali, kako rezančevo testo s krompirjevim nadevom pripravljajo tisti, ki imajo težave z vidom, da vas občutki popeljejo v njihov svet, potem vas čaka zanimivo kulinarično popotovanje. In ob teh stojnici bo tudi Mojca Blaško. »Skupaj s slepimi in slabovidnimi bom izdelovala in kuhala žlikrofe. Obiskovalce bomo povabili k izdelavi žlikrofov z zavezanimi očmi in senzornimi očali ter jih s tem popeljali v svet oseb, ki imajo težave z vidom. Zelo zanimiva izkušnja, ki bi jo bilo škoda zamuditi.«

Barve Žlikrofov Žigon bosta zastopala Žan in Sara Žigon. V kombinaciji z glavnim kuharjem Nejcem Leničem in kuharskim mojstrom Hermanovega hrama Janezom Peterlinom bodo žlikrofi paša za oči, še zlasti pa bodo razveselili želodčke obiskovalcev, pravijo. Postregli vam bodo idrijske žlikrofe z golažem, vegetarijanske žlikrofe z gobovo omako, teranove žlikrofe s kraško omako ali pa mešanico žlikrofov z eno od omenjenih omak. Med 13. in 14. uro se bo ekipi na stojnici pridružila zmagovalka lanskega slovenskega MasterChefa Sara Rutar, ki bo ob 15. uri v stilu izzivov iz MasterChefa imela na voljo eno uro, da pripravi omako oziroma polivko k žlikrofom po njenem izboru. Kakšno, ostaja skrivnost do 25. avgusta, ko se boste lahko na lastne oči prepričali, kaj bo Sara okusnega »ušpičila«.

Mojco Blaško smo lahko spremljali v zadnjem slovenskem MasterChefu. Spet rada zahaja v hribe. / Foto: osebni arhiv

Sara Rutar ostaja edina ženska zmagovalka slovenskega kulinaričnega šova MasterChef. / Foto: osebni arhiv (Foto Borut)

POLETNI DUET

Pevka Renata Mohorič in kitarist Nejc Ušlakar sta združila moči in posnela videospot za skladbo Sweet Child of Mine. Renata bo to soboto nastopila na terasi Klubara, Nejc pa s pevko Alyo naslednji petek v Lescah.

Samo Lesjak

Simpatična pevka iz Radovljice je svojo prepoznavnost zgradila v skupini I.C.E. Ta je v več kot dekado dolgem ustvarjalnem obdobju izdala dva albuma, za besedila ter melodije uspešnic pa je poskrbela Renata, ki osvaja poslušalce s svojim vsakokratnim energičnim odrskim nastopom, med drugimi denimo tudi s kitaristom zasedbe Bon Jovi, mnogi pa so glasovali zanjo v oddaji Znan obraz ima svoj glas. Pomembna prelomnica zasedbe je bila turneja z legendarnimi Šank Rock, Renata pa je nedavno posnela skladbo z Matevžem Šaleharjem - Hamom. Nejc je vse bolj uveljavljen kitarist, ki znanje nadgrajuje pri priznanih glasbenikih Primožu Grašiču ter Anžetu Vidicu. Sodeloval je v mnogih skupinah, v zadnjih letih pa je nepogrešljiv del nastopov pevke Alye, s katero bo nastopil tudi v petek, 24. avgusta, v Labirintu v Lescah. Septembra bo v Šenčurju, kjer živi in ustvarja, vrata odprla njegova glasbena šola, z bobnarjem Miho Petrovičem pa pripravlja tudi album avtorske glasbe. Videospot klasike zasedbe Guns N' Roses sta pod režijsko taktirko Luka Zelka posnela v strunjanskem Mesečevem zalivu, tako da gre za popolno kombinacijo ubrane akustične glasbe in poletne obmorske idile. Spot preverite na Youtubu, njun nastop pa jutri v kranjskem Klubaru.

Simbioza pozitivne glasbene energije: Renata Mohorič in Nejc Ušlakar / Foto: arhiv GG (Primož Pičulin)

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa,** izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: ***040 514 975***

Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Radi bi prehiteli svojo prihodnost, a kot boste kmalu spoznali, to ni mogoče. Kljub temu se boste zelo potrudili in boste na koncu vseeno zadovoljni. Svoje najbližje boste spravili v slabo voljo, vendar vam bodo dali možnost, da to popravite.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Veselili se boste sprememb na delovnem mestu. V pravem trenutku boste izrazili svoje mnenje in boste temu primerno tudi nagrajeni. Med domačimi pričakujte malo napete odnose, ki se bodo do konca tedna sami po sebi brez vašega vmešavanja uredili.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Skrajni čas je že, da veter razpiha temne oblake, ki jih imate že predolgo časa nad sabo. Veseli boste različnih pogovorov, ki vam odprejo oči o pomembnih spremembah, ki so pred vami. Torek bo vaš dober dan.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Veliko se boste posvečali svojim hobijem in ujeli še zadnje trenutke zasluženega dopusta. Izkoristili boste tudi ugoden vpliv planetov, za kar vam v nobenem primeru ne bo žal. Čeprav se vam bo poslovno vse zdelo v redu, vseeno bodite previdni.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Zavidali vam bodo marsikaj, pa naj bo to vaša materialna neodvisnost ali pa raznolika ustvarjalnost. Vse to boste vzeli le kot potrditev svoje uspešnosti. Konec tedna bo kar naporno, a vseeno boste zadovoljni. Presenečeni boste.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Prve dni se boste prepustili lenarjenju in prav bi vam prišel še kakšen dan dopusta. Vživeli se boste v domače okolje, kar vam bo čisto ugajalo. Proti koncu tedna pa se vas bo lotila delovna vnema in vsi v vaši bližini bodo šli v akcijo.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Že nekaj časa ste v pričakovanju sporočila in nikakor ga ne morete dočakati. Ravno ko bodo dvomi dosegli vrhunec, pridejo novice. V prvem hipu ne boste popolnoma zadovoljni, a čez čas boste spoznali, da je za vas to še najboljša rešitev.

Škorpijon (24. 10.–22. 11.)
Na splošno si boste želeli več svobode pri odločitvah, saj so vas občutki utesnjenosti preveč zablokirali. Zadeva, v katero ste v preteklosti vložili veliko truda, se bo končno obrnila na bolje, tako da boste ob koncu tedna dobre volje.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Upočasnite tempo in nikar ne prehitevajte. Želja, ki jo imate, se vam bo izpolnila čisto ob pravem času. V delovnem okolju pa boste v tem tednu bolj opazovali, kot pa bili sami dejavni. Seveda ne boste nič zamudili.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Nepričakovani dogodki vam bodo odprli nove možnosti, katerih niti pod razno ne pričakujete. Prvotni načrt se bo v celoti spremenil. Za trenutek se bo sprožila slaba volja, a zmaga bo na vaši strani in to bo najpomembnejše od vsega.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
S svojo slabo voljo boste začeli utrujati tudi svojo okolico. Če boste pretiravali, kar je seveda mogoče, se vam bodo prav vsi izognili. Temu bosta največ krivi vaša negativnost in pomanjkanje samozavesti. Vseeno boste naredili korak naprej.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
V tednu, ki prihaja, bodite še posebno pazljivi pri denarju. Nekdo vam bo ponujal izvrstne možnosti, a za lepimi besedami se skriva pohlep. V ljubezni se pripravite na dobre spremembe. Dobili boste sporočilo, ki vas bo postavilo pred dejstvo.

TA JE DOBRA

Niso vsem ploskali

Dolgo je že tega, ko je Janez Novak postal ravnatelj Opere. To mu je hitro stopilo v glavo, zato je bil prepričan, da se mora uveljaviti tudi kot dirigent.
»Si res tako slabo dirigiral, da so te obmetavali s paradižniki in jajci?« ga naslednjega jutra v Opera baru vpraša kolega.
»No, tudi ploskali so,« užaljeno odvrne Novak.
»Seveda so ploskali, ampak samo tistim, ki so ga zadeli,« se vmeša baritonist pri sosednji mizi.

Gneča na avtobusu

V nabito polnem avtobusu neki moški vztraja, da bo vstal, toda ženska, ki na eni nogi stoji poleg njega, ga vsakič, ko se dvigne, energično potisne nazaj.
»Kar sedite, starejši ste od mene.«
»Ampak, draga gospa, zaradi vas se peljem že dve postaji predaleč.«

Težave v zakonu

Prijatelja se pogovarjata:
»Verjameš ali ne, s svojo Berto imam težave.«
»Kakšne?«
»Začela je hoditi po gostilnah.«
»Je začela popivati?«
»Ne, mene išče ...«

Turisti in policisti

Nemški turist slovenskemu policistu: »Oprostite, iščem parkirni prostor.«
Policist: »In zato ste prišli celo iz Nemčije?«

Brezposelni in uradniki

»Kakšna je razlika med brezposelnimi in uradniki?«
»Brezposelni so nekoč že delali.«

LAŽJI SUDOKU

8	5				4	6	2	1
		4			8	9	3	
2		1		5				
		7		1			8	6
		8	9		7	3		
5	6			4		1		
				3		5		7
	1	9	4			2		
3	2	5	6				9	

Rešitev:

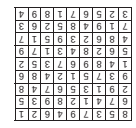

TEŽJI SUDOKU

5				8				
	9	8	2				5	
		6				9	3	
			5	9	6		1	
9			8		3			2
	7		4	2	1			9
	2	5				1		
	3				2	8	4	
				3				

Rešitev:

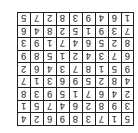

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

GORENJSKI GLAS	NAŠ HARMONIKAR (FRANC)	TRGOVSKI OBIČAJ	ZDRAVILNA RASTLINA	GOVORNIK	ALUMINIJ	FIGURA	NAŠA HUMORISTKA (I. P.)	IME VEČ NASELIJ V SLOVENIJI	ČOK ZA SEKANJE DRV	IVAN OMAN	ŽLAHTNI PLIN (Xe)	PRITOK REKE NIL V AFRIKI
ČASNIKARSTVO	15											
IZNAKAŽENOST											3	
NAŠA OPERNA PEVKA (IRENA)					SOBNA RASTLINA, ŠKRNICELJ					EBGEN BERGANT / OBLIKOVALEC KOGOJ		
MESTO NA SICILIJI					ENOTNI VEKTOR V MATEMATIKI	IGRALKA VETRIH / NASELJE PRI PIRANU			8			
RAY CHARLES			JAPONSKI SOJIN SIR / TOLPA, DRHAL			1		KRAJ NA CRESU				
TABORJAN								RIMSKA BOGINJA JEZE	KANA / LUKA IN LETOVIŠČE NA KRIMU			
GORENJSKI GLAS	ATEST	ŽILA ODVODNICA / RANDI						20			NEZAUPANJE (STAR.)	OBLIKA IMENA AHACIJ
REKA V JUŽNI FRANCIJI	7			DROG NA VOZU S SENOM	OBRAT ZA PRIDELAVO SIRA / ENOTA ZA MERJENJE							
MAVZOLEJ V INDIJI				19						ERNEST HEMINGWAY / SRB. IGRALKA (E. R.)		
FINSKO JEZERO, INARI						ISKALEC	50 + 50 = ?	IGRALKA GLAŽAR / ČRNILO (POG.)				10
SANJA DOLEŽAL / GLASBENIK DEDIČ			VODNA RASTLINA									
			KRAJ PRI GORNJI RADGONI	MESTO V ITALIJI / MESTO V SRBIJI	12				ALEŠ VALIČ / ZVIŠAN TON "G"		16	SAMUEL, SAMANTHA
VRŠILEC DIVERZIJE	13				SHOD, ZBOROVANJE / CHARLES IVES							
FINA SADRA				17		NAŠA SLIKARKA (MARLENA) / OČARLJIVEC	22		BIVŠA PAPEŠKA KRONA	4		
RAHEL SKUPEK VLAKEN			DIPLOMATSKI PREDSTAVNIK / REŽISER KUROSAWA		MANJŠI DIRKALNIK, KARTING	SL. ZELIŠČAR (SIMON) / KULTURNA RASTLINA		21	DRŽAVA V INDIJI, ASAM			
TONE VOGRINEC		6	AMERIŠKA IGRALKA (PATRICIA) / TURKI		SANKAR / STOPNICA (NAREČNO)							
KOREOGRAF OTRIN			IMAMOV URAD	IZDELOVALEC KOŠEV / LETALIŠČE PRI TOKIU		ŠVEDSKO SMUČIŠČE / GL. MESTO TURČIJE						
STROKOVNJAK ZA LATINSKI JEZIK				14	PESNIK OGEN / PREVARA (STAR.)							ENA OD PROJEKCIJ
AGITATO AVENTIN BENATAR DRISTAVEC UZANCA	ZADETEK DVEH ŠTEVILK PRI TOMBOLI	PEVEC NABER / REKA V NEMČIJI				EDEN OD RIMSKIH GRIČEV				5		
GLAVNO MESTO ERITREJE				18	MESTNI NASAD / ROMUNSKI TERENEC	9			ČRT AMBROŽIČ / OTOK PRI IRSKI			
MESTO NA FLORIDI				REKA V ŠVICI, AARE / ASTAT		RIMSKI BOG LJUBEZNI / OLIVIA NEWTON						
AMERIŠKA PEVKA (PAT)		2			NAPAKA VODENJA ŽOGE PRI KOŠARKI		11					
ŽIVAHNO V GLASBI					SLADKO TROPSKO SADJE							

SESTAVIL: F. KALAN	TRIZLOŽNA PESNIŠKA STOPICA	NASELJE PRI KRANJU	KMEČKO NASELJE	EBENOVINA	OPLEČJE	ZMAGO SAGADIN	PERGAMONSKI KRALJ, ATAL	SPAJKA	ZAČRTANA SMER	ATA (NAREČNO)				

1. nagrada – knjiga dr. Bojana Knifica TRŽIČ V BESEDI IN SLIKI, spomini na prvo polovico in sredino 20. stoletja
2. nagrada – komplet smučarskega čaja in skodelice
3. nagrada – 2 brezplačni vstopnici za Tržiški muzej
4. nagrada – 2 brezplačni vstopnici za Tržiški muzej

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 29. avgusta 2018, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

	1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	

TRŽIŠKI MUZEJ, MUZEJSKA ULICA 11, TRŽIČ

DRUŽABNA KRONIKA

ZVEZDE IN KULINARIKA

Na Voglu so nedavno pripravili kulinarični večer pod zvezdami, na katerem sta svoji kuhalnici ponovno staknila znana slovenska kuharska mojstra, oba Gorenjca, Igor Jagodic in Uroš Štefelin.

Alenka Brun

Večer so poimenovali Kulinarični večer pod zvezdami in tudi letos je bila planinska koča Merjasec, ki ga je gostila, razprodana. Za jedilnik sta na 1537 metrih nadmorske višine s pomočjo gostinskih delavcev Vogla namreč ponovno poskrbela Igor Jagodic in Uroš Štefelin. Udeleženci kulinaričnega dogodka so se najprej pripeljali na Vogel z nihalko, ko je padla tema, pa so zvezdnato nebo lahko opazovali tudi s pomočjo teleskopa – skupaj z ljubiteljskim astronomom. Že kulinarični dogodek na tej višini je lahko nekaj romantičnega, če pa temu dodamo še opazovanje nočnega neba nad Bohinjem, se celotno doživetje še nadgradi. Tako smo pri Merjascu srečali nasmejana Gorenjca, zakonca Šimenc, Jernejo in Roka, ki sta z obiskom kulinaričnega večera proslavila osebni praznik: 22 let skupne življenjske poti.

Kuharska mojstra sta prisotne pred večerjo pozdravila, predstavila vsak svoje jedi pethodnega menija, še dodani pozdrav iz kuhinje, Štefelin pa je poudaril, da je tudi tokrat jedilnik prilagojen lokalnim surovinam. In tokrat na meniju nismo zasledili zlatovčice, smo pa jezersko postrv – in mimogrede izvedeli, da je bila to nekoč avtohtona riba obeh jezer, tako Bohinjskega kot Blejskega. V Klubu blanskih ribičev se trudijo, da bi jo ponovno pripeljali nazaj, je še povedal Štefelin. In ker naj bi preteklo leto vinska spremljava na večerji šepala, so letos poskrbeli za boljšo vinsko karto, kjer so k vsaki jedi predlagali vino, kar so gostje sprejeli z odobravajočim mrmranjem. Za uvodni glasbeni pozdrav v večer okusov na Voglu pa so zazvenele citre Danice Butinar iz Rateč.

Po pozdravu iz kuhinje, za katerega je poskrbel Jagodic in je paradižniku na krožniku delal družbo mladi bohinjski sir, je na mizo prišla Uroševa hladna predjed z marinirano jezersko postrvjo s kislo repo, čebulo in agrumi, omako vloženega čemaža in marinirano solatko. Tudi naslednji krožnik je bil Štefelinov: testenine, polnjene z mohantom, krema črnega korena, zeliščni drobljenec, črni orehi, zeliščna omaka z bohinjsko smetano in jurčki. Potem je prišla na vrsto Jagodičeva ričota z ragujem bohinjskega goveda, omako s kostnim mozgom, jurčki in vloženimi divjimi zelišči. Njegova je bila tudi sladica, kjer sta tokrat igrala glavni vlogi bohinjski jogurt in figa. Štefelin pa je poskrbel še za glavno jed, kjer so srninemu hrbtu na krožniku delali družbo polenta iz bohinjske trdinke s suho tepko, hruška, kuhana v rdeči pesi in vinu, krema zelene s hruško, vložena šmarna hrušica ter omaka iz rdeče pese in aronije.

Ekipa Vogel pred Merjascem: Lidija Beznik, Aleksandra Fiorelli in Tjaša Zupan

Danica Butinar iz Rateč je ponovno poskrbela, da so na Voglu zazvenele citre.

Elica Kuzmič prihaja iz Apač in dela kot natakarica v planinski koči Merjasec.

Zakonca Šimenc sta s kulinaričnim večerom pod zvezdami praznovala osebni praznik.

Igor Jagodic in Uroš Štefelin, znana slovenska kuharska mojstra, ki sta tudi ljubitelja domačih planin.

Marinirana jezerska postrv s kislo repo, čebulo in agrumi, omaka vloženega čemaža in marinirana solatka

VRTIMO GLOBUS

Robin Wright je vzela Clementa Giraudeta

Igralka **Robin Wright (51),** znana iz serije Hiša iz kart, se je poročila s svojim partnerjem, Francozom Clementom Giraudetom. Po poročanju revije People sta si poročne zaobljube izmenjala na intimni slovesnosti. Igralka je želela, da je poroka nekaj njunega, in ne del hollywoodskega šova. Nevesta je bila oblečena v dolgo čipkasto obleko v boemskem slogu. To je za Wrightovo tretji zakon, v preteklosti je bila poročena tudi z igralcem Seanom Pennom.

Poslovila se je Morgana King

Umrla je **Morgana King,** džezovska pevka in igralka, znana po vlogi soproge Marlona Branda v filmu Boter. Bolehala je za rakom limfe. Stara je bila 87 let. Kingova je več kot petdeset let pela po klubih in posnela več kot dvajset albumov. Njeno petje so občudovali mnogi, med drugimi Billie Holiday, Frank Sinatra, Duke Ellington, Dinah Washington in Eileen Farrell. Leta 1964 je prejela grammyja za najboljšo novo izvajalko. Njen zadnji javni nastop je bil leta 2000.

Na dan prišle fotografije Marilyn Monroe

Hollywoodska zvezdnica **Marilyn Monroe** je v filmu Neprilagojeni leta 1961 posnela gole prizore, ki so bili kasneje odstranjeni. Charles Casillo, avtor nove biografije slavne igralke, je odkril, da je takratni filmski producent Frank Taylor zase obdržal fotografije gole plavolaske. Po njegovi smrti leta 1999 se je njegov sin odločil, da jih deli z javnostjo. Če goli prizori ne bi bili odstranjeni iz filma, bi bili to prvi tovrstni prizori v zgodovini Hollywooda.

Je Nicki Minaj zabodla bivšega?

Ameriški raper Safaree (37) je svojo nekdanjo partnerko **Nicki Minaj (35)** obtožil poskusa uboja. »Se spomniš noči, ko si me zabodla in sem skoraj umrl? Iz stanovanja so me odnesli na nosilih. Policiji sem moral lagati, da sem poskušal storiti samomor, sicer bi pristala v zaporu,« je v burni razpravi na Twiterju med drugimi zapisal raper. Pevka pa ga je označila za lažnivca in mu očitala krajo kreditne kartice. Par sta bila dvanajst let.

Na prvem vinskem festivalu na Bledu so pri stojnici z vinskimi kozarci za »izposojo« kozarcev gostom festivala skrbele nasmejane Gorenjke: Kaja, Janina, Dajana in Anja. / Foto: A. B.

NAGRADNA KRIŽANKA

GORENJSKI GLAS	DODATEK JEDEM ZA BOLJŠI OKUS	VRSTA SEKIRE, DRVAČA	NAŠ IGRALEC (ALI)	ZAČETEK TEKMOVANJA
PADEC NA SPOLZKI PODLAGI	13			
GRŠKI PESNIK, ARATOS				
VZDEVEK PEVKE ALENKE ŠMID				
TRSKA				
PESNIK OGEN		9		
BOJAN ČOTAR			DEL POSTELJNEGA PERILA	TV ZASLON
REKA V ŠVICI, AAR				
GORENJSKI GLAS	NAŠ BIVŠI NOGOMETAŠ (VILI)	JURE KOŠIR / STAVBA ZA POBIRANJE MITNINE		
AZIJSKI VELETOK				
PISATELJ MAZZINI			16	
GORLJIV PLIN V NAFTI				
RAFAEL NADAL			NEPREGIBNA BESEDA V SLOVNICI	MATEMATIČNI IZRAZ
NOGOMETAŠ VRSALJKO / KITAJSKA DINASTIJA				5

SESTAVIL: F. KALAN	NAUK O ZVOKU	REKRUT	BIVŠA SL. PEVKA (TATJANA)	LAJANJE	EVA KOBE	STAVKA	VULKAN NA HAVAJIH (MAUNA)	IRHOVINA	OPOJNA PIJAČA	METODA RAZKUŽEVANJA	LOUIS TELLER	PREŽVEKOVALEC TOBAKA	BIVŠA EVROPSKA VALUTA, ECU	APARAT ZA SNEMANJE FILMOV	GORENJSKI GLAS	URAD, PISARNA	POLDRAG KAMEN	PODPORNIK UMETNOSTI / RADIJ
POČASEN PLES															ULIČNA ZAPREKA	10		
PISNA OCENA DELOVANJA	1										7				KRAJ PRI DOMŽALAH / ENA OD ELEKTROD			
HUJŠE KAZNIVO DEJANJE					SL. GLASBENICA (LINA) / VOJAŠKI VPAD						VRTNA RASTLINA / SKUPINA DEVETIH PEVCEV							MORSKA PTICA / DIŠEČA SNOV
BLIŽNJA STANOVALKA				12			ŠVEDSKO SMUČIŠČE	NAPETA ŽIVALSKA KOŽA					MERSKA KOLIČINA / BIBLIJSKI KRAJ V JUDEJI		3			
TIM ROBBINS			POTREBA PO PITJU / VZDEVEK, OZNAKA					NENAGLAŠENA BESEDA	BIKOBOREC / ANGLEŠKI FIZIK (PAUL)							SOSEDA ANGLEŽINJE	DRŽAVNIK CASTRO / MLEČNI IZDELEK	
HRVAŠKA NAFTNA DRUŽBA				MESTO V DALMACIJI / MODEL VOZILA HYUNDAI			6					AMERIŠKI PLES / DRVARSKA SEKIRA						
KITA (MANJŠ.)						NALEPKA								PERZIJSKI DUH ZLA, AHRIMAN				
MESTO V ZDA						ZEVSOV SIN, AJAK	ORANJE (ZAST.) / RT (MANJŠ.)							NAZIV	REČNA RIBA / PASJA PASMA			
ANAPA ATACAMA EMAVS KAČKET SKRADIN	NAŠ ARHITEKT (VOJTEH)	ODDELEK V BOLNICI / LENOST, MIROVANJE							15	AMERIŠKA PLOŠČINSKA MERA	DUŠEVNOST / IME VEČ NASELIJ V SLOVENIJI					AZIJSKA DRŽAVA		
VODNA ŽIVAL					PUŠČAVA V ČILU / ROMUNSKI TERENEC								MIRAN RUDAN / TRDA KOVINA (Cr)					
SUMERSKI BOG NEBA				PEVEC RAHIMOVSKI / ENICA				GRAFIK JUSTIN	KAPA S ŠČITNIKOM / TROPSKI SADEŽ									
PREMIK ZRAČNIH PLASTI						REJEC ČEBEL / DEL JEDILNEGA PRIBORA								NAKAZEN	MESTO NA OBALI			
NOEL REDDING			REZALNA PRIPRAVA / HRV. IGRALKA (NINA)				SMUČARKA GUT / VITEZ OKROGLE MIZE					KRAJ PRI SOCERBU / STARI SLOVANI	2					
TELIČEK		4			ŠAHIST MAZI / MORSKA ZAČIMBA					JED IZ GOVEJEGA ŽELODCA / BAJKA								
SREDNJEVEŠKI KONJENIK S KIRASOM								GL. MESTO JORDANIJE / ANŽE TAVČAR					ANA ROJE / IGOR VIDMAR					
KIRKINA DOMOVINA				VEDA O KULTURI LJUDSTEV OCEANIJE					8									
ZNAK V HOROSKOPU				SOL MLEČNE KISLINE							SLIKAR GROHAR							

OGORENJSKI GLAS	NAŠ BIVŠI NOGOMETAŠ (VILI)	JURE KOŠIR / STAVBA ZA POBIRANJE MITNINE		
ZADNJICA / LETOVIŠČE OB ČRNEM MORJU	11			
ŠTEKALIŠČE		MARKO ČRNČEC / PESNICA NOVY		
ŽIVALSKA NOGA, ŠAPA				
JADRANSKI OTOK / AFRIŠKI PTIČ TEKAČ				
TOMAŽ AHAČIČ / VIKTOR STERLE				
	14			

1. nagrada: zgoščenka NEW SWING QUARTET
2. nagrada: zgoščenka NEW SWING QUARTET
3. nagrada: zgoščenka NEW SWING QUARTET

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 29. avgusta 2018, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16

MODNI KLUB 3000, ULICA 1. AVGUSTA 7, KRANJ

Krvavec za obiskovalce zanimiv tudi poleti

Krvavec je z ohranjanjem planšarske tradicije in pestro ponudbo aktivnosti za obisk prav tako kot v zimski smučarski sezoni zanimiv tudi poleti.

Aleš Senožetnik, Jasna Paladin

Grad – Po ljudskem izročilu je pomenljivo ime Krvavec nastalo v času turških vpadov, ko so domačini Turke pod pretvezo zvabili v prepadne stene kokrskega grebena. Ime naj bi po tej verziji zgodbe nastalo po veliki količini prelite krvi. Druga verzija, ki je bolj razširjena v dolini, pa pripoveduje o ajdovskih deklicah, ki so ju lovili pesjani. Pred njimi sta se zatekli visoko v planine, pesjani pa so ubili njunega očeta in razdrli njegov grad v Komendskem borštu. Od žalosti sta ajdovski deklici jokali, dokler ni v dolino pridrl krvav potok solza.

Med številnimi turističnimi ponudniki je tudi Maria Mia Grillc iz Ekoturizma Viženčar.

Povsod na Krvavcu se obiskovalci lahko okrepčajo s pristnimi planšarskimi jedmi, kot sta kislo mleko in ajdovi žganci.

Na praznično sredo, 15. avgusta, so na Krvavcu pripravili dan odprtih vrat, s čimer so počastili tudi šestdesetletnico žičnice. Svojo ponudbo so predstavili Plaža Krvavec, Brunarica Sonček, Hotel Rozka, planšariji Florjan in Viženčar, Sladka terasa in Kekec. Pripravili so voden pohod po Poti pastirskih škratov, na planini Koren pa je župnik Pavle Juhant daroval sveto mašo ob dnevu Marijinega vnebovzetja. Dan se je zaključil s koncertom Vilija Resnika.

Pestro mitsko izročilo na Krvavcu negujejo še dandanašnji. Bitjem iz pripovedk so nedolgo tega pridali tudi pastirske škrate, s katerimi se najmlajši lahko spoznajo na pravljično-doživljajski poti, ki vodi skozi gozdove in pašnike, na njej pa se otroci lahko podajo na lov za biseri ajdovskih deklic, obiščejo Škratov vrh in se preizkusijo v vlogi pastirjev ali pa prisluhnejo Gori zvokov. Pot pastirskih škratov, projekt Brunarice Sonček, zavoda Škrateljc in drugih partnerjev je nedavno tudi ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo prepoznalo kot inovativen integralni turistični produkt.

Krvavec pa poleti ne privablja le družin z otroki, temveč tudi številne pohodnike, zeliščarje, ljubitelje narave in v zadnjih letih vse več gorskih kolesarjev. Bike park Krvavec namreč ponuja več kot trideset kilometrov označenih kolesarskih poti in spustov, primernih za vse stopnje kolesarskega znanja, in se ponaša z največjo višinsko razliko v spustih med vsemi tovrstnimi parki v Sloveniji.

Na RTC Krvavec sicer še vedno veliko večino prometa (okoli devetdeset odstotkov) ustvarijo pozimi, a v zadnjih letih poleti vsakokrat beležijo 15- do 20-odstotno rast. »Hotel Krvavec je trenutno polno zaseden, tako da goste usmerjamo tudi na druge ponudnike prenočišč. Čeprav promet poleti raste, pa smo še daleč od drugih alpskih središč v tujini, kjer poleti ustvarijo že več prometa kot pozimi. Veseli bomo, če se bosta poletna in zimska sezona nekoč izenačili,« pravi Špela Janša z RTC Krvavec, kjer so julija s kabinsko žičnico pripeljali dobrih dva tisoč, skupaj pa v dozdajšnji poletni sezoni približno 9500 potnikov.

Na pobočjih Krvavca se poleti pase več sto glav živine.

Čeprav ponudniki turističnih namestitev vsi po vrsti trdijo, da je muhasto julijsko vreme sezono nekoliko okrnilo, so trenutno kapacitete lepo zapolnjene, med obiskovalci pa je tudi vse več tujcev. V Ekoturizmu Viženčar na Kriški planini večinoma gostijo tujce. »Tujci znajo ceniti, česar Slovenci ne znamo. Trenutno imamo veliko Italijanov, tudi Nizozemcev in Angležev, mnogi med njimi se redno vračajo na Krvavec,« pravi Maria Mia Grillc iz Ekoturizma Viženčar.

V nedeljo, 19. avgusta, ob 10. uri bo pri Plečnikovi kapeli Marije Snežne na Krvavcu semenj oziroma tradicionalna žegnanjska maša.

Pohodništvo je ena najbolj razširjenih oblik rekreacije na Krvavcu.

Podobno pripoveduje tudi Manca Bajželj iz Hotela Rozka, ki po obnovi ob uničujočem požaru že drugo poletno sezono privablja tako domače kot tuje goste. »Prihajajo tranzitni gostje, ki se spotoma ustavijo pri nas, saj jim nižje poletne temperature odgovarjajo. Med domačimi gosti je veliko družin, ki izkoristijo popuste spletnih bonov, mnogi pa pri nas rezervirajo razna organizirana druženja,« pravi Bajžljeva. V hotelu namreč organizirajo t. i. team building-e, letos pa začenjajo tudi s poročnimi slavji.

Za najpristnejšo izkušnjo Krvavca pa skrbijo pastirji, ki še danes ohranjajo tradicijo planšarstva. Trenutno se na planini pase več sto glav živine, kar še dodatno pripomore k idiličnemu vzdušju. Na menijih pa so stalnica pastirske jedi, kot so ajdovi žganci, kislo zelje in masovnik. Razlogov za obisk Krvavca, ki je tudi odlično izhodišče za obiskovanje nekaterih vrhov Kamniško-Savinjskih Alp, je torej več kot dovolj.

Kar je domače, je najboljše

Suzana P. Kovačič

Kranj – »Trgovinica se sramežljivo skriva za ograjo ... Lastnik boža svoje izdelke domačega izvora, ki se niso rodili na ladji ali guncali na tovornjaku! Gleda k vratom in čaka na kupce ...« Takole je med drugim zapisal v pismo Gorenjskemu glasu bralec in skorajšnji sosed trgovinice Bučka, ki svoja vrata vsako jutro odpre nedaleč stran od vodovodnega stolpa. In smo šli po bralčevem namigu, naj se o ponudbi sami prepričamo. Vodjo Cateringa Bučka Hamdijo Muzaferovića smo vprašali, kako lahko konkurirajo velikim centrom. »Po eni strani – iskreno, težko. Po drugi strani pa niti ne, ker imamo specifične izdelke. Smo majhno družinsko podjetje in vse, kar naredimo, naredimo ročno na poseben način. To so npr. presni piškoti, presne torte, pirini kruhki, gibanica iz ajdove, pirine moke brez jajc, piškoti brez jajc, moke, glutena ... kakovostnega končnega izdelka pa ni brez ekološko pridelanih surovin in mojstra, ki to naredi. Mojstrica priprave je moja žena. Že ko testo mesi, ve, kakšen bo končni izdelek, ker vse dela z občutkom. Recepte ima v glavi, ne na internetu. Izdelki so sveže pripravljeni, najeto imamo delavnico na Planini, dan se za našo družino začne ob treh, štirih zjutraj.« Hamdija pravi, da ljudje počasi, a vse bolj posegajo po lokalnem, zato so ponudbo razširili s sadjem, zelenjavo in še nekaterimi pridelki slovenskih kmetov.

Hamdija Muzaferović s pladnjem gibanice iz družinske delavnice / Foto: Tina Dokl

Kosci postavili Guinnessov rekord

Na smučišču v Cerknem so postavili Guinnessov rekord v največjem številu koscev, ki so kosili po starem z ročno koso. Dogodek je organiziralo Društvo podeželske mladine Škofja Loka.

Maša Likosar

V Guinnessovo knjigo rekordov se bo vpisalo 564 koscev, ki so v določenem času pokosili štiri kvadratne metre velike parcele. / Foto: arhiv Zveze slovenske podeželske mladine

Cerkno – Društvu podeželske mladine Škofja Loka, ki letos praznuje 25-letnico delovanja, je uspel dosežek, ki se bo zapisal med največje in večne. Vpisali se bodo v Guinnessovo knjigo rekordov kot najštevilnejša skupina koscev na svetu. Predsednik društva Klemen Mezeg pravi, da je bil glavni namen dogodka ohranjanje tradicije in starih kmečkih navad. »Nismo pričakovali takega odziva, še manj rekorda, predvidevali smo sto, morda dvesto koscev, a število je preseglo vse meje in res sem zadovoljen in ponosen, da smo organizirali dogodek, ki je zagotovo neponovljiv,« pojasni Mezeg in doda: »Zavedamo se, da mnogim kmetom tovrstni dogodki veliko pomenijo, ker nas vrnejo v stare čase, k starim običajem, ki v sodobnem času nekoliko izgubljajo pomen, zato je še toliko pomembnejše, da smo se ravno s košnjo po starem za večno zapisali med najboljše.«

Veljavnost rekorda je bila pogojena s pokošeno parcelo v velikosti štirih kvadratnih metrov, za kar so udeleženci imeli od dveh do petnajst minut, sami so si morali priskrbeti tudi ročno koso in primerno obutev. Navodila je upoštevalo kar 564 koscev, med njimi tudi predsednik Borut Pahor, ki je z veseljem poprijel za ročno koso, društvu pa je tudi čestital za organizacijo in pohvalil mlade gospodarje kmetij. Dogodek je opazovalo dvajset neodvisnih spremljevalcev in dve priči, ki so ob koncu preverili, kako je pokošeno, in ocenili, ali je vredno naziva svetovni rekord. Vso zbrano dokumentacijo so organizatorji dogodka nato posredovali komisiji Guinnessove knjige rekordov, sledi nekajmesečno čakanje, da rekord tudi uradno potrdijo, neuradno pa naj bi bil že postavljen.

Prireditev so spremljali številni obiskovalci, ki so s petjem in vriskanjem bodrili kosce in kosice, med katerimi je najmlajši štel 16, najstarejši pa 88 let. Rekordne košnje so se udeležili tudi gostje iz Južne Afrike, Velike Britanije in Poljske.

Slovenski finale mestnih iger

Vilma Stanovnik

Kranj – Na letnem kopališču v Kranju bo danes z začetkom ob 19.30 potekal finale mestnih iger, imenovanih City Games 2018. Igre so zabavno-športnega značaja po vzoru nekdanjih Iger brez meja. Organizatorji vabijo k navijanju in spodbujanju ekip, ki se bodo pomerile v različnih spretnostnih nalogah v vodi in ob njej. Svojo ekipo ima tudi Kranj. Zmagovalec tekmovanja se bo uvrstil na mednarodni finale. Vstop je prost, kopališče pa bo za kopanje ves dan zaprto.

Avtorica je malce šaljivo zapisala: »Bolje preprečiti, kot škropiti.“ Del knjige je namenjen preventivi (krepitvi rastlin) - kaj narediti, da rastline ne bodo zbolele. Drugi del pa obravnava varstvo vrtnin na naraven način. Ko se pojavijo težave, pa so pomembni napotki za domačo pripravo ali pa nakup eko pripravkov, biotičnih pripravkov, bio stimulatorjev,.... V knjigi najdemo odgovor za vse težave, ki nas pestijo na vrtu.

224 strani, 170 x 235 mm, mehka vezava

19 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. **Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.**

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

LOTO

Rezultati 65. kroga – 15. avgusta 2018
7, 12, 20, 23, 24, 25, 26 in 4

Loto PLUS: **6, 13, 20, 29, 33, 34, 36 in 18**
Lotko: **1 7 1 8 4 7**

Sklad 66. kroga za Sedmico: **4.080.000 EUR**
Sklad 66. kroga za PLUS: **250.000 EUR**
Sklad 66. kroga za Lotka: **850.000 EUR**

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

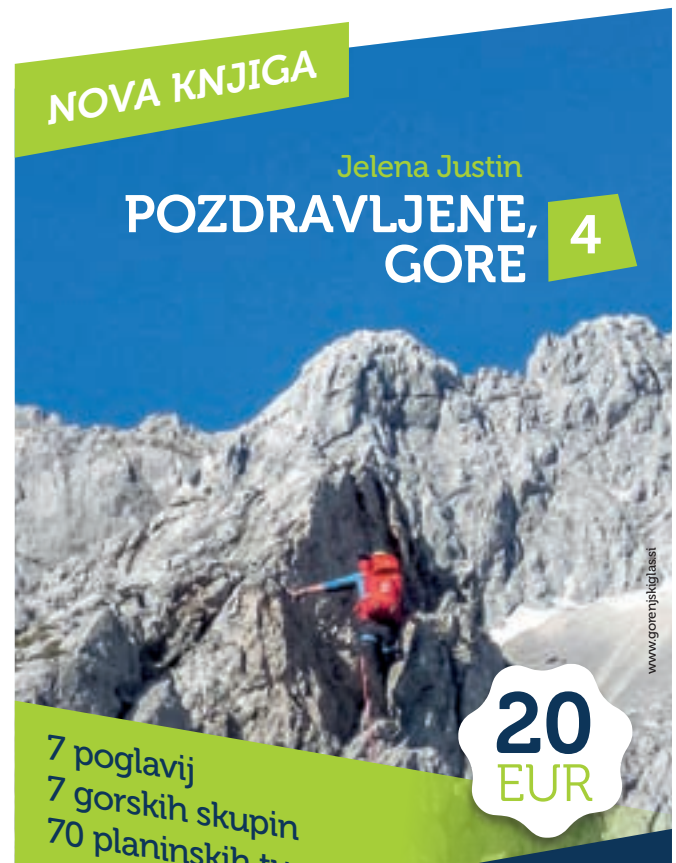

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

KOPALNI IZOLA: 21. 8., 23. 8., 24. 8.; **TERME TUHELJ:** 18.–21. 10.; **BANJA VRUĆICA S PIRAMIDAMI:** 23.–25. 11.; **MEDŽUGORJE Z MANDARINAMI:** 5.–7. 10., 27.–29. 10.; **MANDARINE:** 5.–7. 10., 12.–14. 10., 14.–16. 10.; **MADŽARSKE TOPLICE:** 4.–8. 11.. **www.rozmanbus.si**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

16. EU ples brez meja

Tržič – V soboto, 18. avgusta, se bomo z boroveljskimi prijatelji ponovno srečali na vrhu ljubeljskega prelaza. Srečanje občanov sosednjih občin, srečanje ljudi z obeh strani Karavank, ki jih je nekdaj ločevala državna meja, dokazuje, da sodelovanje in prijateljstvo nista le besedi na papirju. Program se s pozdravnima nagovoroma županov in dvojezičnim gorskim bogoslužjem začne ob 10. uri, po uradnem delu pa bo za zabavo in ples skrbel Trio Drava.

Žegnanje in sveta maša na Krvavcu

Cerklje – V nedeljo, 19. avgusta, bo na Krvavcu žegnanje oziroma semenj, ki se bo začel ob 10. uri s tradicionalno žegnanjsko sveto mašo pri Plečnikovi kapelici Marije Snežne. Sveto mašo bo daroval predoseljski župnik in cerkljanski rojak Ivan Jenko.

Aktivnosti Medgeneracijskega centra

Kranj – V Medgeneracijskem centru Kranj se bodo odvijale naslednje brezplačne aktivnosti: v petek, 17. avgusta, ob 18. uri petje ljudskih pesmi; ob 17. uri družabni večer ob igri taroka; v torek, 21. avgusta, ob 10.30 vesele konverzacijske urice – nemščina. Obvezna prijava na brezplačne dogodke na tel. 041 724 134 ali e-naslov mck-prijava@luniverza.si.

Festival praženega krompirja v Doberdobu

Naklo, Kokrica – Turistični društvi Naklo in Kokrica vabita v soboto, 1. septembra, na 18. Svetovni festival praženega krompirja v Doberdob. V Naklem bo odhod izpred Doma Janeza Filipiča ob 6.20, na Kokrici pa izpred trgovine Mercator ob 6.30. Ogledali si bomo središče Doberdoba, obiskali zgodovinsko-naravoslovni muzej naravnega rezervata Doberdobsko in Prelosno jezero, opoldne pa bomo pokusili različne vrste praženega krompirja. Ob vrnitvi bomo obiskali butično pivovarno v Ajdovščini, kjer bomo poskusili njihova odlična piva. Prijave do zapolnitve mest v avtobusu sprejemajo v gostilnici Kresnik v Naklem.

IZLETI

Izlet po avstrijski Koroški

Britof – DU Britof - Predoslje vas v sredo, 22. avgusta, vabi na izlet po avstrijski Koroški (grad Landskron, Dobrač, Beljak). Cena izleta je 48 evrov, vključuje pa prevoz, vodenje, vstopnine, malico, kosilo in pijačo ob postankih. Prijave sprejema Tone Oblak na tel. 031 494 422.

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 18. 8.
21.10 MISIJA: NEMOGOČE – IZPAD
15.10, 19.00 MAMMA MIA! SPET ZAČENJA SE
13.30 RAČKA, RAČKA, GOS, sinhro.
17.15 HOTEL TRANSILVANIJA 3: VSI NA MORJE!, sinhro
TRANSILVANIJA 3: VSI NA MORJE!, sinhro.
13.40, 15.40, 17.40 HOTEL TRANSILVANIJA 3: VSI NA MORJE!, 3D, sinhro.
21.15 SICARIO 2: VOJNA BREZ PRAVIL
17.50 NEBOTIČNIK
20.40 IZGUBLJENA MED VALOVI
16.00 NEVERJETNI 2, sinhro.

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 18. 8.
15.00, 18.30, 20.00, 21.40 MISIJA: NEMOGOČE – IZPAD
15.50, 18.15, 20.30 MAMMA MIA! S PET ZAČENJA SE
19.40 HOTEL TRANSILVANIJA 3: VSI NA MORJE!
14.40, 16.40, 18.40 HOTEL

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 17. 8.
20.30 NE SKRBI, PEŠ NE BO PRIŠEL DALEČ

Sobota, 18. 8., in nedelja, 19. 8.
18.30 HOTEL TRANSILVANIJA 3: VSI NA MORJE!, sinhro. (v soboto 3D)
20.30 NE SKRBI, PEŠ NE BO PRIŠEL DALEČ

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Družinski pohod na Košuto

Preddvor – Občinska organizacija borcev za vrednote NOB Preddvor vabi v soboto, 18. avgusta, občane, člane in pohodnike na družinski pohod k bolnišnici Košuta. Zbor bo ob 9. uri na parkirišču nad Vaškarjem v Bašlju.

Pohod na Hruško planino

Preddvor – Pohodniki Društva upokojencev Preddvor organizirajo pohod na Hruško planino, in sicer v torek, 21. avgusta. Zbor ob 7. uri na običajnem mestu v Preddvoru, nato z osebnimi avtomobili do izhodišča Plavški Rovt.

Kolesarski izlet

Kranj – DU Kranj organizira kolesarski izlet Kranj–Bašelj–Kranj v torek, 21. avgusta. Zbor ob 8. uri izpred nekdanje trgovske šole na Župančičevi ulici. Srednje zahteven izlet, približno štirideset kilometrov. V primeru dežja izlet odpade.

Pohod na Veliki Nabojs

Kranj – PD Iskra Kranj vabi v soboto, 1. septembra, na Veliki Nabojs (2313 m) v Zahodnih Julijskih Alpah. Na vrh se bomo povzpeli iz Zajzere, mimo koče Pellarini in prek Nabojsove škrbine. Potrebna je ustrezna kondicija, 8–9 ur hoje, viš. razl. 1400 m, ponekod zelo zahtevna pot. O opremi se posvetujte z vodnikoma. Odhod z minibusom ali osebnimi avtomobili izpred Mercator Centra Primskovo ob 5.30. Prijave in informacije: Breda Pirc – 051 397 040, bredapirc@gmail.com; Luka Švegelj – 068 168 257, lukasvegelj@gmail.com.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 18. avgusta, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Prvo Pavlovo misijonsko potovanje ob 9. uri ter predavanje Ellen White V luči Svetega pisma ob 10.30.

KONCERTI

Klapa Mali Grad v Sokolskem domu

Škofja Loka – V petek, 17. avgusta, bo ob 20. uri v Kristalni dvorani Sokolskega doma koncertni večer s Klapo Mali Grad.

PREDSTAVE

Torkova kinoteka

Jesenice – V Kolpernu na Stari Savi si v torek, 21. avgusta, ob 20. uri lahko ogledate glasbeni dokumentarec Gimme Danger v režiji Jima Jarmuscha. Vstopnine ni.

Izžrebani nagrajenci nagradne križanke objavljene v časopisu Gorenjski glas, 31. julija 2018, z geslom PRETECITE KAMNIŠKO DESETKO, so: 1. nagrado Štartnino na Veronikin tek in majico prejme **Kaurin Minka** iz Radovljice, 2. nagrado Obisk predstave v okviru Abonmaja Kam'nček prejme **Milan Bolka** iz Cerkelj in 3. knjižno nagrado: The Slovenia Book – Top 100 destinations prejme **Andrej Skumavc** iz Mojstrane. Nagrajencem iskreno čestitamo.

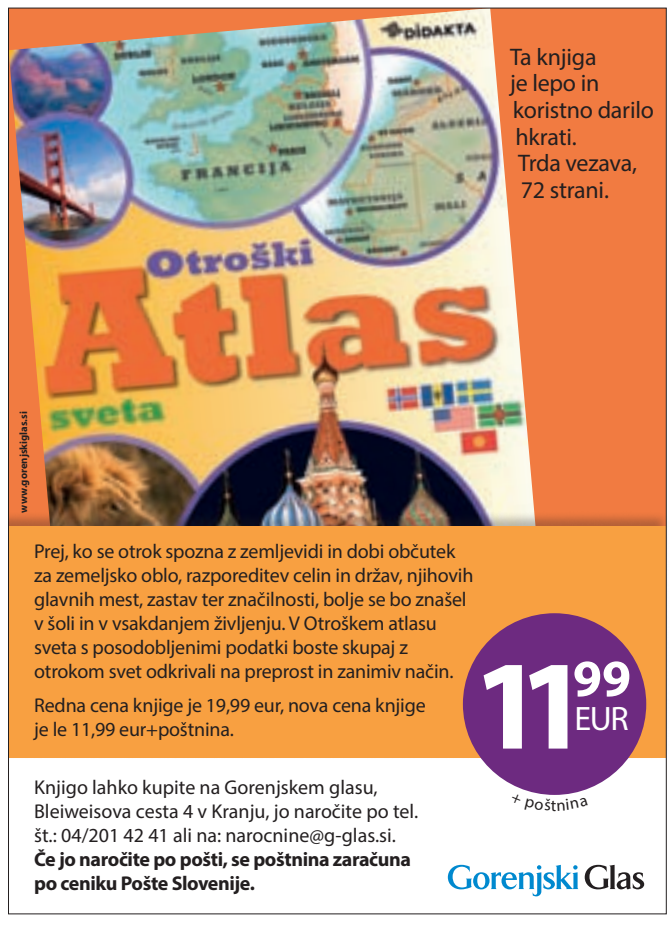

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

PRODAM

3-SOBNO meščansko stanovanje v centru Šk. Loke, 113 m2 skupne površine, 99.000 EUR, tel.: 040/829-178 18002383

K3 KERN d.o.o.
NEPREMIČNINE
GSM 051/320 700
Oldhamska cesta 12, 4000 Kranj
T: 04/202 13 53, E: info@k3-kern.si
www.k3-kern.si

NAJAMEM

IŠČEM 1,5 sobno stanovanje za dve osebi v okolici Kranja, lahko je v hiši ali bloku, po solidni ceni, obe zaposleni, tel.: 030/278-598 18002446

fesst
FESST, d. o. o., nepremičninska družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta: info@fesst.si
Internet: www.fesst.si

domplan
Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, **F:** 04/20 68 701
M: 030 641 621, **I:** www.domplan.si
E: domplan@domplan.si
V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljive in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami.
Obiščite nas na naši spletni strani:
www.domplan.si

POSESTI

PRODAM

GOZD v izmeri 7941 m2, KO Kranjska Gora, tel.: 040/297-732 18002518

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

HYUNDAI Accent, l. 2002, reg. do 5/2019, ugodno, tel.: 041/376-174 18002484

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

KARAMBOLIRANO vozilo ali vozilo v okvari, od let. 2000 dalje. Ugrica Blaž, s.p., Drulovka 38, Kranj, tel.: 041/349-857 18002275

VOZILO - poškodovano ali v okvari, od letnika 2002 dalje. Avto Tojos, Tomislav Josipovič, s.p., Drulovka 23 a, Kranj, tel.: 031/629-504 18002369

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

SUH smrekov in hrastov žagan les, debeline 25 mm in 50 mm, tel.: 040/201-364 18002432

KUPIM

ODKUPUJEMO kostanjeve drogove (za elektrogospodarstvo), dolžine 9 - 11 m, tudi neobeljene, SES, d. o. o., Opekarska ul. 22, Maribor, tel.: 041/865-596, 031/339-928 18002477

KURIVO

PRODAM

DRVA metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 18002362

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

JEDILNI kot, na novo obnovljen, raztegljivo mizo in dva stola, tel.: 031/495-502 18002511

OGREVANJE, HLAJENJE

PRODAM

PANASONIC klimat, hlajenje 2,6 KW, gretje 3,6 KW in zunanje stopnice, tel.: 031/640-923 18002497

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

NOVO sobno kolo, C60magnetic, 150 eur ter Ketler Eliptik Vito xs (nov orbitrek), 300 eur, tel.: 04/57-42-661 18002490

ROLARJE št. 39, cena 10 eur, tel.: 040/232-490 18002494

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE, unikati; izjemne tehnične, umetnostne, sporočilne in energ. vrednosti, tel.: 040/567-544 18002351

STARINE

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kovance in drobnarije, tel.: 051/258-936 18002366

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM

MOŠKE kavbojke, nove, velikost 34, cena 5 eur, tel.: 040/232-490 18002496

SUPERGE Adidas, nove, št. 43, cena 5 eur, tel.: 040/232-490 18002495

ŽIVALI IN RASTLINE

PODARIM

DVA mucka, rumeno-bela, 3 mesece stara, Podhom 42, Zgornje Gorje, tel.: 04/57-25-618, 040/602-839 18002476

KMETIJSKI STROJI

KUPIM

NAKLADALKO za seno, lahko neizpravno in tračni obračalnik, tel.: 041/204-925 18002510

TRAKTOR, prikolico in mini bager, lahko v okvari, tel.: 031/500-933 18002376

TRAKTOR in kiperprikolico, tel.: 041/680-684 18002489

PRIDELKI

PRODAM

1,2 HA silažne koruze, Sorško polje, tel.: 041/873-795 18002515

DOMAČE slive, ugodno, tel.: 051/262-579 18002516

DOMAČI česen, sušeni in čebulo, tel.: 031/641-643 18002505

HRUŠKE za žganjekuho, tel.: 040/505-031 18002519

PREČIŠČENO seme enoletne trave, Tetraflorum, tel.: 041/416-241 18002491

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

RDEČO peso, rdeče in rumeno korenje, Smolej, Luže 22/a, tel.: 041/789-608 18002422

RDEČO peso, korenje, česen, čebulo, krompir eko, možna dostava, tel.: 031/311-855 18002492

RDEČO peso, domači paradižnik in čebulo, tel.: 041/549-713 18002508

SVEŽE plodove aronije, okolica Škofje Loke - Medvod, cena 5 eur/kg, tel.: 031/332-661 18002514

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

BIKA simentalca, starega 20 mesecev, tel.: 04/53-36-138 18002487

BIKCA in teličko ČB/LIM, stara 14 dni, tel.: 041/357-944 18002498

BIKCA simentalca, starega 20 dni, tel.: 041/955-080 18002507

BREJO kravo in brejo telico simentalko, tel.: 041/585-986 18002512

KOKOŠI - nesnice, jarkice, rjave, pred nesnostjo, pripeljemo na dom, Matej Bulovec s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 18002371

NESNICE rjave, grahaste, črne pred nesnostjo, brezplačna dostava na dom po celotni Sloveniji, Vzreja nesnic Tibaot Svatina Vanja, Babinci 49, 9240 Ljutomer, tel.: 02/58-21-401 18002312

PRAŠIČE za nadaljno rejo do 120 kg po ceni 1,9 eur, Globočnik, Voglje, tel.: 041/745-685 18002481

PRAŠIČE težke cca. 20 kg, domače reje, tel.: 041/711-691 18002513

RJAVE jarkice, v začetku nesnosti, Stanonik, Log 9, Škofja Loka, tel.: 04/51-85-580, 041/694-285 18002463

TELIČKO ciko, staro 17 mesecev, tel.: 040/206-003 18002488

TELIČKO križano, črnobelo - limuzin, staro 3 tedne, tel.: 041/860-207 18002493

ZAJCE, tel.: 031/828-594 18002500

KUPIM

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh - nove višje cene, eko plus. Kogler Franz A. d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 18002370

OSTALO

PRODAM

STARO kmetijsko orodje, brane, plug, pajk, mlatilnico, tel.: 031/692-315 18002499

IŠČEM

MLADA družina išče hribovsko kmetijo nekje na Gorenjskem, tel.: 031/438-292 18002506

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

RESTAVRACIJA Okarina Bled zaposli izkušenega natakarja/ico, plačilo 13 eur/h, Okarina Etno, d.o.o., Koritenska cesta 18, Bled, tel.: 041/632-369 18002520

ZAPOSLIMO voznika kamiona enodnevnih prevozov po Sloveniji, izpit C kategorije. Prijave na 041/698-385, g. Boštjan Bertoncelj ali na bostjan.bertoncelj@agromobil.si. Agro Mobil, d.o.o., Letališka 37, Šenčur 18002485

ZAPOSLIMO delavca v gozdarstvu z znanjem vseh gozdarskih del, Gozdarstvo Meglič, d.o.o., Potarje 19, Tržič, tel.: 041/760-821 18002483

DELO dobi kuhinjska pomočnica, nedelje proste, Viktor Marinšek s.p., Podbrezje 36, Naklo, tel.: 041/740-691 18002501

IŠČEM

VOZNIK kiperja C.E, NPK koda 95, možnost subvencije RZZZ za dobo dveh let, 11.000 eur, tel.: 040/389-518 18002509

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 18002363

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela - z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, 041/222-741, www.gradton.si 18002365

BELJENJE, sanacija plesni, glajenje in brušenje sten, dekorativni ometi in opleski, barvanje napuščev in fasad vam nudi Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 18002297

FLORJANI, d.o.o., C. na Brdo 33, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 18002364

IZ vaših jabolk vam stisnemo sok in ga tudi pasteriziramo, Kmetija Matijovc, Janko Jeglič n.d.d.k., Podbrezje 192, 4202 Naklo, tel.: 041/538-583 18002431

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtanje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko Rajko s.p., Brezje pri Dobu 4 a, Dob, tel.: 051/828-419 18002372

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 18002094

TESNJENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 18002361

ŽE 23 LET z vami grad. podjetje REDŽO.B d.o.o., Adergas 13, Cerklje - izvajamo vse od temeljev do streh, notranji ometi, predelne stene, vse vrste fasad, kamnite in betonske škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, tel.: 041/294-279, 041/589-996 18002271

ZASEBNI STIKI

ŽENITNE ponudbe za iskrene ljudi zrelih ter starejših let. http://www.zau.si, tel.: 031/836-378 18002367

RAZNO

PRODAM

ČEBELJE družine v panjih in gozdarsko vitlo Tajfun, 5 t, tel.: 041/912-435 18002502

DVA kovinska soda za vino in hidravlično prešo za mošt, tel.: 031/202-639 18002504

DVE menažni posodi in ženske plenice, vel. M, tel.: 040/854-721 18002517

KOTEL za žganjekuho, 60 l, zelo lepo ohranjen, dve vagi in lovsko svečano obleko, št. 54, tel.: 040/661-090 18002486

ŠROTOR za vrtne odpadke in kopalno kad iz poliestra, večja, za štiri osebe, okrogla, tel.: 041/294-958 18002430

KUPIM

KOTEL za kuhanje žganja ter sušilec sadja, ABC Gorenje, tel.: 04/25-76-421 18002503

IŠČEM

STARE, nedelujoče pralne stroje, računalnike, klime, pipe, železo, odpeljem brezplačno, tel.: 070/385-956 18002309

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druži nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.
(Mila Kačič)

Globoko pretreseni sporočamo žalostno vest, da je umrl naš dragi sodelavec

Jožef Tušek

(1962-2018)

Od njega smo se poslovili v sredo, 15. avgusta 2018, na pokopališču v Selcih.
Ohranili ga bomo v lepem spominu.

SIBO G. d.o.o.

Veseli s teboj smo živeli,
žalostni, ker te več ni.
Ostali so lepi spomini,
z nami potoval boš vse dni.
Ati, počivaj v miru!

ZAHVALA

V 68. letu starosti se je od nas za vedno poslovil naš dragi mož, ati, ata, brat, stric, svak, bratranec in boter

Martin Pičman

iz Kokrice

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem, sodelavcem, ki ste nam stali ob strani in izrekli sožalje ter za podarjene sveče in sv. maše. Zahvaljujemo se tudi župniku za sočutno opravljeno pogrebno mašo ter pevcem za lepo odpete pesmi. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi

Smrt se izlila je v bledo obličje,
pogled je zaplaval v neznani pokoj,
ni več trpljenja, ne bolečine,
življenje je trudno končalo svoj boj.
(S. Gregorčič)

ZAHVALA

Odšla je naša Primorka

Erna Bura

rojena Škvarč (1933)

Hvala vsem in vsakemu posebej, ki ste leta skrbeli za njeno dobro počutje in nam pomagali v lajšanju njenih bolezenskih težav. Pogreb je bil na njeno željo v ožjem družinskem krogu dne 13. avgusta 2018.

Sin Marko in hči Nevenka z družino, sorodniki in prijatelji
Kranj, Ajdovščina, Zürich, Edinburgh, Adelaide, Zagreb

Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.
(T. Pavček)

OSMRTNICA

Sporočamo, da se je v 89. letu poslovil naš dragi mož, oče, dedek in pradedek

Franc Bitenc

rojen 24. 11. 1929

Žara bo v soboto, 18. avgusta 2018, od 8. ure dalje v poslovilni vežici na pokopališču v Kranju. Pogreb bo prav tako v soboto, 18. avgusta 2018, ob 11. uri v Kranju.

Žalujoči: žena Magda, sin Iztok z ženo Tanjo ter vnuk Matevž z družino in vnukinja Katja
Kranj, 18. avgusta 2018

Zdaj se spočij, izmučeno srce.
Zdaj se spočijte, zdelane roke.
Zaprte so utrujene oči,
le moja drobna lučka še brli.

ZAHVALA

V 89. letu se je od nas poslovil dragi mož in ata

Silvo Jerala

iz Drulovke pri Kranju

Za vso skrb in lajšanje bolečin v zadnjih dneh se iskreno zahvaljujemo osebju Nefrološkega oddelka bolnišnice Jesenice. Posebno zahvalo izrekamo gospodu župniku za tolažbo, lepo opravljen obred in sveto mašo, prav tako gospodu Alojzu za zvonjenje. Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Anica ter hčerki Tatjana in Mojca z družinama

Življenje ni tisto kar se zdi,
je le utrip na poti k večnosti.
In pride dan, ko si izmučeno telo
želi le še spati in v večni sen odpotovati.

ZAHVALA

Ob smrti očeta, starega očeta, tasta, brata in strica

Jožeta Aljančiča

iz Podbrezij

se zahvaljujem vsem sorodnikom, sodelavcem, prijateljem, znancem in sosedom za izrečena sožalja, podarjene sveče in cvetje ter denarno pomoč. Zahvaljujem se gospodu župniku za opravljen obred, Tonetu za poslovilne besede, Navčku za organizacijo pogreba. Zahvaljujem se osebju Doma starejših občanov v Naklem za vso skrb in nego v času njegove težke bolezni ter sosedi Polajnar Anici za vso podporo. Še enkrat hvala vsem in vsakemu posebej.

Žalujoči: sin Janez z družino

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustila draga žena, mama, oma, sestra, teta in tašča

Marija Kranjc

rojena Rebec, iz Postojne, 1933–2018

Ob boleči izgubi drage mame se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja in podarjene sveče. Posebno zahvalo izrekamo dr. Pogačnik Peternelovi in sestri Vesni, zdravnici dr. Kuzmini in sestram bolnišnice Sežana za lajšanje bolečin v času njene bolezni. Hvala pogrebni službi Komunale Kranj, še posebej g. Gregu, pevcem in duhovniku za lep obred. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeno zadnjo pot.

Žalujoči vsi njeni

Anketa

Trgovine za praznike zaprte

Maša Likosar

S 15. avgustom je začela veljati nova kolektivna pogodba za trgovine, ki določa, da morajo biti trgovine vseh petnajst dela prostih praznični dni v letu zaprte. Kupce smo vprašali, ali vedo za novo določbo in ali se z zaprtjem trgovin strinjajo.

Foto: Tina Dokl

Ferdo Kastrat, Kranj:

»Vedel sem za novo določbo in z njo se popolnoma strinjam. Tudi uslužbenci trgovin imajo družine in prav je, da jim čas namenijo vsaj za praznike. V trgovine za praznike nisem zahajal.«

Ajra Lavrič, Naklo:

»Nisem zasledila, da bodo trgovine po novem za praznike zaprte, se pa s tem strinjam, ker ni potrebe, da so ves čas odprte. Za praznik sem včasih šla v trgovino, a le če je bil nakup nujen.«

Kristina Uranič, Naklo:

»Delam v trgovini in se mi zdi zaprtje trgovin ob praznikih zelo pametno, zaprte bi morale biti tudi vse nedelje. Na praznik nikoli ne grem v trgovino, čas takrat raje namenim družini.«

Tomaž Kavčič, Dražgoše:

»Nisem vedel za zaprtje, mi je pa pravzaprav vseeno, ker tudi sam delam za praznike in nimam občutka, kdaj je dela prost dan. Če sem kaj potreboval, sem šel v trgovino tudi za praznik.«

Zdenka Frantar, Kranj:

»Ob praznikih in nedeljah ne kupujem, ker imajo tudi prodajalci pravico, da so prosti. Ne maram zahajati v trgovine, ker so prepolne kupcev, sploh pa ne dan pred praznikom.«

Pri devetdesetih letih poletel s padalom

Devetdesetletni Jože Kalan iz Mekinj pri Kamniku je visoki življenjski jubilej praznoval visoko v zraku. Svojci so mu namreč izpolnili veliko željo in mu podarili polet s padalom v tandemu.

Jasna Paladin

Kamnik – Da se ne boji prepadnih sten in da ima višino pravzaprav zelo rad, je Jože Kalan dokončno spoznal po upokojitvi pred štiridesetimi leti, ko se je najraje podal visoko v hribe oz. tja »kamor se lahko daleč pljune«, kakor nam slikovito pove. Prej za rekreacijo ni bilo kaj dosti časa, saj je ob družini in delu miličnika zidal še domačo hišo.

Pri osemdesetih si je prvič zaželel poleteti s padalom – v tandemu, seveda, saj drugače ni šlo. Pri uresničitvi te želje mu je pomagala snaha Majda Kalan, učiteljica matematike na kamniški osnovni šoli, ki je sodelavca Simeona Klokočovnika, učitelja športne vzgoje in učitelja jadralnega padalstva, prepričala, da je njen predlog vzel resno. »Priznam, zelo nerad sem takrat privolil, pri starejših nikdar ne veš, kako močno srce imajo in kako močne kosti, a ko sem spoznal Jožeta, sem hitro videl, da je kljub svojim letom zelo vitalen in žilav gospod – in potem me ni več skrbelo. Polet se nama je izšel odlično, tudi drugič in tretjič, ob njegovem 82. in 86. rojstnem dnevu, zato tudi letos konec julija nisem imel nobenih pomislekov več, le idealne vremenske razmere sva morala počakati,« nam je razložil Klokočovnik in v isti sapi priznal, da tako starim tovrstne podvige sicer odsvetuje.

Jože Kalan pred poletom s padalom v tandemu s Krvavca. Veliko željo mu je uresničil učitelj jadralnega padalstva Simeon Klokočovnik iz Kamnika. / Foto: arhiv družine Kalan

Kot nam je pred dnevi predstavil Jože Kalan, medtem ko lista po albumu fotografij, ki so mu ga po podvigu izdelali domači, sta s padalom poletela s Krvavca, pristala pa nedaleč od domače hiše v Mekinjah. Užival je vsako minuto več kot uro in pol dolgega poleta in prav nič ne skriva, kaj si v življenju še želi. »Poleteti s padalom še kdaj, če ne prej, pa za stoti rojstni dan!« Morda se zdi želja nenavadna, a vsi, ki Jožeta poznajo, vedo povedati, da je zelo aktiven. Z ženo Ano vsako jutro telovadita v kamniški Šoli zdravja, še vedno se vozi s kolesom in tudi avto vozi sam.

Kakšen pa je recept za tako aktivno starost? »Z vsem, kar si želite, začnite že danes in ne odlašajte na jutri,« sklene za konec.

Nova urbana oprema za kolesarje

Vilma Stanovnik

Kranj – Kar 218 tisoč evrov je po projektantski oceni vreden projekt, s katerim je kranjska občina uspešno kandidirala za evropska sredstva, in sicer v okviru ukrepov na področju trajnostne mobilnosti Kohezijskega sklada, pri čemer pričakujejo povrnitev upravičenih stroškov v vrednosti do 143 tisoč evrov.

Nova urbana oprema za kolesarje bo postavljena pri osnovnih šolah Staneta Žagarja, Franceta Prešerna in podružnici Kokrica, pri Gimnaziji Franceta Prešerna, zdravstvenem domu, avtobusi postaji, Športnem centru Planina in pri Mestnem pokopališču Kranj.

Tako bodo na osmih lokacijah postavili osvetljeno kolesarsko parkirišče z nadstrešnico in stojali za kolesa, na vsakem kolesarskem parkirišču pa bo postavljen tudi servisni stebriček s potrebnim orodjem za hitro popravilo koles in možnostjo polnjenja e-koles.

Projekt bosta za MO Kranj izvedli Gorenjska gradbena družba, d. d., iz Kranja, ki bo gradbena dela za ureditev kolesarnic izvedla v skupni vrednosti dobrih 59 tisoč evrov, in Kovinopasarstvo Škoflek, Dušan Gašparič, s. p., iz Celja, ki bo v vrednosti dobrih 122 tisoč evrov dobavil in montiral kolesarnice s servisnimi stebrički.

»S privlačnejšimi parkirišči za kolesa uresničujemo zaveze, dane v Celostni prometni strategiji. V juliju smo od posredniškega organa MZI prejeli sklep o dodelitvi sredstev in dober mesec kasneje sta pogodbi po javnem naročilu za novo urbano opremo za kolesarje z naše strani že podpisani,« je ob podpisu pogodbe povedal kranjski župan Boštjan Trilar ter pojasnil, da s projekti ne bodo čakali na novo sezono in jih bodo, kjer bo le mogoče, izpeljali že letos.

Davča ta konec tedna v znamenju Dneva teric

Davča – Turistično društvo Davča vabi na 34. Dan teric, ki bo ta konec tedna na kmetiji Pr' Vrhovcu. V sklopu tradicionalne prireditve, s katero bodo letos obenem počastili petdesetletnico turističnega društva, bodo jutri po 20. uri pripravili veselico z ansamblom Biseri, osrednje dogajanje pa bo v nedeljo. Začelo se bo ob 14. uri z nastopom Pihalnega orkestra Alples in mažoretk iz Železnikov, nato pa se bodo v kulturnem programu zvrstili še harmonikarji iz Davče in Novakov pod vodstvom Jožeta Bevka, zapeli bosta solistki sestri Klara in Tjaša Koder iz Davče, nastopil pa bo tudi pevski trio s kitaristom iz Glasbene šole Škofja Loka. Program, ki ga bo povezovala Damjana Peternelj, bo po 15. uri postregel z etnografskimi prikazi predelave lanu od bilke do platna. Posebnost letošnje prireditve bo igra, ki je bila uprizorjena na prvem Dnevu teric leta 1970, izvedli pa jo bodo davški fantje. Po 17. uri bo sledila še veselica z ansamblom Spev. Dan teric je že vrsto let zelo odmevna prireditev, ki v Davčo privablja na tisoče obiskovalcev.

vremenska napoved

Sončno bo in vroče. Verjetnost popoldanskih vročinskih neviht bo zelo majhna.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo
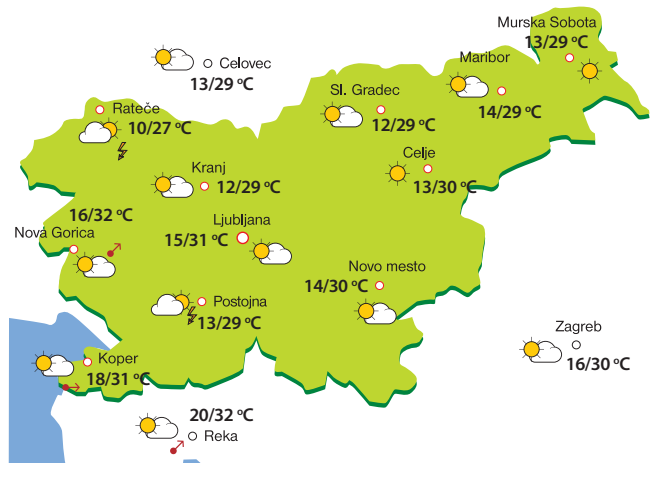
PETEK	SOBOTA	NEDELJA
14/29 °C	15/29 °C	16/30 °C